

Upravištvu: Ljubljana, Knaflicjeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflicjeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Sirosmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Razpis volitev v senat

Razpis volitev v senat je postavil na dnevni red zelo važna politična, državopravna in tehnična vprašanja. O politični strani takih volitev na podlagi sedanega volilnega zakona smo že svoj čas spregovorili in naše pripombe so takrat zbudile v politični javnosti široko države precej pozornosti. Danes se omejujemo na državopravne in tehnične ugotovitve, ki izvirajo iz samega zakonskega položaja.

Senat je, kakor znano, prvi dom našega narodnega predstavništva. On je enako kakor narodna skupščina sam za sebe za delo nezmožen. Sestaja se, zboruje in sklepa le, kadar deluje tudi narodna skupščina. Brez nje senat nima nobene funkcije. Kadar je narodna skupščina razpuščena, senat miruje. Brez nje se niti konstituirati ne more in volitve 12. novembra bodo torej mogle dati senatorske mandate, ne bodo pa dale senata.

Senat je sestavljen po polovici iz izvoljenih in od kralja imenovanih članov, kot permanentno zakonodajno telo. Po ustavi se on ne more razpustiti. Ko je bil prvi sestavljen (leta 1931.) se je obnavljal na ta način, da je vsaka tri leta prišla polovica njegovih izvoljenih članov v nove volitve. Ker traja mandat šest let, je prva obnova senata bila omogočena na ta način, da je s prehodno zakonsko določbo polovica izvoljenih senatorjev z žrebom izgubila mandat že po treh letih. Pri senatskih volitvah 1. 1935. in 1938. je prišlo torej do vsakokratne zasedbe le polovice senatskih izvoljenih mandatorov t. j. 23.

Ustavno načelo o permanenci senata je čuvalo tudi uredba od 26. avgusta t. l., izdana istočasno z ukazom o razpustu narodne skupščine. S to uredbo so bili razveljavljeni mandati vseh izvoljenih in z ukazom postavljenih senatorjev. Tako je bilo podčrtano, da institucija ostane, samo da bo povsem na novo sestavljena.

Volilno pravico v senat imajo narodni poslanci, člani banskih svetov in župani. V Beogradu, ki ima en senatski mandat za sebe, so volilci poleg narodnih poslancev tudi člani beograjskega mestnega sveta, ki nadomešča banski svet. Volilne edince so banovine. Število mandatov na posamezne banovine je razdeljeno po načelu, da pride na 300.000 prebivalcev en mandat. Dravska banovina ima 4 mandate, Glasovanje je javno. Mandati se delijo po proporciji. Kandidatske liste morajo biti podpisane vsaj od 50 volilnih upravičencev.

Pri volitvah 12. novembra se postavlja vprašanje volilnih upravičencev v več oblikah. Ena kategorija volilcev je izpadla po vsej državi. To so narodni poslanci, ki so zaradi razpusta narodne skupščine izgubili svoje mandate. Kar se tiče članov banskih svetov, velja, da imajo volilno pravico tudi imenovani banski svetniki, toda na področju bivše savske in primorske banovine takih svetnikov ni več, ker sta oba banska sveta z ustanovitvijo banovine Hrvatske prenehala. Gotove težave pa so nastale tudi glede županov. Po dosedanji praksi so poleg izvoljenih županov imeli volilno pravico tudi župani mestnih občin, ki so bili imenovani. V banovini Hrvatski pa tudi teh ni več. V tamošnjih mestnih občinah so mestni sveti razpuščeni in postavljeni so vladni komisariji.

Najbolj zanimivo pa je vprašanje volilne pravice županov podeželskih občin. Kakor poročajo sarajevski listi, je sarajevsko okrožno sodišče kot poklicano volilno sodišče že razpravljalo o tem, ali imajo župani volilno pravico tudi v primeru, da je zakonita triletna funkcija doba dotične občinske uprave že potekla. V večini občin, kjer so bile zadnje občinske volitve leta 1936., se je to zgodilo. Ako bi obveljalo stališče sarajevskega okrožnega sodišča, ki je po poročilih listov izreklo, da taki župani nimajo volilne pravice, potem bi bili v glavnem volilci za senat le imenovani člani banovinskih odborov in istotako imenovani predsedniki mestnih občin, v banovini Hrvatski pa skoro nihče, ker je le par tucatov županov, od katerih izvolitve še niso potekle tri leta.

Vprašanje volilnih upravičencev se bo moralo torej praktično še rešiti potom primerne avtentične interpretacije zakona o senatskih volitvah. Pravico interpretacije je zakon podelil ministru pravde.

Ravno tako se bo z avtentičnim tolmačenjem morala tudi še pojasniti funkcija tako zvanega državnega odbora za senatorske volitve, kateremu predseduje po zakonu predsednik senata. Ker so vsi senatski mandati razveljavljeni in je senat brez članov, tudi ni predsednika senata in bo funkcija bivšega predsednika senata morala pač biti s posebnim ministrskim tol-

Predsednik Poljske odstopil

Za novega predsednika je proglašen vilenski vojvoda Rackiewicz v Parizu, ki je imenoval generala Sikorskega za predsednika poljske vlade v emigraciji

Pariz, 30. septembra. AA. Havas: Poljsko veleposlanstvo je izdalo sledeče sporočilo:

Predsednik poljske republike predsednik Ignac Moscicki je objavil 30. septembra, da podaja ostavko na mesto predsednika republike. V skladu z ustavo Poljske postane predsednik poljske senata avtomatično predsednik poljske republike. Predsednik senata Vladislav Rackiewicz je prevzel vodstvo najvišjih funkcij na podlagi odredb poljske ustave. Novi predsednik republike Rackiewicz je položil prisego na poljskem poslanstvu v Parizu. Polaganju prisige so prisostvovali poljski veleposlanik v Parizu Lukaszewicz, poveljnik poljskih čet v Franciji general Sikorski, državni podtajnik polkovnik Koc in druge ugledne osebnosti. Ko je položil prisego in prevzel vodstvo najvišjih državnih funkcij, je predsednik republike Rackiewicz izdal odlok o odstopitvi vlade generala Sikorskega, češ, da nima možnosti, da bi izvrševala svojo funkcijo, ter imenoval za predsednika vlade generala Vladislava Sikorskega, poveljnika poljskih čet v Franciji. Sikorski je prevzel tudi mesto ministra za vojsko. Za podpredsednika vlade je bil imenovan profesor Stanislaw Stronski, za zunanje ministra Zaleski, za finančnega ministra pa Adam Koc. Ostali člani vlade bodo imenovani kasneje. V poljskih krogih v Franciji izjavljajo, da ima nova poljska vlada značaj vlade narodne obrambe.

Odstopilsi prezident poljske republike dr. Moscicki je bil rojen 1. decembra 1867 v Mierzanovici pri Plocku kot sin dobro shranjenega posestnika. V Rigi je dovršil tehniško visoko šolo. Že kot študent je razvil med mladinskimi organizacijami zelo živahno delovanje. Moral bi biti aretiran, a je še pravočasno ubežal iz Rusije. V Londonu je dokončal svoje kemično-tehnične študije, nakar je postal, leta 1897, na univerzi v Freiburgu v Švici asistent tamkajšnjega fizika prof. Kowalskega. Moscicki je s svojimi znanstvenimi deli prav kmalu vzbudil pozornost strokovnega sveta in si je že kot asistent pridobil svetovni sloves. Leta 1905. se mu je posrečil izum, ki je postal naravnost epohalnega pomena za pridobivanje dušika.

Leta 1912. je postal Moscicki profesor elektrokemije na vseučilišču v Lvovu. Ko je izbruhnila svetovna vojna, se je udeležil pri organizaciji poljskih legij. Eden izmed njegovih sinov se je bojeval tedaj na strani Pilsudskega kot maršalov adjutant. Ko so po odstopu vzhodne Gornje Slezije pripadle nemške tvornice za dušik v Chorzovu pod Poljsko, je postal Moscicki njih vodja in so bile po njegovih načrtih zgrajene še kolosalnejše tvornice, ki so dobile po njem ime Moscice.

Dne 1. junija 1926 je bil Moscicki na predlog Pilsudskega izvoljen od poljske narodne skupščine za državnega predsednika ter je bil kot tak po sedmih letih dne 8. maja 1933. zopet izvoljen. Dočim je maršal Pilsudski še nadalje osebno vodil visoko politiko države, se je Moscicki na drugi strani popolnoma posvetil notranje-političnemu in gospodarskemu udejstevanju. Njegova zasluga je predvsem, da je bila povojna korupcija na Poljskem v glavnem zatirana. Njemu se ima poljski narod tudi zahvaliti za ustanovitev poljske vojne industrije.

Po smrti maršala Pilsudskega 1. 1935. je postal Moscicki tudi odločilni politični faktor. Nova poljska ustava, ki jo je podpisal še Pilsudski, je dala državnemu predsedniku obširno avtoritarno politično oblast. Moscicki se je te svoje oblasti poslužil predvsem z namenom, da bi zedinil politično razprti poljski narod in ustvaril mir med opozicijo in vladnim taborom.

Kakor njegova notranja, je bila tudi njegova zunanja politika posvečena predvsem ohranitvi miru. Dne 26. januarja 1934 od Pilsudskega sklenjeno nemško-poljsko prijateljsko pogodbo je Moscicki še poglobil, ne da bi žrtvoval pri tem starejše obveznosti države. Kljub temu pa se je Poljska polagoma le pričela oddaljevati od Francije in voditi samostojno politiko. V usodnih dneh krize češkoslovaške države so poljske čete v začetku oktobra 1938 za-

mačenjem določena, v kolikor gre za državni odbor.

Kar se samih volitev tiče, je prilično že vnaprej jasno, kdo bo mogel pri njih kandidirati in kdo ne. Banski svetiki so sestavljeni še pod režimom dr. Milana Stojadinovića, pod istim režimom so bile izvršene tudi zadnje občinske volitve, ki so bile javne. Kdaj se bo sestal senat, katerega člani bodo 12. novembra na novo izvoljeni? Ukaz o razpisu volitev si pridržuje sklicanje senata za poznejše odločitve. Po današnjem ustavnem stanju bi bil mogoč sestanek senata šele, kadar bo izvoljena in pričela delovati tudi narodna skupščina. O volitvah v narodno skupščino pa danes še ni govora, temveč je minister pravde šele dobil nalog, da izdela načrt novega volilnega zakona. Ne manjka pa glasov, da bodo senatu začasno izročene izvestne zakonodajne funkcije, kar bi se moglo zgoditi s spremembo dosedanjih ustavnih določb na osnovi čl. 116 sedanje ustave, s katerega uporabo je bila ustanovljena tudi banovina Hrvatska.

sedle tešinsko ozemlje in mesto Tešinj, ki je spadalo do tedaj pod CSR.

Kruta usoda je hotela, da je moral ta učenjak svetovnega slovesa in veliki poljski patriot na svoja stara leta doživeti še poljsko-nemško vojno, ki se je končala s tako tragičnim izidom za Poljsko.

Na poti skozi našo državo v Francijo

Subotica, 30. sept. o. Bivši prezident poljske republike Moscicki se je danes na poti iz Bukarešte v Francijo ustavil v Subotici. Novinarjem je izjavil: »Prepričan sem, da Anglija in Francija ne bosta pristali na mir, ki jima ga sedaj ponujajo, in tudi ne pozneje, dokler se poljska država ne bo obnovila.

Častna predaja Varšave

Pariz, 30. sept. AA. (Havas). Sporočilo poveljstva obrambe Varšave z dne 29. t. m. zvečer pravi:

Ko je poveljstvo obrambe Varšave izpolnilo vse možnosti nadaljevanja odpora z ozirom na obupne stanje civilnega prebi-

valstva ter pomanjkanje vode in municije, posebno za topništvo, je bilo prisiljeno skleniti premirje. Poveljnik obrambe Varšave je določil z nemškimi poveljniki kom-pojne sporazuma, na osnovi katerega bi se morala Varšava in njena garnizija predati včeraj opoldne. Nemški poveljnik se je moral obvezati, da bo častnikom, ki so se udeležili obrambe prestolnice, omogočil pogoje častnega ujetništva, tako da bodo lahko obdržali hladno orožje. Nemci so se tudi obvezali, da bodo demobilizirali podčastnike in vojaške ter jim omogočili, da se vrnejo domov.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 30. sept. AA. (DNB) Vrhovno poveljstvo sporoča: Na vzhodu so se po kapitulaciji Modlina vdale tudi krajevne utrube z 269 častniki, 5.000 vojniki, 58 topovi, 183 strojnimi puškami ter večjim številom drugega vojnega materiala.

Berlin, 30. septembra AA. (DNB) Vodja rajha Hitler je ukazal, da se morajo v zvezi z bližnjim vkorakanjem nemških čet v Varšavo izobesiti zastave na vseh javnih zgradbah. Zastave bodo visele 7 dni. Na dan vkorakanja nemških čet bodo radijske

postaje pozvale prebivalstvo, naj tudi ono izobesi zastave na svojih hišah.

Vdova Pilsudskega v Londonu

London, 30. sept. s. Semkaj je dospela vdova maršala Pilsudskega s svojima hčerkami.

Odhod poljskih diplomatov iz Rusije

Moskva, 30. sept. AA. (DNB) Dan odhoda poljskega poslanika in članov poslanstva iz Varšave je določen za 1. oktober. Uradniki poljskih konzulatov v Leningradu, Minsku in Kijevu so že prispeli v Moskvo. Skupno s poljskim veleposlanikom bo zapustilo Moskvo 113 oseb, ki bodo odpotovali na Finsko.

Srečanje treh vojsk

Budimpešta, 30. sept. s. Na tromeji pri Užoku so se danes srečale ruska, nemška in madžarska vojska.

Slovaška dobi 3.000 km² poljskega ozemlja

London, 30. sept. p. Reuterjev urad sporoča, da bo Slovaška dobila okoli 3.600 kvadratnih kilometrov poljskega ozemlja.

Nemško - ruska mirovna ofenziva

Še ta teden se sestane nemški parlament - Italijanski zun. minister na potu v Berlin

Berlin, 30. sept. br. Uradno poročajo, da bo rajhstag sklican prihodnji teden. Točen datum še ni določen. Na seji rajstaga bo podal kancelar Hitler izjavo o stališču Nemčije do mednarodnega položaja v končani vojni na Poljskem.

Berlin, 30. sept. br. Splošno pričakujejo, da bo Hitler na seji rajstaga stavil Francijo in Anglijo formalno ponudbo za mir. Hitler bo zaval odločno stališče in bo naglašal, da je to njegova poslednja ponudba. Če njegova ponudba ne bo sprejeta, je treba računati s tem, da se bo v najkrajšem času pričela nemška vsestranska ofenziva na morje, na kopnem in v zraku proti Angliji in Franciji.

Važno posvetovanje pri Hitlerju

Berlin, 30. sept. br. V kancelariji palači je bilo danes popoldne važno posvetovanje, ki so se ga poleg Hitlerja udeležili vsi člani vlade razen ministra Francka, ki se mudi v Poznanju, ter zastopniki nemške vojske, mornarice in letalstva. Konferenci pripisujejo berlinski politični krogi velik pomen. Razpravljali so o nemški akciji za primer, da bi bile Hitlerjeve mirovne ponudbe od sosednih sil odklonjene.

Grof Ciano odpotoval v Berlin

Berlin, 30. sept. br. Na povabilo nemške vlade pride jutri popoldne v Berlin italijanski zunanji minister grof Ciano. V diplomatskih krogih pripisujejo temu obisku velik pomen. Očitno gre za razčiščenje odnosov med Italijo in Nemčijo v zvezi s mednarodnim položajem sprčo dejstva, da zapadni velistli nočeta priznati nemške zmage na Poljskem in odklanjata na tej osnovi pogajanja za sklenitev mira. Domneva se celo, da bo Nemčija sprčo dejstva, da mora računati z nadaljevanjem vojne, zahtevala, da Italija izvrši svoje obveznosti v smislu voljaškega pakta, sklenjenega med Nemčijo in Italijo.

Rim, 30. sept. br. Zunanji minister grof Ciano je danes popoldne s posebnim vlakom odpotoval v Berlin. V njegovem spremstvu je poleg osebnega tajnika tudi več vodilnih uradnikov zunanjeja ministrstva. Na Brennerju bo grof Ciano pričakoval odposlanec kancelarja Hitlerja in italijanski poslanik v Berlinu grof Attolico.

Berlin, 30. sept. br. Vest, da grof Ciano v Berlin, je izzvala v tukajšnjih političnih krogih ogromno pozornost. Splošno naglašajo, da je treba vabiti Ciano tolaščiti z vidika rusko-nemške izjave, da si bosta obe vladi prizadevali doseči mir in da bosta za to angažirali vse svoje prijatelje. Jasno je, da prihaja v takem primeru Italija na prvem mestu v poštev. Poleg tega je Nemčija po svojih pogodbah z Italijo dolžna informirati njene državnike o tako pomembnih dogodkih, kakor jih predstavljajo zadnji rusko-nemški sporazumi. Italija naj bi sedaj zavzela v sporu z zapadnimi velistilma isto stališče, kakor Nemčija in Rusija.

Rim, 30. sept. br. Vest, da je nemška vlada povabila italijanskega zunanjeja ministra Ciano v Berlin, je delovala kakor bomba. Znano je, da je Hitler ob pričetu vojne s Poljsko sporočil Mussoliniju kot svojememu osebnemu prijatelju, da se odreka pomoči italijanske zaveznice, in upa, da bo lahko Nemčija svojo prvo vojaško nalogo izpolnila brez italijanske pomoči. Da je bil Ciano povabljen v Berlin, tolaščilo tukajšnji politični krogi v tem smislu, da je sedaj nastopil trenutek, ko je za Nemco na-

stala potreba, da se obrnejo na Italijo za pomoč.

Rim, 30. sept. br. V tukajšnjih dobro poučenih krogih zanikajo, da bi bilo potovanje zunanjeja ministra grofa Ciano v Berlin v zvezi z zahtevno Nemčijo, da naj Italija izpolni z vojaško zavezniško pogodbo prevzete obveznosti. Pač pa v rimskih krogih pričakujejo, da bo Nemčija poslala Italijo, naj prevzame vlogo posredovalca med Nemčijo in Rusijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani v svrhu sklenitve mira. Kancelar Hitler bo informiral zunanjeja ministra grofa Ciano o nadaljnjih namerah Nemčije. Obisk pred-

Gafencu odide v Moskvo

V ponedeljek odpotuje v Moskvo tudi rumunski zunanji minister - Turčija ostane zvesta ne samo Rusiji, temveč tudi Franciji in Angliji - Črnomoški pakt na obzorju

London, 30. sept. s. Iz Moskve poročajo, da so se danes nadaljevali razgovori med turškim zunanjim ministrom Saradzogom in ruskimi državniki. Pričakujejo, da bo še pred odhodom Saradzoga podpisan med Turčijo in Rusijo pakt, o katerega vsebini pa so doslej samo domneve.

V ponedeljek odide, kakor se je danes zvedelo, v Moskvo tudi rumunski zunanji minister Gafencu. Pričakujejo, da bo v Moskvi sklenjen pakt med državami, ki meje na Črno morje.

Bukarešta, 30. sept. br. V zvezi s potovanjem rumunskega zunanjeja ministra v Moskvo je dobila dana rumunska vlada iz Moskve ponovno zagotovilo, da Rusija nima nikakršnih agresivnih namenov nasproti Besarabiji.

London, 30. sept. br. Agencija Reuter poroča, da je bil med turško in angleško vlado končno dosežen sporazum o besedilu pogodbe o vzajemni politični in gospodarski pomoči. Odgovorni krogi v Ankari izjavljajo, da bo sporazum podpisan, čim se bo zunanji minister Saradzog vrnil iz Moskve.

Medtem je turška vojaška misija pod vodstvom generala Kiazima Orbaža že odpotovala v Anglijo. Z zastopniki angleške-

stavlja konzultacije, kakor so predvidena v nemško-italijanski zavezniški pogodbi.

Mussolinijev mirovni načrt

Rim, 30. sept. p. Agencija Stefani poroča, da temelji Mussolinijev mirovni načrt na naslednjih treh glavnih točkah: 1. Tesno sodelovanje nevtrálnih držav. 2. Oborožen mir. 3. Revizija versajske mirovne pogodbe, ki bi brezovno ustvarila nova pota za pravilno ureditev poljskega vprašanja.

ga generalnega štaba se bo misija spoznamela o eventualnem vojaškem sodelovanju obeh vojnih sil za primer, da bi se kakorkoli spremenil status quo na Balkanu ali v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

V tukajšnjih političnih krogih je vzbudila vest o tem sporazumu največjo pozornost. Splošno so pričakovali, da bodo vojna na Poljskem, rusko-nemški sporazum in še drugi momenti odločilno vplivali na nadaljnji razvoj turške politike, ki se je šele pred meseci dejansko orientirala v novo smer. Izkazalo pa se je, da niti prvi niti drugi rusko-nemški sporazum ni spremenil odločne volje turške vlade, da za vsako ceno ohrani mir v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Potovanje zunanjeja ministra Saradzoga v Moskvo je kazalo, da se bo Turčija spet močneje opirala na Rusijo in preko nje na Nemčijo, vendar pa se to ni zgodilo. Turški uradni krogi zatrjujejo, da se angleško-turški pakt nanaša na povsem drugo področje, kakor pa turško-ruska pogodba. Turčija vztraja slej ko prej na tem, da ostane sedanje stanje in na Balkanu in na Črnem morju, in se v ta namen poslužuje tudi vseh mogočih sredstev in garancij.

Moskovski dogovori še vedno v ospredju

Glavno sovjetsko glasilo vidi v nemško-ruskih pogodbah najboljšo podlago za trajen mir

Moskva, 30. sept. s. Današnja »Izvestja« povečajo ruskim pogodbam s Turčijo in Estonsko uvodnik z naslovom »Trdna podlaga trajnega mira«. List pravi, da so hoteli gotovi krogi, da bi se sedanja druga imperialistična vojna razširila na ves svet, nenapadalen pakt z Nemčijo in sedanje nove pogodbe pa so to preprečile. Rusija se je zavzela za svoje krvo sorodne brate na Poljskem, kakor tudi za mirno življenje poljskega naroda, ko je razpadla umetno stvorjena zgradba poljske države. Skupnega mirovnega apela Nemčije in Rusije, ki sta ga naslovili sedaj na Anglijo in Francijo, se ne sme podcenjevati. Rusija se ne udeležuje vojne, kot nesebična, do sledna in trdna zastopnica politike mira pa hoče očuvati široke mase narodov vojnega trpljenja, ki so mu bili izpostavljeni od kapitalističnih gospodarjev. Pogodba z

Estonsko kaže, da hoče Rusija varovati male države kot neodvisne in samostojne proti napadom imperialističnih velistil. Ruska politika je bila najjasneje izražena v Stalinovem govoru meseca marca, ko je izjavil, da hoče Rusija živeti v miru z vsemi sosedmi, ki hočejo z Rusijo dobrih odnosov ter hočejo upoštevati njene interese in integriteto.

Poljska bo vmesna država

Berlin, 30. sept. z. V dobro informiranih krogih zatrjujejo, da bo Nemčija anektirala vse poljsko ozemlje do bivše nemške meje iz leta 1914. Prav tako bo anek-

Nadaljevanje na 2. strani

tirala vso Gornjo Slezijo do Krakova. Poljsko ozemlje med Vzhodno Prusijo in Litvo na skrajnem severu se bo priključilo Vzhodni Prusiji. Preostali del poljskega ozemlja, v kolikor je pripadalo Nemčiji in ki obsega 14 do 15 milijonov prebivalcev, bo združeno v posebno pokrajino, ki pa bo v popolni odvisnosti od Nemčije in povezana z njo z gospodarsko in carinsko unijo. Razume se samo po sebi, da bo poljska vojska likvidirana in da bo tudi na tem ozemlju zasedlo vse garnizije nemške vojske.

Amsterdam, 30. sept. br. Po vestih, ki prihajajo iz Berlina, namerava nemška vlada sedaj ustanoviti vmesno poljsko državo. O tem je daval govoril šef tiskovne urada nemškega zunanjega ministrstva, ki je dejal, da Nemčija ne namerava anektirati poljskega ozemlja, temveč hoče tam uveljaviti ves svoj kulturni, gospodarski in politični vpliv. Nemčija ne izveži nikakega nasilja nad Poljaki in jih tudi ne bo ponemčevala.

Kaj niše nemški tisk

Berlin, 30. sept. AA. (DNB) Nemški tisk posveča največjo pozornost novemu nemško-sovjetskemu sporazumu. Berliner Börsen-Zeitung piše: Nemčija in Rusija sta s sporazumom dne 28. septembra jasno potegnili meje svojih interesov. Toda tudi brez ozira na to je 100odstotni nemško-sovjetski sporazum ustvaril nov položaj Poljske, ne obstoji več, Anglija in Francija pa stojita pred najusodnejšim sklenom. Ako London in Pariz želita vojno, potem se bo Nemčija na osnovi teksta nemško-sovjetske izjave posvetovala z Rusijo o potrebnih ukrepih. V Londonu in Parizu ne smejo niti najmanj dvomiti, da bomo našli način in možnost da vodimo vojno. Zaradi tega mirno čakamo na odgovor na naše vprašanje »mir ali vojna«, ki smo ga poslali Londonu in Parizu.

»Völkischer Beobachter« pravi: Današnja Evropa ima nov obraz. Dve državi evropskega kontinenta, ki sta največji po ozemlju in številu prebivalstva, sta sprejeli sklep, da hočeta odsej živeti v prijateljski in izvajati prijateljstvo na vseh področjih državnega in narodnega življenja. Noben evropski narod ne more iti preko teh dejstev, o katerih mora voditi račune tudi izvenevropski svet. Vojna rajna in Stalin ne želita, da bi se to politično tako važno in veliko delo izkoristilo za izsiljevanje. Nasprotno ponujata celo roko sprave ter s tem ponovno dokazujeta, kako se zavedata svoje odgovornosti. Zasad stoji ponovno pred važnimi in velikimi odločitvami.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« naglašala, da sta Anglija in Francija skušali v Zenev v toku zadnjih let vsiliti Evropi svojo voljo in diktirati mir. Danes Evropa vidi, da obstoji večina, ki je proti vojni. Poleg Rusije ter druge velike nevtralne države Italije.

Skrbi severnih držav

Po mnenju švedskih listov je v nevarnosti nevtralnost vseh baltskih in skandinavskih držav

Pariz, 30. sept. br. Diplomatski dogodki so potisnili povsem v ozadje operacije na frontah. Pozornost sveta je osredotočena sedaj na moskovske sporazume z Nemčijo in Estonsko. Po sodbi tukajšnjih krogov je rusko-estonski sporazum glede na realne posledice važnejši od rusko-nemške prijateljske in razmejne pogodbe.

Vse severne države so v resnici močno vznemirjene. Rusija je po sporazumu z Estonsko naenkrat postala odločilni faktor na evropskem vzhodu. Z vojaškimi posadkami na estonskih otokih si pridobila samo popolno kontrolo nad Finskim zalivom, temveč je prišla tudi v neposredno bližino poslednjih nemških trgovskih pomorskih prog, po katerih si je mogla zagotoviti dotok surovin preko Švedske in Norveške vsaj v določenem obsegu.

Položaj Estonke sedaj vojaško in gospodarsko ni nič drugačen, kakor položaj češkega protektorata. Poleg tega je kakor ugotavljata »Stockholmer Tidningen« in »Svenska Tagbladet«, nastala še velika nevarnost za nevtralnost vseh skandinavskih držav. S spretno diplomatsko akcijo bo Rusija v danem primeru lahko strla verigo skandinavskih nevtralnosti. V vsakem primeru bo Finska v svoji nadaljnji zunanji politiki sledila Švedski.

Presojajo položaj, ki je nastal po moskovskih sporazumih, naglašajo švedski listi, da so demokracije ostale zveste svoji zgodovinski nalogi in da so naloge tudi pravilno obeležile, ko so proklamirale, da se bore za sedanjo civilizacijo. Vsakršno odgovornost, ki si jim bo skušala naprtniti, lahko sprito tega tudi mirne duše sprejemajo. Ključ do vseh nadaljnjih situacij je v rokah Stalina. Stalin je svojim novim prijateljem zaprt pot ne le do ukrajinskih, temveč tudi do rumunskih, petrolejskih vrelcev, a prav tako tudi do ukrajinskega

lije je tudi ves jugovzhodni del Evrope za mir.

Odklonilno stališče Anglije

London, 30. sept. br. Očitno novi nemško-ruski dogovori britanskega tiska in politične javnosti niso presenetili. Z vso odločnostjo zavračajo listi Hitlerjeve mirovne pobude.

V svojem uvodniku ugotavljajo »Times«, da bodo prihodnji dnevi nedvomno posvetili v vse ono, kar je sedaj še v temi. Ničesar pa ni mogoče več pojasniti, o čemer ne bi bili Francija in Anglija na jasnem že od dne, ko je Nemčija pričela vojno. Z oprtimi očmi sta obe zavezniki demokratijski sprejeli vse, kar je moglo nastati v teh dneh. Nemška vlada se je lahko tudi odpovedala vsej svoji vzhodni politiki, da bi le izsilila mir na osnovi svojih najnovjših pridobitev. Toda ta mirovna ofenziva ni nič drugega, kakor manevar, ki po vrhu vsega ni bil niti spretno pripravljen. Prijateljstvo s Stalinom je ves kulturni svet sprejel z začudenjem in ves svet se hkratu zaveda, da je Nemčija ubrala napačno pot, ker jo bodo Rusi izigrali, čim jim bodo to narekovali njihovi lastni interesi.

»Daily Telegraph« piše: Odkar se je pričela vojna, je Nemčija odvisna od Rusije, in težko bo vojno nadaljevala, če se bo zanašala zgolj na rusko gospodarsko pomoč. Nihče na svetu ne verjame, da bo Stalin Nemčiji dajal surovine, ne da bi od nje zahteval novih koncesij. Rusi in Nemci so si sedaj res podali roke, toda spor med obema diametralno nasprotujočima si sistemoma je neizbežen. Zato prica že sam rusko-estonski sporazum, ki stvarno ni nič drugega, kakor ruski varnostni ukrep, ki je bil nujen sprito morebitne nemške nevarnosti.

Švicarsko mnenje

Curih, 30. sept. »Neue Zürcher Zeitung« posveča svoj nedeljski uvodnik nemško-nemškemu sodelovanju. Pri tem prihaja do ugotovitve, da smatra Anglija in Francija nemško-ruske dogovore zgolj za pregrupacijo sil v vzhodni Evropi. Anglija in Francija sta le v toliko prišli zaradi tega v neroden položaj, ker ne moreta izpolniti svojih obveznosti do Poljske. Kar se tiče njunega stališča do Nemčije ter razmerja vojaških sil v medsebojnem obračunavanju, se ni z nemško-ruskim paktom prav nič spremenilo. Nemčija je iskala pri Rusiji v prvi vrsti pomoč proti angleško-francoski blokadi, bodisi v obliki skupnega pritiska na obe zapadni velesili, bodisi v obliki kritja hrba za primer večje oteritve na zapadni fronti. Katero izmed obeh teh sredstev ruske pomoči Nemčiji se bo uveljavilo, je ostalo še vedno neručeno in bodo glede tega potrebna še nadaljnja pogajanja med Berlinom in Moskvo.

Estonsko-sovjetska pogodba ratificirana

Moskva, 30. sept. AA. (DNB) Vrhovno predsedništvo sovjotov je ratificiralo sovjetsko-estonski pakt o medsebojni pomoči, sklenjen 28. septembra v Moskvi.

Moskva, 30. sept. Včeraj je priredil predsednik vlade in zunanji minister Molotov kosilo na čast estonskega zunanjega ministra Selterja. Kosilu je prisostvovala vsa estonska delegacija in člani estonskega poslanstva v Moskvi, dalje med drugimi Stalin, Vorosilov, Mikoja in Potemkin. Molotov in Selter sta izmenjala napitnico. Tekom dneva je posetil zunanji minister Selter gospodarsko razstavo, zvečer pa je prisostvoval predstavi v operi.

Odstavitev poveljnika estonske mornarice

London, 30. sept. s. Vrhovni poveljnik estonske mornarice, kakor tudi več višjih oficirjev vojske in mornarice je bilo odstavljeno in pridoje nekateri pred vojaško sodišče. Mislijo, da je ukrep v zvezi z novo pogodbo z Rusijo ter s pobegetom estonske podmornice »Orel«.

Obdavčenje premoženja v Italiji

Uveden je tudi nov dohodninski davek — Dnos novih davkov bo služil za kritje primanjkljaja

Rim, 30. sept. br. Italijanski ministrski svet se je sestel danes dopoldne pod vodstvom Mussolinija v palači Viminale. Na seji je bila odobrena cela vrsta zakonskih dekretov, med njimi dekret o stomilijonem posojilu, ki ga bo najela centralna uradna zavarovalna blagajna za gradnjo novih stanovanjskih hiš ter dekret o javnih delih v Albaniji.

Najvažnejša ukrepa pa sta nedvomno prisilni davek na imovino ter nov dohodninski davek. Prvi davek se nanaša na imovino vseh vrst ustanov in pravnih oseb, na nepremičninsko in premičninsko lastnino po celotni davčni obveznosti, na vse vrste investiranih kapitalov, na vse vrste kmetijskih in industrijskih podjetij. Davek ne pozna nobenih izjem razen neproduktivnega imetja cerkva, muzejev, vatikanskega imetja ter imetja, ki je investirano v državne papirje. Davek je bil uveden za čisto vrednost posestev, kapitalov

in druge imovine. Imovina v vrednosti pod 10 lir ne bo obdavčena, za vso ostalo imovino pa bo davek znašal pol odstotka.

Novi dohodninski davek velja za čiste denarne dohodke, izvirajoče iz vseh vrst trgovinskih poslov, ter vseh ostalih poslov, ki so bili doslej podvrženi neposrednemu davku na poslovni promet, ter na kupčije privatnikov s trgovci. Novi dohodninski davek se ne bo pobiral od dohodnih, izvirajočih iz posameznih nepremičninskih in kreditnih transakcij. V ostalem bo v celoti nadomestil neposredni davek na poslovni promet, ki se ukine. Novi dohodninski davek bo znašal po dve liri za vsaki 100 lir dohodka. Poročilo, ki ga je o tem objavila agencija Stefani, pravi, da sta bila oba nova davka uvedena zaradi dosedanjega primanjkljaja v tekočem proračunskem letu in zaradi posebnih izdatkov, ki so postali potrebni glede na sedanji mednarodni položaj.

Beleške

Pritožba v glasilu zagrebške nadškofije

Zagrebski »Katholischer List«, glasilo nadškofijskega ordinariata objavlja naslednji dopis iz Strigove: »V strigovski župniji je nabavila v vasi Šafarska tamošnja ljudska šola za hrvaško slovenske katekizme in to brez vednosti župnika. To je čuden poskus v hrvaški šoli. Upamo, da bo hrvaška strigova s svojo hrvaško okolico kmalu prerojena banovini Hrvaški in da bodo slični primeri, kakor se je zgodil sedaj v Šafarskem, za vedno onemogočeni.«

O hrvaški telovadni organizaciji

Bivši poslanec Milutin Majer objavlja kot predsednik nove telovadne organizacije »Hrvatski Junak« v zagrebški listi izjavo, v kateri zatrjuje, da načeljuje tej organizaciji po odobrenju predsednika dr. Mačka.

Nato nadaljuje: »Prav tako je bil »Hrvatski Junak« ustanovljen po odobritvi predsednika dr. Mačka in bana dr. Šubišića, o čemer je bilo izdano tudi javno obvestilo 10. septembra. Od takrat se ni ničesar spremenilo glede delovanja »Hrvatskega Junaka«. Vse, kar se protivnega navaja, ne odgovarja dejstvom.«

Razpust kmetijske

zbornice v Banjaluki

Kakor poročajo listi, je kmetijski minister dr. Čubrilo razpustil odbor kmetijske zbornice za vrbasko banovino v Banjaluki. Do novih volitev v zbornico bo vodil zbornične posle kot vladni knislar bivši zemljoradniški poslanec Dušan Branković.

Nov predsednik zveze jugoslovenskih mest

Nedavno postavljeni komisar za mesto na območje Zagreb Mato Starčević je postal s tem avtomatsko tudi predsednik zveze mest kraljevine Jugoslavije. Po poročilih zagrebških listov bo zagrebški komisar v najkrajšem času stopil v stik s predsedniki ostalih mest Jugoslavije ter pričel z delom v Zvezi mest.

Aretacija bivšega konfidenta zagrebške policije

Zagrebski listi poročajo da je bil v četrtek zvečer aretiran Branko Zweiger, ki je bil več let glavni konfident zagrebške policije, in je kot tak baje imel stalno plačo. Čeprav ni imel nobenega uradnega položaja, je vendar mnogokrat zaslika politične aretirance, izmed katerih ga mnogi obtožujejo, da je pri tem postopal na nečloveški način. Dolže ga tudi, da je imel zveze z atentatorji na pokojnega univerzitetnega profesorja dr. Milana Suflija, ki je veljal za intelektualnega voditelja hrvaških ekstremistov in katerega umor doslej še ni pojasnjen.

Kardinal Hlond v Rimu

Med prvimi, ki so brez posebne nezdode zapustili že v toku prvih vojni operacij poljsko ozemlje, je bil primas Poljske, slovenski javnosti dobro znani kardinal Hlond, ki se je zatekel v Rim. V sredo se je oglašil v vatikanskem radiu ter naslovil na svoje vernike poslanico z željo, da bi Poljakom »vili hrabrosti ter utrdili zvestobo do domovine in vere v Boga«. Kardinal Hlond je izrazil priznanje poljski vojski ter prebivalstvu Varšave za junštvo v zadnjih bojih. »Slovenski dom« se pristavlja da je priporočil vsemu poljskemu narodu, naj se pokori volji Previdnosti, katere cilji se ne dajo doumeti.

Kakor poroča Reuter, je kardinal Hlond in skupino poljskih romarjev sprejel včeraj papež Pij XII. Pri tej priložnosti je papež imel nagovor, v katerem je med drugim dejal: »V tem trenutku teko skozi Poljsko reke solza, toda tam so se dobovale tudi sijajne zmagе, zaradi katerih so vam celo vaši sovražniki dali pravično priznanje. Poljska je v svoji burni zgodovini videla dobe napredne smrti, toda prav ta so tudi mnoge dni vstajanja in novega življenja. Upajmo, da Vsemogočni ne bo dopustil, da bi se v vaši državi uničila vera.«

Zakaj poljska letala niso napadala Nemčije

Beogradska »Politika« objavlja razgovor z nekim nevtralnimi vojaškimi strokovnjakom, ki se je mučil do zloma poljske vojske na bojišču. V razgovoru je med drugim zatrjeval, da poljski letalci niso izvedli nobenega bombnega poleta nad Nemčijo na izrecno zahtevo angleške vlade. Poljski letalci so se disciplinirano pokorili angleški želji, čeprav so jim kravale srca, ko so videli posledice sistematičnega bombardiranja poljskih mest po nemškem letalstvu. Poveljstvo poljskega letalstva je baje tolažilo zahtevo angleške vlade podrejenim letalcem s tem, da želi proglasiti London Nemčijo kot edino napadalno tudi v pogledu zračne vojne.

Nevtralni vojaški strokovnjak o tej zadevi ni hotel izreči nikake lastne sodbe in nikakega komentarja.

Čehi na Slovaškem

Slovaška službena agencija »Slovak Press« poroča: Parlament slovaške republike je te dni sprejel zakon o slovaškem državljanstvu. Glede Čehov, ki žive na Slovaškem, velja po tem zakonu, da so postali v trenutku proglasitve slovaške samostojnosti tuji državljani, ako so imeli domovinsko pravico na Češkem ali Moravskem. Iz slovaških državnih služb so bili v glavnem že odpušteni, nekateri pa so še nadalje ostali na svojih mestih, ker so bili nujno potrebni. Ti bodo lahko še nadalje ostali v slovaški državni službi ali trajno ali pa samo začasno.

O njihovem pravnem položaju na Slovaškem je slovaška vlada sklenila poseben sporazum s češko-moravskim protektoratom, po katerem so si morali vsi češki uradniki na Slovaškem poskrbeti poseben dekret o začasni zaposlitvi v službi slovaške republike. Oni Čehi pa, ki bodo trajno ostali v slovaški državni službi so uvrščeni v poseben seznam. Razen teh dveh kategorij je na Slovaškem v državni službi še ena kategorija Čehov, namreč oni, ki so bili sprejeti v slovaško državno službo šele po 14. marcu letošnjega leta. Ti dobijo slovaško državljanstvo.

Zaščita vojnih obveznikov

štiri važne uredbe v zvezi z orožnimi vajami

Beograd, 30. sept. br. Ministrski svet je kakor je bilo že objavljeno, rešil nekatere socialne probleme, ki so se pojavili glede na sedanje izjemne prilike. Vprašanja se nanašajo predvsem na položaj vojnih obveznikov, ki so bili vpoklicani k orožnim vajam. Urejena so bila s štirimi uredbami. Prva uredba določa podpore rodbinam teh obveznikov. Finančni minister je že zagotovil potrebne kredite. V vsakem sresnem mestu se bodo ustanovili odbori, sestavljeni iz zastopnikov sodišča, davčnih zavezanec in občinskega sveta. Ti odbori bodo reševali vse predložene

prošnje za podpore. Podpore se bodo začele takoj izplačevati.

Druga uredba določa, da se vse izvršbe, izvršajoče iz privatno-pravnih poslov v breme vojnih obveznikov, odlože, dokler se ne vrnejo z orožnih vaj.

Tretja uredba ureja vprašanje zastalnih stanarstev vojnih obveznikov. Dokler se ne vrnejo z orožnih vaj, velja za terjatve njihovih stanodajalcev moratorij.

Četrta uredba določa, da morajo delodajalci vojnih obveznikov zagotoviti službo, čim se vrnejo z orožnih vaj.

Zapadno bojišče

Na francosko-nemški fronti le manjše praske in topniško streljanje

Pariz, 30. septembra. AA. Vojno poročilo z dne 30. septembra zjutraj pravi: Nog brez napadov. Aktivnost patrol v vsej pokrajini vzhodno od Saare.

Pariz, 30. sept. s. V francoskih vojaških krogih izjavljajo, da je popolnoma neutemeljen odtok, da Anglija in Francija vojno na zapadni fronti vodita premalo energično. Poudarjajo, da tvori ta fronta samo majhen del v strateških načrtih Anglije in Francije, ki se raztezajo skoro preko vsega sveta. Važen strateški uspeh je bil dosežen s tem, da so bile nemške ladje pregnane z morij in da je bil Nemčiji z blokado občutno omejen uvoz surovin. Druga uspešna akcija je propagandna, ki se vrši z letaki in ki hoče prepričati nemški narod o nesmiselnosti vojne. Za Anglijo in Francijo dela čas. Pomemben uspeh zaveznikov je tudi izguba saarskega industrijskega in rudniškega ozemlja za Nemčijo. Čeprav so Francozi doslej zasedli malo ozemlja, je bila zasedba izvršena hitreje, nego bi bilo po vojaških računih pričakovati, ker utrdbene naprave zahtevajo zelo predvne akcije in mnogo časa. Nad 50 nemških vasi je že zasedenih in več mest resno ogroženih.

Važni posnetki

Siegfriedove črte

London, 30. sept. s. Angleško letalsko ministertvo javlja, da so angleška letala izvršila dva uspešna izvidniška poleta nad Siegfriedovo linijo. V enem poletu so letala letala samo 200 m visoko in napravila mnogo važnih fotografskih posnetkov. Neznako vojaštvo jih ni obstrlejevalo, ker je letala smatrala za nemška. Drugi polet so izvršila angleška letala v višini 7000 m. Kljub močnemu obstreljevanju so se tudi ta letala vrnila vsa nepoškodovana.

Nemško poročilo

Berlin, 30. sept. AA. (DNB). Na zapadu je bilo več praske na več krajih.

V Skageraku in Katagatu so nemški rušilci in torpedovke prešleli v zadnjih dveh dneh 45 ladij in zaplenile del blaga. Dve eskadrili britanskih letal, v celim 12 bombnikov, sta poskušali preleteti nemško ozemlje na obali Severnega morja. Ena je izvršila napad na nemške rušilce v Nemškem zalivu, toda brez uspeha. Britanska letala so bila odgnana z ognjem protiletalskih topov. Britanske bombe niso zadele svojih ciljev. Proti drugi eskadrili so izvršili napad nemški lovci vzhodno od Frizijskih otokov. V tej borbi je bilo zbitih 5 britanskih letal od šestih. Posadki dveh nemških lovskih letal, ki sta se morali spustiti na morje, so rešile nemške vojske ladje.

Daladierova konferenca z generali

Pariz, 30. sept. s. Ministrski predsednik Daladier je imel danes enurno konferenco z vrhovnim poveljnikom vojske Gamelinom in drugimi francoskimi vojaškimi doostojanstveniki. Uradno poročilo pravi, da so razpravljali o dalekosežnih strateških problemih vojne.

Vojna na morju

Stockholm, 30. sept. br. Novi napadi na trgovske ladje skandinavskih držav so vzbudili v tukajšnjih gospodarskih krogih največje vznemirjenje. Zastopniki paroplovnih družb sedaj že nujno zahtevajo, naj se tudi za norveške in švedske ladje uvede spremljevalna služba, kakor se že izvaja v Angliji. Švedski listi ugotavljajo, da so Nemci v skandinavskih lukah organizirali široko razpredeno vohunsko službo, ki nemškim podmornicam omogoča napade

Nemški poveljniki na Poljskem

»Frankfurter Zeitung« objavlja imena glavnih nemških poveljnikov na Poljskem. Kot najvišji poveljnik stoji na čelu vse nemške oborožene sile kancler Hitler, kateremu je neposredno podrejeno vrhovno poveljstvo pod vodstvom generala Keitelja. General Keitel, ki je star 57 let, je bil imenovan za šefa nemškega vrhovnega poveljstva lanske leto.

Vrhovni poveljnik vseh oddelkov, ki so operirali na Poljskem, je bil general Brauchitsch, ki je 58 let star. General Brauchitsch je bil imenovan za vrhovnega poveljnika nemške vojske lanske leto o priliki znanih sprememb v vrhovnem nemškem vojaškem vodstvu, ko je bil, kakor znano, odstavljen med drugimi tudi general Fritsch, ki je sedaj pred dnevi padel v bojih na Poljskem.

Šef glavnega generalnega štaba nemške vojske je artilerijski general Halder, ki je 55 let star. General Halder je širši javnosti postal znan, ko je l. 1935 v imenu nemške vojske sporočil maršalu Ludendorffu čestitke k njegovi sedemdesetletnici in s tem utrl tla za spravo med Ludendorffom in nacionalnim socializmom. Za šefa glavnega generalnega štaba je bil imenovan v novembu lanskega leta.

Nemška vojska, ki je operirala na južnem Poljskem, je bila pod poveljstvom generala Rundstedta, ki je dopolnil 63 let. General Rundstedt je vodil del nemške vojske tudi lanske jesen v Sudeti. Njemu so bile na Poljskem podrejene tri armade:

na sleherni švedski ladjo, ki je namenjena v Anglijo.

Stockholm, 30. sept. s. Skoro vsa švedska trgovska plovba je ustavljena, ker lastniki ladij vsled potopitve več švedskih ladij nečajo več riskirati nadaljnjih izgub.

Tallin, 30. sept. AA. (Stefani) Sovjetska mornarica razvija živahno delavnost v Finskem zalivu, vzhodno od Alandskega otočja. Tudi sovjetska mornarica v Črnem morju je v stanju pripravljenosti.

Italijanski poslanik pri Daladieru

Pariz, 30. sept. AA. (Stefani). Predsednik vlade in zunanji minister Daladier je sredi konferenc z italijanskimi poslankom v Parizu.

Ogromni oborožitveni izdatki na Švedskem

Stockholm, 30. sept. b. Novi oborožitveni program švedske vlade je zanimiv primer velikih obrambnih potreb nevtralnih držav današnjih dni. V okviru rednega novega proračuna za leto 1939-40 je bilo za vojne izdatke predvidenih 350 milijonov švedskih kron. Sedaj pa je vlada zahtevala odobritev dodatnega proračuna, ki določa nadaljnjih 110 milijonov švedskih kron za potrebe narodne obrambe. Razen tega zahteva vlada še odobritev izrednega zneska 120 milijonov švedskih kron, ki naj se uporabi samo za nove dobave vojnega materiala. V teh zneskih pa ni vračunanih 220 milijonov, ki jih je vlada že poprej določila v kritje izrednih vojaških izdatkov do 1. januarja 1940. V celoti bo Švedska izdala za potrebe svoje narodne obrambe samo v tekočem proračunskem letu znesek 880 milijonov, kar predstavlja znesek, kakršnega Švedska še nikdar doslej ni določila za vojne namene. Razume se samo po sebi, da ti izdatki hudo bremene švedsko državno gospodarstvo. Zato bo morala država znatno zvišati dosedanje davke, obenem pa razpisati tudi notranja posojila.

Nemški guverner na Poljskem prevzel svoje posle

Poznanj, 30. septembra. AA. (DNB). Nemški minister dr. Franck je včeraj prevzel dolžnost vrhovnega civilnega šefa v vseh pokrajinah bivše Poljske. Po prevzemu dolžnosti je bila seja, katere so se udeležili vojni poveljniki pokrajine general Bogelwerk, šef civilne uprave mesta Greiser ter drugi. Minister dr. Franck je pojasnil svojo nalogo, ki obstoji v tem, da se v tej pokrajini več ne pojavijo prepirlj in spori. Gre za tem, da se ustvari normalni odnosi med Nemci v dosedanjih poljskih pokrajinah in med ostalimi narodnostmi.

Izvoz letal iz Amerike

London, 30. sept. AA. V toku avgusta je dosegel izvoz letal in letalskih motorjev iz Zedinjenih držav rekordne številke. Vrednost izvoženega materiala znaša 12,136,845 dolarjev. V Anglijo je bilo izvoženih 44 letal in 50 motorjev, v Francijo pa 57 letal in 121 motorjev.

Angleško-belgijska trgovinska pogajanja

Bruselj, 30. sept. br. Prihodnji teden se v Londonu prične angleško-belgijska trgovinska pogajanja. V ponedeljek odpotuje v Anglijo belgijska delegacija, ki bo imela nalogo, pridobiti angleško vlado v prvi vrsti za to, da bi, ne glede na blokado, Anglija dopustila, da bi Belgija še nadalje nemoteno dobivala surovine in druge življenjske potrebščine iz svojih in drugih prekomorskih dežel.

Nemški poveljniki na Poljskem

Prva, ki jo je najbolj na jugu Poljske vodil general List (59 let star), druga, ki jo je vodil v smeri proti srednji Visli general Reichman (54 let star) ter severna veja južnega zbora pod poveljstvom generala Blaskowitza (56 let).

Severna vojska je bila pod poveljstvom 58 let starega generala Bocka. Delila se je v dve armadi. Prvo, ki je imela nalogo doseči prehod preko Visle pri Grudziadzu in zvezo z južno vojsko, je vodil general Kluge, star 57 let, drugo pa, ki je prodirala iz Vzhodne Prusije proti Narevu in Bugu, pa je vodil 58letni general Kitchner.

Letalske sile so bile pod vrhovnim poveljstvom maršala Göringa, ki je dopolnil 46 let. Šef letalskega generalnega štaba je general Jeschonnek, star 40 let. Na tem mestu je od februarja letošnjega leta. Vrhovni poveljnik enega dela letalskih sil, ki so operirale na Poljskem, je bil general Kesselring, star 53 let, drugega dela pa general Löhr, star 54 let.

Obalne operacije je vodilo nemško vojno brodogradništvo, ki je pod vrhovnim poveljstvom admiralja Raederja, starega 63 let. Vrhovno poveljstvo nemškega brodogradništva v Gdansk in Gdinijski na je imel admiral Albrecht, star 59 let.

Vremenska napoved

Zemunska: Pretežno oblačno in nekoliko hladneje, ponekod dež, zlasti v zapadni polovici države.

Novi sporazumi v Moskvi

Težišče mednarodnega razvoja v preteklem tednu je bilo na evropskem vzhodu, kjer se uveljavlja novo ravnanje sil

Nova evropska vojna, ki se je začela v začetku septembra tega leta, se razvija bolj v znamenju značilnih diplomatskih ofenziv kakor pa ofenziv na samih bojiščih. Na vzhodnem bojišču lahko smatramo tudi poslednje boje za končane, odkar sta se po dolgem junaškem odporu tudi varšavska in modlinska posadka odločili za predajo. Na zapadnem bojišču se sicer boji nadaljujejo, toda zaenkrat brez posebnih velikih dogodkov, ki bi spreminjali položaje. Tem bolj pa je zlasti na nemški strani na delu diplomacija, ki skuša ne le dokončno likvidirati vzhodno bojišče in vprašanja, ki so v zvezi z novim položajem na vzhodu, temveč s primernim diplomatskim pritiskom sploh likvidirati sedanjo vojno, ki je nastala zaradi nemško-poljskega spora.

DALJNOSEŽNI DOGOVORI V MOSKVI

V vrsto teh prizadevanj moramo šteti vse nove dogovore med Nemčijo in Rusijo, ki so bili podpisani 28. septembra 1939 v Moskvi o priliki drugega obiska nemškega zunanjega ministra Ribbentropa. Njih pomen je na eni strani v dokončnem sporazumu med Nemčijo in Rusijo glede končevanja razdelitve Poljske, na drugi strani pa v pritisku, ki ga obe velesili izvajata sedaj na zapad, da preneha s sovražnostmi proti Nemčiji. Na zunanji manj vidno, toda za nadaljnji razvoj na evropskem vzhodu izredno važno pa je nastajanje novega ravnanja sil, katerega najbolj značilna oznaka je predvsem v nenadni ruski aktivnosti na vsem evropskem prostoru med Baltikom in Črnim morjem. Razume se samo po sebi, da pomeni to šele začetek ustvarjanja novih diplomatskih front, ki bodo kasneje odločilno posegle v razvoj sedanje vojne. Za sedaj lahko pripomnimo samo toliko, da se zapadni velesili skupnemu nemško-ruskemu pritisku za likvidacijo vojne ne nameravata vdati, kakor so nam to pokazali že prvi odmevi novih moskovskih dogovorov.

VSEBINA MOSKOVSKIH DOGOVOROV

Novi moskovski dogovori obsegajo štiri dokumente: 1. skupno izjavo obeh vlad o njunem prizadevanju za likvidacijo se-

daje vojne, 2. prijateljski pakt, ki proglašava nemško-rusko razdelitev Poljske po novem razmejitvenem dogovoru za končno veljavno, 3. razmejitveni dogovor, ki določa dokončne meje nemškega in ruskega ozemlja na bivšem Poljskem ter 4. izmenjavo pism o potrebi poglobitve medsebojnega trgovskega prometa v obsegu, kakršen je bil doslej največji.

Glede na splošni razvoj v Evropi je trenutno znatni največji pomena skupna izjava nemške in ruske vlade, ki vsebuje mirovni poziv Angliji in Franciji, in to z grožnjo, ki je izražena v naslednjih dveh zaključnih stavkih izjave: Če bi prizadevanje obeh vlad ostalo brezuspešno, bi ugotovili dejstvo, da sta Velika Britanija in Francija odgovorni za podaljšanje vojne. V tem primeru bi se nemška in sovjetska vlada medsebojno posvetovali o potrebnih ukrepih. Ta grožnja napoveduje torej novo poglavitno nemško-rusko sodelovanje, za primer, da Anglija in Francija nadaljujejo sedanjo vojno proti Nemčiji. Obetajo se nam torej v sedanji vojni povsem nove razporeditve vojnih sil, ki jih sedaj še ni mogoče jasno beležiti.

RUSKI POSEG NA BALTIK

Za novo ravnanje sil, ki nastaja v vzhodni Evropi, pa zasluži posebno pozornost poleg dogovora o razdelitvi Poljske, zlasti sporazum o medsebojni pomoči, ki ga je Rusija tik pred novimi dogovori z Nemčijo sklenila z Estonsko, malo baltičsko državo v neposredni sosesčini, ki je postala pravi ruski protektorat. Estonška daje Rusiji pravico, da na estonskih otokih Sarema (Oesel) in Hiiuma (Dagoe) ter v mestu Baltiski zgradi in vzdržuje oporišča za vojno mornarico ter določeno število letališč za sovjetske letalske sile. S temi estonskimi koncesijami je postala Rusija dejanski gospodar vsega baltičskega področja, s čimer si je doboraba zavarovala tudi vhod v Leningrad preko Finskega zaliva.

TURŠKI OBISK V MOSKVI

Istočasno pa se ruski državniki razgovarjajo tudi s turškimi zunanjim ministrom Saradzogom, ki se že nekaj dni mudi v

Moskvi. Njegovim razgovorom pripisujejo v informiranih krogih velik pomen ne le za poglavitno rusko-turški odnos, ampak tudi za možnost sklenitve posebnega črnomorskega pakta o medsebojni pomoči obeh držav za primer vstupa kakšne velesile v Črno morje, temveč tudi v pogledu razčiščenja položaja v vsem črnomorskem pasu Balkanskega polotoka. To bo za nadaljnji razvoj Balkana gotovo velikega pomena, kajti tri velesile si drže sedaj na tem prostoru ravnotežje: Italija, Nemčija in Rusija. Nadaljnji razvoj odnosov med temi tremi velesilami bo zato odločilno usmerjal tudi novo balkansko politiko, katere bistvo je za sedaj v tem, da ostanje vse balkanske države izven sedanje konflikta.

ODLOČITVE AMERIŠKEGA KONTINENTA

Ker ne smemo prezreti, da se obrisi teh novih ravnanj pojavljajo v razpletu vojne, ki se med tem nadaljuje, bo seveda končna slika novih položajev, ki utegonejo nastati, odvisna tudi od razpleta vojne. Anglija in Francija ne kažejo doslej nobenega znaka, da mislita v svoji borbi, ki sta ji že v naprej točno opredelili končne cilje, popustiti. Kot veliko neznanko moramo v teh novih grupacijah sil smatrati ves ameriški kontinent. Prav te dni se nadaljuje posveti 21 ameriških držav na vseameriški konferenci v Panami. Ti posveti so v neposredni zvezi z vojnim razvojem v Evropi, njih namen pa je predvsem zavarovanje nevtralnosti ameriških držav. Na drugi strani se v prestolici največje ameriške države, Zedinjenih držav Severne Amerike, vodijo razprave o kongresu o spremembi nevtralnostnega zakona v smeri posrednega podpiranja obeh zapadnih demokratij. Odločitve ameriškega kontinenta, ki bodo v veliki meri odvisne od nadaljnega diplomatskega razvoja v Evropi, bodo na drugi strani močno vplivale tudi na sam evropski razvoj. Zato nam navzlic novim dogodkom na evropskem prostoru še ni mogoče postavljati dokončnih zaključkov niti o formiranju diplomatskih, niti — še manj — vojnih front.

Dr. B. V.

„Na zapadu nič novega“

Zakaj še ni prišlo do nobenih večjih bitk na zapadni fronti

V torek poteče prvi mesec vojne med Anglijo in Francijo na eni ter Nemčijo na drugi strani. Poročila z zapadnega bojišča pa so še vedno zelo lakonična in vzbujajo v nepoučenih širokih krogih mnoge svojevrstne komentarje. Na zapadu se nič ne dogaja, pravijo ljudje, ko citajo kratke komunikacije o borbah manjših oddelkov, podprtih z oddelki tankov, lahke artilerije, letalstva in ognjen težke artilerije. V glavnem so to borbe izvidniških napadalnih oddelkov ter akcije tehničnih čel, ki sistematično čistijo ozemlje vzdolž francosko-nemške meje ter se počasi, a gotovo pomikajo vse bolj proti stalnim utrjenim postojankam Siegfriedove linije.

Taktika vrhovnega vojnega vodstva zapadnih velesil je vzbujala v dneh propadanja Poljske mnogo komentarjev. Vojaški strokovnjaki pa priznavajo vrhovnemu vodstvu vojnega vodstva, da je postopalo edino pravilno in logično, ker je računalo z danimi dejstvi. Pretekla leta smo čitali in čuli mnoge napade na francoski militarizem. Vsem nam so še v spominu nepreštane obtožbe, da se Francija neprestano oborožuje ter sili s tem tudi druge narode in države k sistematičnemu poveševanju kreditov za oboroževanje. Stvarno pa je bila Francija tista, ki je po letu 1927, na celi črti zaostala za oboroževanjem in zgubila položaj vodilne oborožene sile v Evropi. Njena vojaška politika se je zadovoljila po letu 1927 s tezo čisto defenzivne narodne obrambe. Zaupejoč v miroljubnost drugih in zanašajoč se na svoje zavezniške pogodbe ter Društvo narodov, je skoraj povsem zanemarila spopolnjevanje svoje ofenzivne vojaške opre. Opra na svoje obmejne utrbe, ki so po priznanju vseh najbolje na svetu, je v tehnični in taktičnem pogledu zaostala.

Prilike se niso spremenile tudi še dolgo potem, ko se je pričela Nemčija z gigant-skimi koraki oboroževati ter spopolnjevati svoja ofenzivna oroja: letalstvo, tanke in težko artilerijo. Sprememba je nastopila šele po l. 1936., ko se je odločila francoska vlada vse žrtvovati za tehnično modernizacijo svoje vojske in obnoviti njeno ofenzivno sposobnost. Ustanovljena je bila samostojna letalska armada z ofenzivnimi cilji ter izdelan načrt za širokopotezno motorizacijo suhozemskih vojske ter ustanovitev posebnih oklopnih divizij po nemškem vzorcu. V taktičnem pogledu je ostalo francosko vojno vodstvo tudi po teh spremembah v glavnem zvesto defenzivni vojni doktrini. Tako je ostala celokupna organizacija francoske vojske z izjemo letalske armade in tankovskih odredov tudi v naprej čisto obrambnega značaja.

Najboljše potrjuje to dejstvo relativno šibko število francoske aktivne vojske, ki je štela ob izbruhu sovražnosti 29 pehotnih divizij, 3 konjeniške divizije in eno oklopno divizijo, skupaj okoli 400.000 mož, od tega 100.000 poklicnih vojakov v tehničnih četah in v trdnjavskem pasu. To je dobra tretjina nemške aktivne vojske, ali polovica francoske vojske v letu 1914., ko je bila francoska vojna doktrina čisto ofenzivnega značaja. Prva naloga francoske aktivne vojske ob izbruhu letošnje vojne je bila, zavarovati državne meje ter omogočiti mobilizacijo in organizacijo rezervne vojske. Defenzivnim ciljem francoske vojske odgovarja tudi način mobilizacije in organizacije rezervne vojske, ki določa postopno pošiljanje rezervnih divizij na bojišče. Vzrok zato leži v pomanjkanju kadrov in ker morajo francoske svoje rezervne divizije formirati čisto iznova in ne s pomočjo spopolnjevanja že obstoječih kadrih aktivnih formacij. Tako določa francoski mobilizacijski načrt postavitev prvih 20 rezervnih divizij na fronto šele osmi dan po izbruhu sovražnosti, nadaljnjih 20 divizij 20 dni po izbruhu sovražnosti ter novih 20 divizij 60 dni po nastopu vojne.

Do šestega meseca po izbruhu sovražnosti bo stalo na francoskih mejah 80 popolnih rezervnih divizij in 100 na koncu prvega leta vojne. Zaradi postopne mobilizacije francoske vojske v mesecih pred izbruhom sovražnosti so se ti roki sigurno skrajšali, vendar pa mislijo podobno poučeni vojaški strokovnjaki, da bo razpolagal general Gamelin kot vrhovni komandant francoske vojske šele prihodno pomlad z njeno polno udarno močjo.

Isto je s francoskim vojnim letalstvom, ki je bilo temeljito modernizirano in usposobljeno za moderno letalsko vojno šele poslednja tri leta. Po mnenju vojaških strokovnjakov je francosko letalstvo v družbi z angleškimi danes že sposobno za defenzivno obrambo francoskega neba in za spremljanje operacij vojske na suhem in na morju. Dosego je stopnjo, ki opasno ogroža vsako ofenzivno akcijo sovražnega letalstva nad francoskim ozemljem, za polno ofenzivno ofenzivno akcijo v smislu načel totalne vojne nad sovražnim ozemljem pa bo sposobno šele prihodno pomlad. Za rezerve in spopolnitve je danes preskrbljeno: francoska letalska industrija proizvaja že 2000 letal in 3500 motorjev mesečno. K temu je treba pristeti še mesečno produkcijo angleške letalske industrije, ki je že doseglo število 3000 letal in 5000 prvovrstnih letalskih motorjev.

Francoska vojska razpolaga danes s kakimi 6000 tanki, ki so prvenstveno spremlajo orožje za pehoto in tvorijo nekako njeno oklopljeno artilerijo, ki ji krči pot preko ovir do sovražniških postojank in čez nje. Zato polaga francosko vojno vodstvo pri tankih večji pomen na težo, kakor pa na njihovo brzino in tako ima danes francoska vojska najtežje tanke na svetu, ki tehtajo do 100 ton. Ti tanki, ki jih lahko ustavimo samo poljski 7,5 cm topovi s posebnimi granatami, delajo že sedaj Nemcem največje težave.

Razvoj francoskih strateških operacij narekuje poleg čisto defenzivne organizacije francoske vojske tudi izredno močni defenzivni položaji samega francoskega ozemlja. S temi dejstvi mora francoski generalni štab stalno računati pri vseh svojih operacijskih zasnovah. Maginotova linija je nezlomljiva hrbenica francoske vojske, a istočasno tudi strateško dejstvo, preko katerega vsaj za sedaj še ni mogoče. O vojni doktrini in strategiji francoskega generalnega štaba trdijo danes strokovnjaki, da je metodična, previdna in hladnokrvna. Njeno glavno načelo je: opt na nepremagljivo obrambno linijo, se sistematično pripravljati za poznejšo prodorno ofenzivno operacijo z zastavitvijo mogočega maksimuma tehničnih in materialnih pripomočkov moderne ofenzivne tehnične vojske. Načelo vrhovnega komandanta francoske vojske, generala Gamelina, ki slovi po tem, da je tekom svetovne vojne najbolj metodično in v podrobnostih najbolj izdelano pripravil vsako svojo operacijo ter imel med vsemi francoskimi generali vedno najmanj izgub, je: »Odločilni udarec na sovražnikovo vojsko je mogoče izvesti samo s premišljeno zvezo med napadom in obrambo ter sistematičnim iskanjem sovražnikove šibke strani, ki jamči za prodorni uspeh velikega in odločilnega udara. Francoska vojska bo morala zato prve mesece vojne izvajati strateški načrte ofenzivnih in defenzivnih pripravljanih operacij.«

Po krvavih izkušnjah svetovne vojne, ki so stale francoski narod cvet njegove mladine, se je francoski generalni štab povsem odreklo doktrine ofenzive za vsako ceno. Sprejel je načelo defenzivnih operacij maršala Petaina kot predpogoja za napad in ofenzivo. Ta nauk je v taktičnem pogledu do podrobnosti izdelal general Gamelin s svojim generalnim štabom. Označil ga je francoski generalštabni polkovnik de Gaulle

z besedami: »Za neprebojnimi zidovi naših železobetonskih utrdb, kjer je na mrtvi straži skoraj polovica naše aktivne vojske, moramo vsoposbiti in pripraviti obojeno moč našega naroda — francosko rezervno operacijsko vojsko — za odločilni čin: bitko, ki bo privedla do zmage.«

D. V.

„Finis Poloniae“

Ob tragediji, ki se je odigrala zadnje tedne v Evropi in vsled katere je zopet enkrat izginila Poljska republika kot samostojna država z evropskega zemljevida, se mnogokrat citira izrek »Finis Poloniae« (konec Poljske).

Ta vzklil ni nov, ampak ima že svojo zgodovino. Uradna »Süddeutsche Zeitung« z dne 25. X. 1794 je poročala, da je poljski nacionalni junak Kosciuszko v bitki pri Maciejowicah dne 10. oktobra 1794 zbežal in obtičal v peščenem griču. Tam so mu kozaki ustrelili konja izpod telesa in ko je skočil s konja, je bil ranjen na zadnjem delu glave. List je trdil, da je bil nato prenešen na štirih kolih v tabor, kjer je izročil sabljo, in pri tem vzklil: »Finis Poloniae!«

Iz tega časopisa se je ta vest razširila po svetu ter prešla v literaturo. Kosciuszko je vsled tega pisal 12. novembra 1803 političnemu pisatelju Louisu Philippu Segurju, ki je bil trditelj o tem izreku sprejel v neko svojo knjigo, pismo, v katerem je odločno demantiral, da bi bil kdaj kaj takega vzklil. To pismo je zanimivo tudi za današnje čase. Zato ga objavljamo v izveščku. Kosciuszko piše med drugim:

»Prezri sem Vam omeniti še neko drugo na nesrečno bitko pri Maciejowicah se nanašajočo okoliščino, katero nujno želim pojasniti. Nevednost ali zlohotnost se trudi mi podtakniti izraz »Finis Poloniae«, ki bi ga naj bil izrekel onega nesrečnega dne. Toda prvič sem bil že pred koncem bitke skoraj smrtno ranjen in sem prišel šele dva dni potem, ko sem se nahajal v rokah svojih sovražnikov, zopet k zavesti, drugič bi bil tak vzklil, če je že v ustih vsakega Poljaka brezumen, še bolj brezumen v mojih. Ko sem pozval poljski narod k obrambi zemlje, neodvisnosti, dostojanstva, slave in svobode domovine, je narod dobro vedel, da nisem poslednji Poljak in da z mojo smrtjo, naj si bo na bojišču ali drugod, Poljska ne more prenehati, ne sme prenehati. Vse, kar so Poljaki od tedaj storili v slavnih poljskih legijah, in vse, kar bodo še v bodočnosti storili, da zopet pridobijo svojo domovino, je zadosten dokaz, da smo umrljivi, vda ni bojovníki te domovine, da pa je Poljska neumrljiva.«

Znano je, da so Poljaki na Kosciuszku po krivici podtaknjen izrek dogovorili s koračnico neznanega pesnika »Jeszcze Poljska nie zginie!«. To himno, ki je znana po vsem svetu, je napeljal pela poljska legija, ki jo je zbral Dombrowski leta 1796. pod Napoleonom v Italiji. — Dr. K.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

SIGMA

električne štedilnike
raznih velikosti

SIGMA

električne hladilne omare
za gospodinjstvo

90, 120, 180 litrov vsebine in večje za trgovine, restavracije in gostilne, ter vse električne stroje in aparate prodaja in dobavlja in izvršuje vsa popravila

Jugoslov. elektr. d. d. BROWN BOVERI

podružnica: LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 12 — TELEFON št. 24-42.

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SPUSČAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HRASTE, LIŠAJE IN VSE NEČISTOSTI KOŽE PRI OTROCIH IN ODRASLIH. NAGLO SUŠI OD ZNOJA ALI MOKRENJA OPALJENO IN ODRGNJENO KOŽO. DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DIN 10.— ZA ŠKATLICO.

Vesti iz Koroške

S 25. septembrom so bile uvedene nove živilske nakaznice. Glasilo se na kruh, meso, mast, mleko, maslo, marmelado, sladkor ter druga živila. Tedenska odmera se je pri mesu zmanjšala od 700 gramov na 500 gramov na osebo. Težaki in bolniki pa imajo pravico na dodatke. Otroci do 6 let ne dobijo mesa in masti, zato pa do 80 gramov surovega masla na teden. Otroci do 6 let dobivajo po 1/4 l mleka na dan, med 6 in 14 letom po 1/2 l dnevno, odrasli pa dobijo le posneto mleko. Prosta prodaja mleka je s 1. oktobrom prepovedana. Odslej bodo mleko smele prevzemati samo mlekarne. Surovega masla je določenih 80 gramov na teden za osebo, kruha pa 190 gramov. Odmera sladkorja se je znižala od 280 gramov na 250 gramov na teden in osebo. Glede drugih živil so določbe ostale nespremenjene.

Celovski policijski ravnatelj je odredil, da se dekleta letnikov 1920 in 1921 javijo, da se obvezni delovni službi. Prepovedano je pripravljane kislega mleka, jogurta in sličnih mlečnih izdelkov. Otvoreni smejo od strize ovac ohraniti 5 kg neoprane ali 2 1/2 kg oprane volne za lastno uporabo, ostalo pa oddajajo zbiralcem. Prodaja čokolade, kakaa in kave pa je začasno ustavljena.

V Kotmari vasi je umrl Jože Halekar, p. d. Matic v Preblah. Pokojnik je bil daleč naokoli znan čebelar. Slovel je, da je v tej stroki pravi umetnik. Prav tako so te dni Kotmarčani spremlili na zadnji poti svojega rojaka Ivana Golzerja, ki je padel v vojni. Služil je pri nemškem topništvu. Vojaška oblast je dovolila prevoz v rojstno faro. Bil je sin edinec, zato je to tem težji udarec za pokojnikovo mater. Na zadnji poti so ga spremlili vsi njegovi tovariši in oddelek vojakov mu je izkazal zadnjo vojaško čast. Pokojnik je bil dobrega značaja, vesel pevec in delaven član slovenskega kulturnega društva »Gorjanci« v Kotmari vasi. Naj počiva mirno v domači zemlji, osamel materi pa toplo sožalje!

Na graški univerzi je bil promoviran za doktorja pravnih in državnih ved šentjaskovski rojak Janko Gregori! Iskrene čestitke!

Pred posebnim sodiščem je bil obsojen neki delavec iz St. Vlada od Glini zaradi širjenja neresničnih vesti na 5 mesecev zapora.

V Baškem jezeru so našli utopljeno 77letnega Jožefa Koglerja iz Bač. Njegovo truplo je bilo 20 dni v jezeru.

Celjski mestni svet

Celjski mestni svet je imel v petek zvečer prvo sejo po poletnih počitnicah. Tako v začetku je opozoril m. s. Roš na neko netočnost v zapisniku o zadnji seji. Ker župan ni hotel ugoditi zahtevi, naj se zapisnik popravi, čeprav je bila netočnost povsem evidentna, je m. s. Roš v znak protesta zapustil sejo dvorano. Po tem mučnem uvodu je mestni svet prešel na dnevni red.

Občina bo podaljšala kanalizacijo do hiš gg. Naprudnika in Frajleta na Lavi, Franja Čuša, inž. Komela v Stritarjevi ulici. Ivana Pogorevskega v Novi vasi in Leopolda Pelicona na Dečkovi cesti. Prošnja tekstilne tovarne »Metke« za znižanje kanalske doliade je bila odklonjena. Občina bo otvorila cesto čez Koprivnico v podaljšku Komenskega ulice za vozovni promet ter je razširjenju mestu čez Koprivnico. Za prospekt za mesto Celje ter gornjo Savinjsko in Logarsko dolino, ki je izšel letos, je občina prispevala 9632 din. Pokojniški zavod v Ljubljani je znižal obrestno mero za posojila mestne občine celjske od 9 na 8 odstotkov. Odobri se prodaja nekaterih stavbnih parcel pri Sp. Lanovžu.

Glasbeni Matič v Celju je tudi za novo šolsko leto odobrena brezplačna elektrika razsvetljava. Za izdelavo podrobnih načrtov za regulacijo Celja je bil osnovan poseben regulacijski odsek. Odobri se parcelacija zemljišča Franca Beline na Zg. Hudinji, Antona Resnika na Sp. Hudinji, Franca Šloerja na Zg. Hudinji in Franca Fazarinca na Ostrožnem ter delna parcelacija zemljišča Marije Grobinove pod hribom sv. Jožefa. Ko bo generalni regulacijski načrt za mesto Celje odobren, bo

občina izmenjala sedanje hišne tablice v območju bivše okoliške občine z enakimi tablicami, kakor so uvedene v mestu. Mestni svet je odobril proti reverzu združitve tovarn gg. Urabica in Jelenca v Ipavčevi ulici. Stroški za ureditev novega prostora za nogometne treninge pod hribom sv. Jožefa so znašali 80.581 din. Mestni svet je odobril tehnične podatke, ki jih je dala občina za projektirano preložitve državne ceste skozi Celje. Občina bo urenila zasilen dovoz k novim hišam bivšem Zangerjevem zemljišču med Krekovo cesto in potokom Ložnico; za to delo je odobren kredit do 10.000 din.

Mestni svet je potrdil krajevno potrebo za novo gostilniško koncesijo Marjete Miklavžine na Cesti na Dobrovo, zanikal pa je krajevno potrebo za koncesijo za nova buffeta na hribu sv. Jožefa in v Zavodni.

Pogreb generala Terzića

Beograd, 30. septembra. p. Danes so na izredno svečan način prepeljali v Gornji Milanovac truplo velikega junaka iz svetovne vojne, pokojnega armijskega generala Božidarja Terzića. Krsta z njegovim truplom je bila do 11. dopoldne izpostavljena na katafalku v Oficirskem domu ter je mimo nje od večer defilirala izredno velika množica občinstva, zlasti bivših bojnikov in njihovih sivocev. Tudi prevozno trupla v Gornji Milanovac je prisostvovalo izredno mnogo ljudi. Nj. Vel. kralja je zastopal polkovnik Poleksić, vlado pa ministri general Nedić, Božidar Maksimović in dr. Srdjan Budisavljević. Prisotni so bili tudi mnogi ugledni politiki, vsa generaliteta in razni drugi zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Pred Oficirskim domom se je od velikega pokojnika poslovil v imenu vojske general Milan Ječević. Nato je krenil sprevod v Vaznesenje cerkev, kjer je bilo opelo in kjer je bilo izrečenih več poslovnih govorov. Truplo so nato prepeljali v Gornji Milanovac, kjer bo jutri položeno v rodno binsko grobnico.

Tragična smrt zagrebskega profesorja

Karlovac, 30. sept. o. Popoldne se je smrtno ponesrečil profesor tehnične fakultete v Zagrebu inž. Miroslav Plohl. Peljal se je z avtomobilom iz Gorskoga kotara, kjer je bil zaposlen pri elektrifikacijskih delih. V bližini sela Borlin je avtomobil srečal sredi ceste moškega, ki se ni hotel umakniti. Sofer se mu je spretno izognil, profesor Plohl pa je odprl vrata avtomobila preden je ta obstal, da bi posvaril neprevidnega neznanca. Pri tem je profesor padel na cesto in udaril z glavo ob kamen. Prepeljali so ga v bolnišnico v Karlovcu, kjer so ugotovili, da mu je počila lobanja. Res je kmalu izdihnil. Profesor Plohl je vodil elektrifikacijo hrvaških krajev ter je bil predsednik banovinskega električnega podjetja.

Razveljavljene sodne uredbe

Beograd, 30. sept. p. »Službene novine« objavljajo uredbo ministrskega sveta, s katero se razveljavljajo uredbe z zakonsko močjo o postavljanju sodnikov rednih sodišč od 10. julija 1939, uredba o odgovornosti sodnikov rednih sodišč od istega datuma ter uredba z zakonsko močjo o ureditvi rednih sodišč ter uvajanju izprememb in dopolnil od istega datuma, objavljene v »Službenih novinah« od 17. julija l. 1939.

Profesor Šišić upokojen

Zagreb, 30. sept. o. Profesor hrvatske zgodovine na zagrebski fakulteti dr. Ferdo Šišić je bil upokojen, ker je dovršil 70-letno starost. Njegova upokojitev ni v nobeni zvezi z ostalimi izpremembami, ki so bile izvršene zaradi organizacije banovine Hrvatske.

Iz državne službe

Beograd, 30. sept. p. Za načelnika oddelka za osnovno šolstvo v prosvetnem ministrtvu je imenovan bivši direktor gimnazije in bivši senator Jovan Aleksić.

Beograd, 30. sept. p. Imenovani so za predstojnika mestne policije 6. pol. skupine v Kranju policijski komisar Uroš Žun z Rakeke, za sreskega podnačelnika 6. pol. skupine v Šmarju pri Jelšah predstojnik policije Stefan Ternar v Celju, za sreskega podnačelnika 7. pol. skupine v Kočevju sreski podnačelnik Konrad Rozman v Kranju, za policijskega komisarja obmejne policije 7. pol. skupine v Mariboru sreski podnačelnik Franc Hartman v Kranju.

Sprejem v diplomatsko službo

Beograd, 30. septembra. p. »Službene novine« objavljajo natečaj zunanjega ministrtva za sprejem 6 diplomiranih konzularnih pripravnikov.

Nogometni sporazum

Zagreb, 30. sept. o. Na svoji 30. redni seji je upravní odbor hrvatskega nogometnega saveza v celoti odobril sporazum, ki je bil sklenjen med zastopniki hrvatskega, srbskega in slovenskega sporta.

Razmejitev nameštenskega bolniškega zavarovanja

Zagreb, 30. sept. o. Komisar Suzorja je poslal ministru za socialno politiko predlog za organizacijo bolniške blagajne pri zagrebskem društvu Merkur, v katerega naj bi spadali samo zavarovanci iz hrvatske banovine, dočim bi iz ostalih krajev pripadli delno beograjski trgovski omladini, delno pa bolniški blagajni trgovskega in podpornega društva v Ljubljani.

Gospodarstvo

Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Kakor smo že poročali, sta se obe delegaciji nemško-jugoslovenskega stalnega odbora sestali že v četrtek popoldne k plenarni seji. Na tej prvi seji je bilo določenih več sekcij, ki imajo nalogo, da podrobno prouče posamezna vprašanja in potem predložijo svoja poročila plenumu. Tako so bile določene posebne sekcije za vprašanja, ki se tičejo plačilnega prometa, za železniško prometna vprašanja in za posamezne skupine trgovinskega prometa. Delo sekcij bo trajalo do nedelje. V ponedeljek je predviden zopet sestanek plenuma.

Na prvi plenarni seji v četrtek se ni razpravljalo o podrobnostih posameznih vprašanj, ki so na dnevnem redu. Po beograjskih informacijah iz krogov, ki so blizu nemški delegaciji, Nemčija pri teh pogajanjih ne stavlja takih zahtev, ki jim Jugoslavija ne bi mogla ustreči glede na svoje lastne potrebe in glede na svoj sklep o strogi neutralnosti. Nemci pa ne prikrivajo želje, da dobe možnost za večje nakupe rud in rudnih koncentratov iz naše države. Nemčija bi nam dobavljala one predmete, ki so nam nujno potrebni. Glede dobav živih reflektiranih Nemčija na dobave, ki jih lahko Jugoslavija izvrši z ozirom na njene lastne potrebe in na pogodbeno obveznost nasproti ostalim državam. Pri tem je najvažnejše vprašanje načina vplačil in plačilnih rokov.

Sef nemške delegacije državni podtajnik v državnem ministru za gospodarstvo dr. Landfried je v petek posetil trgovinskega ministra dr. Andresa v spremstvu dveh članov delegacije in nemškega generalnega konzula v Beogradu g. Neuhausena.

Naš dosedanj izvoz v Nemčijo

Glede na spremenjene uvozne potrebe Nemčije, ki mora danes uvažati predvsem ono blago, ki ga trenutno najbolj nujno potrebuje, je zanimivo navesti glavne predmete našega dosedanjega izvoza v Nemčijo.

V prvih 8 mesecih letošnjega leta je znašal naš celotni izvoz v Nemčijo po vrednosti 1009 milijona din in je bil za 233 milijonov manjši, nego v istem razdobju lanskega leta. Od tega izvoza je odpadlo 560 milijonov din ali 52% samo na živila. Tako smo izvozili do konca avgusta za 188 milijonov pšenice, koruze in mlinskih izdelkov, za 279 milijonov svinj, goveje živine perutnine in mesnih izdelkov, za 48 in ostalih živalskih proizvodov ter za 40 milijonov jaje, sira, rib in ostalih živalskih proizvodov ter za 40 milijonov ostalih živil.

Pol stoletja Mestne hranilnice ljubljanske

Danes potече 50 let, odkar je začela v Ljubljani v središču Slovenije poslovati Mestna hranilnica ljubljanska. Za Mestno hranilnico, ki je danes največji denarni zavod v Sloveniji, je to gotovo pomemben in časten jubilej. Doba, v katero pada ustanovitve Mestne hranilnice, nosi pečat zaostrenega odpora Slovencev proti politični in kulturni nadvladi avstrijskega nemštva. Vodilni slovenski možje so spoznali, da sloni premoč tuje manjšine na njeni gospodarski moči. V borbi za politično in kulturno osamosvojitve je bilo treba najprej izvoziti zmago na gospodarskem polju.

V času, ko se je snovala Mestna hranilnica ljubljanska, je bilo v Sloveniji že lepo število samoupravnih in drugih hranilnic, med temi pa so bile samo tri slovenske, namreč v Slovenjem Gradcu, pri Sv. Ljartu in Slovenskih gorah in v Kozjem, ki pa so bile le krajevne pomena. Vse druge hranilnice so predstavljale strnjene gospodarsko denarno mrežo kapitala, ki je bil sicer po izvoru plod slovenske marljivosti, upravljal pa ga je tujec. Njim na čelu je bila v Ljubljani Kranjska hranilnica.

V aprilu leta 1882 so pri dopolnitvi volitvah v ljubljanski občinski svet zmagali slovenski volilci v drugem in tretjem volilnem razredu in so prvič dobili slovensko večino v občinskem svetu. Nemške oblasti na ljubljanskem magistratu je bilo konec in Ljubljana je dobila prvega zavednega slovenskega župana Petra Grasselija. Že na prvi seji novega občinskega sveta je ljubljanski odvetnik dr. Alfonz Mosche po dogovoru z Ivanom Hribarjem stavil predlog, naj se v Ljubljani ustanovi Mestna hranilnica kot slovenski denarni zavod, ne glede na to, da obstoja močna Kranjska hranilnica. Opozicija Nemcev v občinskem svetu je bila brezuspešna. Proti ugovoru nemške manjšine je občinski svet 11. septembra 1883 sprejel pravila, preteklo je 6 let, preden so bila pravila odobrena. Deželna vlada je pravila vrnila štirikrat s pripombo da jih je treba popraviti in spremeniti. Medtem je kranjski deželni odbor sprejel deželni zakon, na podlagi katerega je mestna občina obvezno prevzela poročstvo za Mestno hranilnico. Kot posebno poročstvo je občina zastavila za 20.000 goldinarjev državnih papirjev. Šele 15. januarja 1889 je lahko takratni župan sporočil občinskemu svetu, da je deželna vlada pravila potrdila. Upravni odbor hranilnice je pod predsedstvom Fr. K. Souvanya pripravil vse potrebno za otvoritve in 1. oktobra 1889 je na slovesen način pričela poslovati Mestna hranilnica v skromni pritlični sobici na levi strani magistratnega poslojpa.

Začetne težave je hranilnica kaj kmalu prebrodila in že po treh mesecih poslovanja je imela 305.000 goldinarjev hranilnih vlog. Glavno bodrilno sredstvo za vlagatelje je bila puplarina varnost vlog, za katere je jamčila in še danes jamči mestna občina ljubljanska. Ob koncu leta 1890 je imela hranilnica že 1 milijon goldinarjev vlog, naslednje leto pa 1,6 milijona goldinarjev. Po 10 letih obstoja je hranilnica lahko zabeležila 15.073 vlog v znesku 14,4 milijona kron. Promet pa je naraščal od leta do leta. Hranilnica je ob 20letnem jubileju izkazala že 25 milijonov kron vlog, pred pričetkom svetovne vojne pa so vloge dosegle impozantno višino 45 milijonov kron, kar predstavlja v današnji vrednosti preko 700 milijonov dinarjev. Nagli razvoj poslovanja je prisilil Mestno hranilnico, da se je že po dveh letih preselila v zgradbo demno od magistrata in sicer v prestore, kjer je danes postojala mestna elektrarna. Pa tudi ti prostori so kmalu postali pretesni in leta 1898 je upravni odbor sklenil zgraditi lastno hranilniško palačo v Prešernovi ulici, ki je bila zgrajena za 244.000 kron in se je vanjo vsečila hranilnica 29. aprila 1905.

Največ izvoza so tvorile svinje, katerih izvozna vrednost je dosegla 185 milijonov din.

Znatno postavko zavzema tudi konoplja, ki smo je izvozili za 79 milijonov, surovih kož smo izvozili za 22 milijonov, ter perja in puha za 32 milijonov. Rude in kovine zavzemajo v izvozni statistiki razmeroma majhen odstotek. Bavksita smo letos v 8 mesecih izvozili za 35 milijonov, kovinskih rud za 26 milijonov, kovin za 9 milijonov din, ferossilicija in ferokroma pa za 15 milijonov. Vrednost izvoza lesa in gozdnih proizvodov je končen znašala 104 milijone din.

V gornjih številkah ni upoštevan izvoz v češkomoravski protektorat, ki je letos v prvih 8 mesecih dosegel 475 milijonov din. Od tega je odpadlo 265 milijonov din samo na svinje, meso, slanino in mast. Rud in kovin smo v tem razdobju izvozili za 17 milijonov din, svežega sadja za 18 milijonov, jaje za 38 milijonov, tobaka za 37 milijonov in lesa za 22 milijonov.

Pred sestankom nemško-jugoslovenskega lesnega odbora

Iz Zagreba poročajo, da bo v kratkem sklicano tudi zasedanje nemško-jugoslovenskega lesnega odbora. Sedanja trgovinska pogajanja v okviru nemško-jugoslovenskega stalnega gospodarskega odbora bodo trajala najbrž do 6. oktobra. Takoj po zaključku tega sestanka pa se bo sestel nemško-jugoslovenski lesni odbor na svoje četrto zasedanje, da razpravlja o vprašanju povečanja izvoza lesa v Nemčijo, o razdelitvi na posamezne sortimente, kakor tudi o cenah in načinu plačevanja.

Letos v avgustu je bil naš izvoz lesa v Nemčijo zelo slab in je dosegel le 1061 vagonov v vrednosti 12,8 milijona din nasproti 2587 vagonom odnosno 28,2 milijona din v istem razdobju lanskega leta. Poslabšanje pri izvozu lesa v Nemčijo je nastopilo zlasti v zadnjih mesecih. V prvi polovici letošnjega leta se je gibal naš izvoz lesa in lesnih proizvodov v Nemčijo še približno na lanski višini in je znašal 7724 vagonov (lani 7814) v vrednosti 77,5 milijona din. (86,9), v juliju pa je nazadovao po količini na 75% lanskega izvoza v istem mesecu in v avgustu pa na 41%. V zadnjih tednih se opaža zopet veliko zanimanje nemških uvoznikov za naš les. To je gotovo razveljavilo, vendar obstojajo težkoče glede plačila, kajti naša lesna industrija ne more prodajati blaga na daljši kredit. O vseh teh vprašanjih bodo razpravljali v okviru nemško-jugoslovenskega lesnega odbora.

V teku svojega poslovanja je Mestna hranilnica preživela marsikatero preizkušnjo. V vseh gospodarskih krizah pa je dokazala svojo solidnost in trdnost in danes lahko slavi svoj polstoletni jubilej v zavesti, da vlagatelji tudi v najtežjih dobah niso imeli povoda izgubiti zaupanja v zavod, ki je srečno prebrodil tudi svetovno gospodarsko in kreditno krizo. Mestna hranilnica ljubljanska je bila med slovenskimi denarnimi zavodi prva, ki se je odločila zaščititi in je začela v redu poslovati. Po vojni so hranilnice vlog dosegle najvišje stanje leta 1913, namreč 472 milijonov din, v teku kreditne krize pa nazadovale na 393 milijonov. Ob koncu leta 1938. so dosegle zopet 407 milijonov din, v marcu tik pred zasedbo Češkoslovaške po nemških četah pa celo 425 milijonov.

Mestna hranilnica je prebolela tudi izubo, ki jo je prinesla svetovna vojna, ko je morala podpisati za 26,7 milijona kron vojnih posojil. Po vojni, ki je Slovincem prinesla narodno osvoboditev, je bila Mestni hranilnici prisojena važna naloga, da sodeluje pri obnovi tedaj razrušenega slovenskega gospodarstva. V teh letih se je znova izkazala kot nepogrešljiv člen v organizmu slovenskega gospodarstva.

Neprecenljivo zaslugi je nudila Mestna hranilnica Ljubljani in gospodarstvu v ostalih krajih Slovenije s svojimi posojili in krediti. Posebno vidno je bilo delovanje Mestne hranilnice pri gospodarski obnovi Ljubljane. V letu 1928. je bilo v Ljubljani že 1500 hiš, na katerih je bila vključena Mestna hranilnica ljubljanska. Tudi v okolici Ljubljane je bilo mnogo hiš in stavb zgrajenih s cenenimi in dolgoročnimi krediti Mestne hranilnice. Ogromno število javnih poslojip je bilo v zadnjih 50 letih zgrajenih z denarjem, ki ga je posodila hranilnica, med drugim 142 sol, 33 vodovodov, 23 mostov, 41 občinskih upravnih poslojip, 5 elektrarn, 4 bolnice, 7 ubožnic, 5 sodnih in upravnih poslojip itd.

Zaradi mednarodne politične napetosti je morala Mestna hranilnica v zadnjih letih posvečati vso skrb potrebni likvidnosti za primer večjega navala vlagateljev. Ob koncu leta 1938. je imela hranilnica 24% zneska hranilnih vlog v gotovini in v takoj razpoložljivih državnih blagajniških zapisih. Zato je ob ponovnih krizah v letošnjem letu, ki so jih izzvali mednarodni dogodki, vedno lahko v polni meri zadovoljila zahteve vlagateljev.

Ravnateljske posle pri hranilnici so do leta 1914. upravljali tako imenovani pisar-

OTVORITEV NOVE MODNE IN KONFEKCIJSKE TRGOVINE

„LAMA“

MARIBOR, JURČIČEVA ULICA 4

V ponedeljek, dne 2. oktobra

Vabimo Vas na brezobvezen ogled trgovine. Voditi bomo volno, ročna dela, nogavice, pletenine, perilo za dame in gospode, plašče, obleke, klobuke itd. po soludnih cenah. Priporočamo se in jamčimo za solidno postrežbo.

LAMA, Jurčičeva 4

niški ravnatelj iz vrst članov upravnega odbora. V letu 1914. so se pravila hranilnic izpremenila in odtlej vodi posle ravnatelj iz vrst uradništva. Kot prvi ravnatelj hranilnice je bil leta 1914. postavljen Ivan Hraš, ki je ostal na svojem mestu do 1. novembra 1924. Služboval je v hranilnici celih 31 let. Za njim je prevzel vodstvo hranilnice sedanj ravnatelj dr. Fran Černe, ki je bil imenovan za ravnatelja že 15. februarja leta 1921. In od tedaj vzorno

Sodni depoziti se smejo zopet nalagati pri hranilnicah

Po dolgoletnem prizadevanju naših hranilnic in njihovih organizacij je končno prišlo do revizije uredbe o sodnih depozitih v tem smislu, da se depoziti lahko nalagajo tudi pri hranilnicah. Pravosodni minister dr. Lazar Marković je v sporazumu s finančnim ministrom dr. Šušterjem in trgovinskim ministrom dr. Androsom predpisal na osnovi 31. 49. uvodnega zakona k zakonu o sodnem postopanju v civilnih pravih uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o sodnih depozitih.

2. te uredbe se spremeni v toliko, da se sodni depoziti lahko opravljajo ne samo pri Državni hipotekarni banki, temveč tudi pri občinskih hranilnicah. V tej zvezi se vstavlja nov § 3a, ki se glasi: V primerih, kadar se denar polaga pri občinski hranilnici, veljajo za to polaganje predpisi § 9. uredbe o občinskih hranilnicah od 24. novembra 1938. Pri občinskih hranilnicah se sme polagati gotovina onega, ki je pod kuratelo, prav tako se smejo pola-

vodi naš največji slovenski denarni zavod. Na tem mestu je omeniti tudi neumornega hranilničnega ravnatelja v pokolu Franu Pretnarja, ki je nekaj časa tudi vršil dolžnosti ravnatelja. Če se je Mestna hranilnica ljubljanska povzpela do današnje višine, je v prvi vrsti zasluha agilnega uradništva, ki je neločljivo zvezano z uspehi in napredkom Mestne hranilnice.

gati sodni depoziti s teritorija občine ustanoviteljice in sosednih občin v višini do 5000 din, pri posameznih hranilnicah pa tudi preko 5000 din do zneska, ki ga določi za te hranilnice trgovski minister. Pogoj, po katerih, bodo hranilnice sprejemale ta denar, morajo biti isti, kakor so pogoji, po katerih sprejema ta denar Državna hipotekarna banka.

Tudi v § 4. do 10. kjer se navaja, da je treba gotovino položiti pri Državni hipotekarni banki, je z novo uredbo predpisan dodatek »ali pri občinski hranilnici.« § 17. se doda nov § 17a, ki pravi, da veljajo predpisi o osebnem polaganju pri Državni hipotekarni banki analogno tudi za osebno nalaganje pri občinskih hranilnicah.

Gornja uredba je objavljena v »Službenih novinah« od 29. septembra in je s tem dnem stopila v veljavo ter dobila obvezno moč.

Omejitev lokalnih telefonskih pogovorov stopi danes v veljavo

Z današnjim dnem stopi v veljavo odlok poštnega ministra o omejitvi krajevnih zasebnih telefonskih pogovorov v krajih z avtomatskimi centralami, izvedenih v mrežnih skupinskih centralah. Plačevanje dosedanje pavšalne telefonske naročnine se bo vršilo naprej na dosednji način, pristojbina za vsak pogovor preko predpisane števila (po 50 par za pogovor) pa se bo pobirala mesečno po stanju števca, ki je montiran v telefonski centrali. Prvotni odlok poštnega ministra je bil naknadno spremenjen z naslednjimi določbami:

1. Naročnik, čigar telefon je zvezan s telefonsko centralo, lahko pobira od oseb, ki preko njegovega telefona opravljajo krajevne pogovore, posebno pristojbino, ki pripada naročniku in znaša za vsak pogovor 0,50 din. Naročnik, ki bi pobiral večjo pristojbino, bo kaznovan po § 78. točki 2, 3 in 7 zakona o pošti, telegrafu in telefonu.

2. Državna in samoupravna oblastva plačujejo telefonsko naročnino po dosednjih predpisih.

3. Če ima naročnik dva ali več glavnih telefonov, za katere plača različno naročnino (na primer telefon v pisarni in v stanovanju), se določi maksimalno število mesečnih pogovorov za vsak telefon posebej. Če pa ima naročnik v isti zgradbi ali na zemljišču pod isto katastrsko številko več glavnih naročniških linij, za katere

Težave detaljne trgovine

Iz trgovskih krogov smo prejeli: Za detaljne trgovce so nastale težkoče, čim so stopili v veljavo ukrepi o omejitvi izplačil hranilnih vlog in pa ukrepi, ki so bili potrebni za narodno-obrambnih razlogov. Če bi denarni zavodi prvi naval vlagateljev zadovoljili, bi vlagatelji, zlasti mali, ki predstavljajo večino, kmalu ugotovili, da ni na mestu nobena bojazen glede varnosti hranilnih vlog. V poslovnem življenju pa bi šlo vse po starem običaju.

Prvi, ki so povzročili nemir v poslovnem življenju in smatrali za potrebno, da zavarujejo svoje interese, so bili nekateri industrijci, ki so kratkoročno izgovorom, da ne morejo dobiti surovin itd. ustavili dobave ter postavili zahtevo po takojšnjem plačilu za nova naročila. Nekateri tvornice nočejo niti plačati po pošti ali preko banke, temveč zahtevajo kar gotovino. To se sme dogajati menda samo pri nas, kjer si nekateri prisvajajo posebne privilegije, da grede lahko preko vseh dolžnosti do države, v kateri uživajo ugodnosti. kakršnih pogosto ne bi nudila nobena država. Potrebno je, da bi oblast ugotovila, katera so ta podjetja, ki grede v teh težkih časih preko vsega.

Kako naj detaljni trgovci zadosti tem pretiranim zahtevam industrijcev, ko mora sam kreditirati in je navezan na obročno prodajo? Če bo obročna trgovina prenehala, potem bo trpela tudi industrija. Trgovina kredita ne more pogrešati in to bi morala vedeti tudi industrijska podjetja. Nekateri grede še dalje ter zahtevajo vplačilo obveznosti za jesensko blago, ki pogosto niti ni zapadlo. Na drugi strani se pod raznimi izgovori ukinjajo že sklenjene kupčije in se zahteva vplačilo vnaprej.

Položaj je danes tak, da oni, ki nimajo gotovine, sploh ne dobi blaga. Zaradi tega je pričakovati, da bodo tudi detaljisti pod pritiskom sklupov tvorničarjev in dobaviteljev — in če ne pride ravno od strani teh kako olajšanje — prisiljeni blago prodajati le proti gotovini.

S tem seveda ne nastanejo le neprijetnosti in stroški za dolžnika-zamudnika temveč, kar je najbolj važno, porušeno bo omo dolgoletno zaupanje, ki je marsikomu v normalnih razmerah olajšalo preskrbo s potrebščinami na odplačilo, t. j. na kredit.

Zato je neobhodno potrebno, da dolžniki storijo nasproti trgovcu detaljistu svojo dolžnost in ne računajo na kakšne iz-

Ne samo kot zdravilna voda temveč tudi za mešanje z vinom in sadnimi sokli je Rogaska Tempel mineralna voda odlična. Tudi tako pomešana pospešuje ugodno delovanje prebavnih organov.

redne ukrepe, za katere ni nobene stvarne potrebe, industrijska podjetja in ostali dobavitelji pa naj upoštevajo te okolnosti, zato naj pretirane ukrepe nasproti detaljni trgovini omilijo, pa bo s tem nastopilo normalno življenje v poslovnem svetu.

Gospodarske vesti

Okrepitev tečaj dinarskih novčanov v švic. iz Curia poročajo, da se je tečaj dinarskih novčanov zaradi nezadostne ponudbe v zadnjih tednih dvignil od 5,20 na 8,40 šv. franka za 100 din. Tej okrepitvi tečaja bi ustrezalo pri nas znižanje tečaja za švicarski frank od 19,20 na 12,20 din, torej na višino svobodnega tečaja za švicarski frank na naših borzah.

Odkup živine in živil za vojsko. Včerajšnje »Službene novine« objavljajo uredbo ministrskega sveta, se katerim se pooblašča vojni minister, da sme za potrebe vojske odkupovati živilo in vozila, za kar se mu dovoljuje kredit 300 milijonov dinarjev.

Beograjski velesejem, ki je bil prvotno odložen, se bo po sklepu uprave vršil od 14. do 23. oktobra. Ta sklep je bil izdan na osnovi ankete, ki jo je izvršila uprava velesejma pri razstavljalcih zadnjega velesejma. Razstavljalci so po večini izrazili pripravljenost, da bodo sodelovali na velesejmu.

Uredba o pobujanju draginje in brezvestne spekulacije je sedaj objavljena tudi v »Službenem listu« od 30. septembra t. l.

Borze

30. septembra

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 9,40 milijona din nasproti 6,77 in 12,18 milijona din v prejšnjih dveh tednih.

DEVIZE

Curia. Pariz 10.0750, London 17.77, New York 442.75, Bruselj 74.50, Milan 22.3250, Amsterdam 235.50, Berlin 176.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 30. sept. Začetni tečaji: pšenica: za julij 82,125, za dec. 83, za maj 83,50; koroza: za dec. 50, za maj 52,75.

Iz Novega mesta

n— Pomočniški odsek Obrtnega društva je poklonil dijaški kuhinji v Novem mestu 100 din namesto venca na grob pok. g. Alojzija Midoferja. (—)

Iz življenja na deželi

DOLEJNI LOGATEC. Zvočni kino Sokol predvaja danes ob 17. in pol 21. krasni film »Gospodari nevihte«. V sredo in četrtek pa sijajni češki film »Ljudje na ledeni plošči«. Sokoli! Posejte in podpirajte sokolski kino! (—)

PTUJ. Zvočni kino predvaja danes ob pol 19. in pol 21. uri krasni film »Čuvarki imperija« z ljubko Shirley Temple v glavnih vlogi. Za dodatek filmski dnevnik in kulturni film o naši državi.

KRANJ. Kino Narodni dom prikazuje danes ob 16. in 18.30 in pol 21. prekrasni češki vefilom »Hajduk Janoš« . Borba zatiranih za svobodo in pravico! (—)

Elektro-generator

na izmenični tok 3000 ali 380/220 voltov, 50 period, okoli 150 KVA, rabljen, toda dobro ohranjen, kupimo. — Ponudbe na PUBLICITAS, Beograd, poštni pretinac 60 pod br. 17572

I Z I D

Žrebanja I. efektne loterije Sokolskega društva Jesenice

Žrebanje se je pričelo 24. avgusta t. l. ob 15. uri in je trajalo brez odmora do 17.30 ure. Žrebanje se je izvršilo v prostorih Sokolskega doma na Jesenicah javno ob navzočnosti občinstva in pod stalnim nadzorstvom kontrolnega organa finančne oblasti.

Izžrebane so bile te številke srečk in so zadele: 990-II štiridesetni avto; 269-IX sivalni stroj; 6 moških koles: 115-II, 336-I, 123-III, 516-IV, 354-VIII, 513-IX; 4 ženska kolesa: 258-II, 926-II, 677-VII, 502-X, fotoaparat 674-X; 15 moških zapestnih ur: 413-I, 720-I, 704-II, 724-III, 11-IV, 456-IV, 101-V, 799-V, 580-VI, 17-VII, 507-VII, 940-VIII, 386-IX, 501-IX, 554-IX; 5 ženskih zapestnih ur: 874-I, 165-VI, 217-VII, 99-VIII, 512-VIII; 5 kosov blaga za moške obleke: 9-III, 488-III, 541-IV, 323-V, 562-VI. Nalivna peresa: serija I. št. 684, 539, 174, 737, 251, 518; serija II. št. 665, 678, 994, 51, 920, 837, 139; serija III. št. 204, 443, 236, 622, 640, 515, 104; serija IV. št. 112, 874; serija V. št. 463, 848, 295, 404, 107, 641, 660, 648, 834; serija VI. št. 862, 404, 221, 334, 960, 390; serija VII. št. 4, 923, 575, 128, 389, 66, 156, 872, 65, 98, 588, 809; serija VIII. št. 366, 861, 765, 793, 171, 442, 379, 967, 356, 607; serija IX. št. 780, 570, 725, 235, 142, 569; serija X. št. 407, 396, 809, 563, 349. Svinčniki za vlaganje min: serija I. št. 79, 243, 40, 137, 631, 324; serija II. št. 160, 972; serija III. št. 800, 983, 11; serija IV. št. 215, 708, 838, 439, 94; serija V. št. 18, 833, 766, 153, 307, 17, 424, 254, 682, 944; serija VI. št. 487, 788, 84, 163, 522; serija VII. št. 643; serija VIII. št. 675; serija IX. št. 251; serija X. št. 391, 374, 427, 681, 78, 908. Brivski aparati: 33-I, 899-II, 35-III, 777-III, 900-IV, 709-IX, 975-X, 266-X. Žepne elektr. svetilke: 124-II, 299-III. Toaletno milo: serija I. št. 758, 970, 808, 388, 220; serija II. št. 945, 492, 177, 961; serija III. št. 616, 845, 255, 692, 448; serija IV. št. 723, 953, 729, 356, 559, 530; serija V. št. 294, 224, 114, 710; serija VI. št. 775, 153, 336, 990; serija VII. št. 94, 996, 690, 467, 522, 462; serija VIII. št. 60, 914, 741, 26, 651; serija IX. št. 188, 793, 508, 969; serija X. št. 93, 531, 740, 242, 893, 891, 184. Žepni noži: 470-I, 434-II, 597-III, 118-III, 16-III, 380-III, 333-IV, 580-IV, 236-IV, 353-V, 675-VI, 351-VI, 926-VI, 271-VII, 610-VII, 974-VII, 970-VIII, 807-VIII, 681-IX, 965-IX, 890-X, 423-X, 161-X. Pismenski papir: 859-II, 266-II, 34-III, 918-IV, 225-IV, 880-IV, 152-V, 526-V, 969-V, 107-VI, 973-VII, 50-VIII, 687-VIII, 536-X, 229-X, 400-X. Žepni robci: 307-II, 995-II, 655-III, 441-III, 101-IV, 562-IV, 810-IV, 348-IV, 391-V, 947-V, 673-VI, 158-VII, 793-VII, 362-VIII, 695-VIII, 357-IX, 957-IX, 367-IX, 166-X, 201-X.

Dobitki se lahko prevzamejo počenši od 2. oktobra t. l. vsak dan od 19. do 20. ure (izveniši nedelje in praznike) v Sokolskem domu na Jesenicah proti izročitvi dotične izžrebane srečke. Če pa kdo zahteva, da se mu zavzet pošte na njegov naslov, se bodo stroški zaračunali proti povzetju. Izžrebani dobitki zapadejo v korist Sokolskega društva Jesenice, ako ne bodo dvignjeni najkasneje do 31. decembra 1939.

SOKOLSKO DRUŠTVO JESENICE

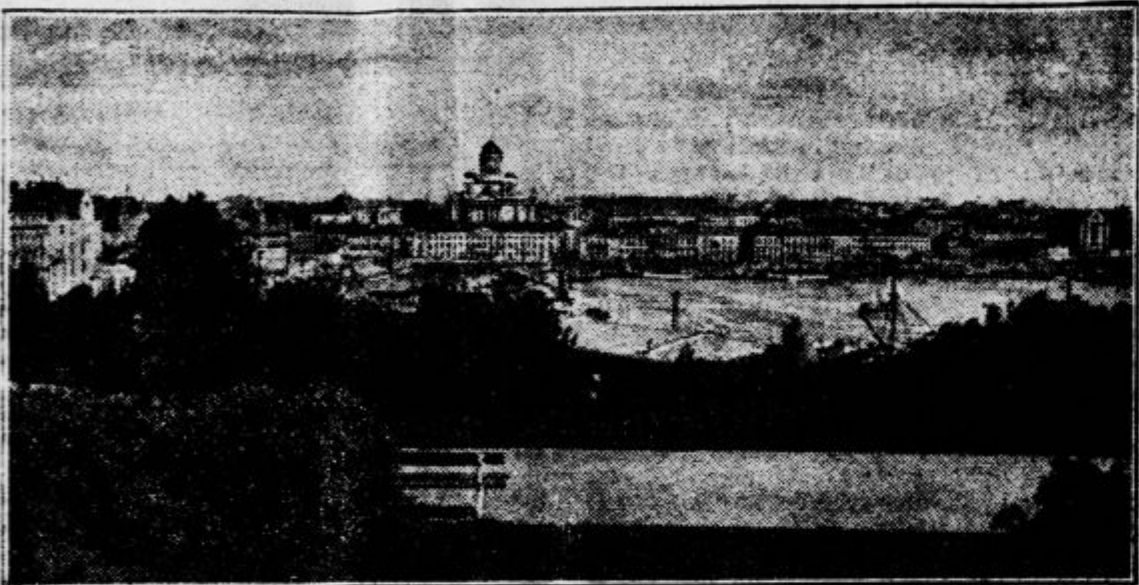
dne 24. septembra 1939.

Tajnik:
Mirko Stebih I. r.

Starosta:
Dr. Maks Obersnel I. r.

Sprehod po baltiškimi državah

Male države ob Baltiku so po pogajanjih v Moskvi v žarišču pozornosti vsega sveta. Še prav posebno pa usoda baltiških držav zanima nas, prebivalce držav na jugovzhodu Evrope. Objavljamo naslednji članek, ki je sicer bil napisan pred zadnjo konferenco v Moskvi, a vendar pregledno opisuje politični razvoj in stanje držav ob Baltiku.

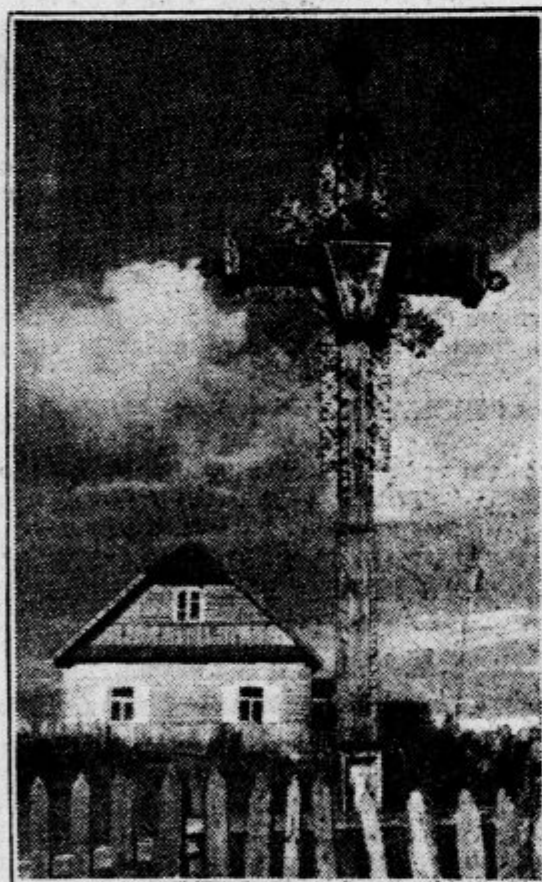

Pogled na finsko glavno mesto Helsinki

Na obali Baltijskega morja so tri male republike, ki so kljub temu, da jim je dodeljen zelo vetroven življenjski prostor, živele ves čas nekako v zatišju in je le redkokdaj nanesla beseda nanje. Toda dogodki zadnjih let, ki so dodobra izpremenili evropsko karto, zasnovano z versajsko pogodbo, zlasti pa letošnje viharno leto, so nujno potisnili v ospredje med nešteti drugimi vprašanji tudi vprašanje baltiških držav, Litve, Latvije in Estonije. Morda se v vsej povojni evropski zgodovini ni toliko govorilo o usodi teh treh dežel, kot o priliki pogajanj za sklenitev angleško-ruskega mirovnega pakta. Saj smo pa tudi dan za dnem brali v dnevnih novicah, da so prav baltiške države one nerazrešljivi vozel, okoli katerega se je sukala v največji meri diplomatska aktivnost v Moskvi. Ali so te pokrajine ob valovih sinjega Baltika res tako strateško pomembne, da so se prav ob tem kamnu spodbile podla vsa dolgotrajna pogajanja med odposlanci Velike Britanije in zastopniki Sovjetske Rusije? Nedvomno bi šli predalet, če bi temu vprašanju pripisovali izključno in preveliko važnost, vendar je brez dvoma točno, da težave, ki so izvirale pri teh pogajanjih glede na usode baltiških republik, niso bile samo diplomatski trik in gola navideznost, ampak da temelje tudi v stvarni pomembnosti njihovega geografskega položaja. Tega pa ne moremo razumeti brez poznavanja preteklosti, ki nam tako zanesljivo daje odgovor na marsikatero vprašanje, ki si ga je zastavil ta ali oni, ki hoče stvari zajeti tudi v njihovi globini in si ustvariti pravo sliko o zapletenih vprašanjih današnjega zmedenega sveta.

Zgodovina se ponavlja

Že v zgodnjem srednjem veku, ko je Evropa značilno izpremenila svoje politično lice, so vitezi vojaškega reda »Nosilcev mečev«, po rodu Nemci, osvojili in kolonizirali Latvijo, ki je bila že tedaj naseljena z letonskim plemenom. Njihovo sprva majhno gospostvo se je kaj kmalu razširilo dalje na sever, v pokrajine današnje Estonije, kjer so prebivala slovanska plemena, ki so zoper nje poklicala na pomoč Dancce. Kmalu zatem so pridli tevtonski vitezi, prav tako verski nemški vojaški red, ki je bil ustanovljen v Jeruzalemu. Prodirali so iz pokrajin ob Odri v poljsko Pomorjansko in skušali pronikniti skozi Litvo, da bi na ta način ustvarili nepretrgano vez z že omenjenimi »nosilci mečev«, katerih oblast je dosegla že Tulin, ki se je pozneje izpremenil v Reval, današnje prestolnico Estonije. Nemčija je svojo roko že tedaj iztegnila tja do Finskega zaliva.

Tip skromne, a snažne kmetijske domačije ob Baltiku s krasno rezljanim znamenjem ob poti

Od srednjega veka dalje zasledujemo neprestano težnjo, razprostrti nemški oblast tudi nad baltiškimi državami. Povedati namreč moramo, da oblast Nemcev nad omenjenimi pokrajinami ni bila dolgotrajna. Litva in Poljska sta potokli tevtonske viteze v zgodovinski bitki pri Grünwaldu, Latvija in Estonija pa nista bili deležni te usode. Njih prebivalstvo je postalo suženj mogočnih baltiških graščakov, ki so imeli v svoji lasti ogromna posestva. Ta položaj pa se je zopet kmalu predrugačil. Ruski car je navalil na baltiške mogočnike, ki so se v silni stiski zatekli po pomoč k Poljskom. Za odkodnino si je seveda Poljska pridržala Latvijo, dokler ni po poljskem porazu v vojni s Švedi (koncem 16. stoletja) z njo vred prišla pod gospostvo znagoslavne Švedske. To suženstvo je bilo sicer kaj milo, ker je ta skandinavska narod zelo obzirno postopal s svojimi podložniki, saj je že tedaj izvedel nekakšno agrarno reformo, ki je domočinom osvobodila neznanosnega jarma njih graščakov. Spomin na te čase »kralja Matjaža« je še danes živ v baltiškem ljudstvu in še je ohranjen.

na po vseh prislovica o »starih dobrih švedskih časih«.

Osemnajsto stoletje pa je neusmiljeno napravilo konec tej stari, dobri dobi. Mogočni ruski car Peter Veliki se je namenil zadati smrtni udarec švedski hegemoniji. Njegov sen je bil »dominium maris baltici«, ki so ga bili ustvarili tevtonski vitezi. Baltički baroni so prav slutili, ko so podprli carja v vojni proti Švedom, v vojni, ki je strahotno opustošila Estonko in Finsko. Prav so slutili, da jim bo car pustil vse njihovo imetje in njihovo politično in gospodarsko oblast. Njihovi upi so se potrdili v miru v Nystadtu leta 1701, ki pomeni konec Švedske in začetek ruske nadvlade, za estonsko in letonsko ljudstvo pa začetek dobe hujšega suženstva tiranskim baronom. Estonija in Latvija sta postali ruski provinciji, nad katerima je carska Rusija izvajala svojo preizkušeno politiko zatiranja vseh narodnih težnj, politiko centralizacije in rusificiranja. Kmalu je zadel ista usoda tudi del Litve, ki sta si jo obenem s Poljsko razdelili Nemčija in Rusija, nedolgo za njo pa je še Finska (l. 1809) jela okušati bič moskovskega despotizma.

Kakšna so bila čustva baltiškega ljudstva do nasilnih zatiralcev, si lahko mislimo. Kravji upori, zdaj večji, zdaj manjši, niso bili nič nenavadnega. Ogromno ljudsko vstajo moramo zabeležiti v letu 1905, ko sta se Finska in Litva dvignili zoper stoletnega zatiralca, Estonci in Letonci pa so podobno kot dosti prej tudi naši kmetje zažigali gradove neusmiljenih graščakov. Zaman so bili preliti potoki krvi, kajti tudi ta obsejni upor je bil zaduščen z ognjem in mečem.

Sanje se uresničujejo

Jeseni leta 1917 je izbruhnila boljševiska revolucija, mogočni carski imperij se je jel razkrajati in tudi baltiškimi narodom se je vžigala iskra upanja, da bodo ustvarili lastne, svobodne države. Finska je proglasila 5. decembra 1917 svojo neodvisnost. Estonija je zahtevala svojo avtonomijo in osnovo lasten narodni svet, Latvija pa je v »Dumie« postavila zahtevo po upravnih enotnosti in končno je Litva, ki so jo prepravili nemški vojaki, proglasila svojo samostojnost 11. decembra 1917. Ta nenadni preokret, nepričakovan pojav že kar nepoznane svobode je povzročil vrsto nemirov, v katerih bi kmalu propadla njihova tako težko pričakovana neodvisnost. Iz teh povojnih neredov pa so se izoblikovali štirje narodi, ki jim nekateri nočejo priznati pravice do življenja, čeprav najdemo le malokje drugod toliko gorečega patriotizma in politične dalekovidnosti. Njihov položaj je seveda izredno kočljiv, saj morajo neprestano nihati med dvema hegemonijama, ki ju tako dobro pozna njihova preteklost. Neprestane grožnje jih silijo k budni čuječnosti, čeprav so te grožnje večkrat zavite v prijazno zunanost.

Med kladivom in nakovalom

Kadarkoli, in to je naravna težnja, kadarkoli so hotele baltiške države osnovati močno baltiško zvezo, ki bi zanje predstavljala močan političen faktor, vedno jim je rajh prekrizal račune. Ko se je n. pr. Litva jela obračati na Poljsko, kar je že tradicionalna litvanska taktika, je Nemčija poizkusila vse, da bi njene odnose zastripila s pomočjo skeleče rane, ki jo tvori mesto Vilno s svojo pokrajino.

Pa tudi Sovjetska Rusija ni zamudila nobene prilike, da bi sklenila dobre odnose med baltiškimi državami. V teh naklepih sovjetske politike moramo tudi iskati vzrok, da še danes ni prišlo do baltiške unije, kajti vedeti moramo, pa najsi imamo ra, bilo na vao moč idealno, za dosego tega ideala pa je bilo treba seveda nekoliko spretnosti in naklonjenosti tovarišev. Posebno težko se je bilo napraviti »versprengte« v poziciji vojni. Kako naj te kdo razkropi, ko se fronta ne premakne po cele mesece in poznaš vsak kamen, vsako kotanje in sleherno skalo, za katero si kdaj iskal zavetja pred nenadno granatno ploho! Kljub temu je bilo včasih tudi to izvedljivo in se je razkropljeni pitepel čez teden ali štirinajst dni nazaj h kompaniji. Mlajši so vedeli največ povedati o brhkih percah v slogu tiste Jenkove:

Po hosti, po hosti
je steklo zadosti,
ki dobro dolžnosti
do bližnjega vedo!

Starejšim so bilo lepše v spominu skladišča za fronto: slanine, čokolada, maslo in kruh, kakršnega se niti oberat ne bi branili. Obolji pa so padli na ramena računskemu, kakopak! In vsevedni »rechtsurne«, duša Avstrije in njene vojske, je bil vedno pripravljen za take primere. Naj je padlo, bilo ujetih ali ranjenih še toliko ljudi, on jih je potrpežljivo vodil v svojih sploših.

Ko je mene zaneslo na fronto, nas je bilo pri kompaniji z vso navliako vred nekaj nad dve sto. »Rechtsurne« pa jih je imel iz previdnosti vpisanih nekaj nad osem sto. Vmes so bili tudi taki, ki jih je že zdavnaj krila galisijska zemlja, in taki, ki so olajšano dihali sibireki zrak, pa spet taki, ki jim je Soča šumela vedno uspevanko, poleg nas, seveda, ki smo iz dneva

opravka s carsko ali sovjetsko Rusijo, da je ena kakor druga gojila in da sovjetska še nadalje goji iste upe (danes so ti upi še posebno aktualni, ker se je pomorska moč Nemčije povečala), vtreti si popolnen dostop na Baltik. Danes razpolaga Sovjetska Rusija samo s sto kilometrov dolgo baltiško obalo, ki se razprostira med Finsko in Estonsko obalo, nudi pa samo eno pripravo pristanišče, še to je zaradi ledenih skladov pet mesecev v letu popolnoma nerabno. Kar je v letih notranjega nerada, ko se je ukvarjala s problemi ureditve države, zamudila, to skuša sedaj Sovjetska Rusija nadoknaditi. Ni se obupala nad tem, da se ji bo posrečilo vključiti baltiške države v prostrano sovjetsko federacijo s samo propagando, ker smatra za svoje poslanstvo, razširiti ideje, ki jih zastopa, v druge dežele, posebno pa v te, ki leže ob njenih mejah, oziroma ki so ji nekoč pripadle.

Odkod zastoj?

Nes pametno bi bilo, pripisovati polom francoskih in angleških poskusov, vključiti sovjetsko Rusijo v zvezo, v zapadni sistem, da bi tvorila protiutež osi Rim-Berlin, samo oviram, ki so nastale zaradi težavne re-

Postani in ostani član Vodenikove družbe!

obema mogočnima sosedoma Nemčijo in Rusijo in je zato razumljivo, da so vse tri republike sprejele pakt o nenapadanju, ki sta jim ga ponudila oba nezaupljiva mogočnega, kar je Finska, ki je usmerjena pretežno k Švedski, od strani Nemčije zavrnila. Ti pakti so zagotovili nekakšno brezskrbnost baltiškimi državami na obe strani. Negotovo pa je, v kakšni meri je zaščiten neodvisnost teh dežel s temi pogodbami, če pomislimo na stoletno politiko, ki jo vodita obe veliki kromovalki, politiko, ki ne sloni samo na strateških razlogih, ampak tudi na želji po gospostvu nad Baltikom.

Pa še nekaj je, kar narekuje izredno nezaupljivo politiko do obeh sosedov, to je faktor gospodarskega značaja. Baltičke dežele so obrasle s prostirami gozdovi, imajo razvito živinorejo in poljedelstvo na zelo lepi višini. Latvija ima poleg tega razvito tudi znatno kovinsko industrijo. Dokler so bile te pokrajine pripojene Rusiji, se procvitali, saj jim je ogromni ruski trg dajal odličnih možnosti za vnovčenje pri-

Litvanska pešadija je moderno opremljena in vzorno izveščana

šitve vprašanja baltiških držav. Nedvomno ni bila samo to točka, na kateri so zstala pogajanja v Moskvi, vendar lahko rečemo, da je prav to vprašanje izdatno prispevalo k temu, da se je še povečala atmosfera medsebojnega nezaupanja in vsestranske opreznosti obeh partnerjev. Jasno je, da sovjetska Rusija svojega sodelovanja z zapadnimi demokracijama ni hotela prodati poceni, ampak je skušala iz tega pripravnega položaja izsiliti čim več. Bil je to prav ugoden trenutek, da razčisti položaj ob Baltiku. Zato je trmasto vztrajala na tem, da se tudi za baltiške države uvede določba o zaščiti varnosti, kar bi ji lahko v določenih okoliščinah dalo redko priljubeno, da spusti rdeče črte prav do Baltika in s tem uresniči davne ruske načrte. Na drugi strani pa tvorijo ravnine ob Baltiku neprestano nevarnost za vdor nemških čet, ki se jim po tej poti nudi najpripravnější črta za prodiranje na Leningrad. Tudi ta moment je poleg drugih kriv končnega neuspeha pogajanj v Moskvi.

Previdna taktika

Samoposebi je umevno, da zahteva ta ne navadno delikatni položaj baltiških držav posebno opreznega taktiziranja med

delkov. Pa ne samo to. Baltičke pokrajine so tvorile tranzitno ozemlje med Baltičkim morjem ter Rusijo in narobe. S svojo neodvisnostjo so bile postavljene baltičke republike v čisto nove pogoje. Treba si je bilo poiskati novih tržišč, zgraditi lastno gospodarsko življenje, predvsem pa ustvariti lastno industrijo. Njihovi napori v tej smeri so obrodili uspeh, ki se ga ne da zanikati. Vendar stojita Estonija in Latvija še vedno pred dejstvom, da sta po svojem gospodarskem sestavu in po naravnih legi tesno povezani na rusko gospodarsko aktivnost. Težave, ki nastajajo iz te nujnosti, so razumljive, saj dajejo Rusiji v roke sredstvo za pritisk, ki ga lahko izvaja nad baltiškimi državami, kar je tudi njen namen. Baltičke države so torej v nenavadnem in nevarnem položaju. Prisiljene so, ohraniti dobre odnose z nevarnim sosedom, ki se ga morajo neprestano čuvati. Iz tega zamažanega položaja pa tudi izvira dejstvo, da baltiških držav ni mogoče organizirati v kakšno mednarodno politično kombinacijo, ki bi bila naperjena proti Sovjetski Rusiji. Na drugi strani pa te države ne mislijo iskati »zaščite« pri Nemcih, ker bi to bilo kaj slabo zdravilo za rano, ki jih skeli.

Lepota narodnih noš, narodnih pesmi in plesov se je v baltiških državah ohranila skozi dolga stoletja

Ivan Albrecht:

Prvič na svoji sedmini

Bogve, kakšni so dandanes po svetu seznanjeni izgub. Nekdaj je bilo to vprašanje sila preprosto. Kadar je kje ropotalo in je potlej manjkalo ljudi, so pač skušali ugotoviti, kateri manjkajo in koliko jih je. Kaj je z njimi, smo ugotavljali približno po isti metodi kakor otroci, kadar se igrajo »zlate farboce«.

N. pr.: Martin Polajnar!

»Je padel.«
»Saj ni res! Ujeli so ga! Saj sem videl, kako je dvignil roke, ko si ni mogel več pomagati.«

»Melede gehorsamst. Polajnarja je pobrala naša saniteta. Obe nogi je imel prestrlejeni, pa je skočil k njemu sanitetec Arzelin in si ga optal na rame. Meduša, Arzelin zasluži srebrno, tako je živžgalo okoli njega, ko je nesel Polajnarja na varno!«

»Ruhe! Kaj bo zaradi Polajnarja toliko besedi, saj pride drevi nov maršbataljon in lahko dobimo za Polajnarja tri druge.«

»Aleo, kam naj ga vpišem?«

»Gefangen — Halt! No, saj je vseeno, lahko ga vpišeš tudi med padle.«

Seveda, to nam je bilo vsem jasno, da si zaradi enega samega človeka ni treba beliti glave. Saj nas je bilo toliko, da smo se včasih stiskali v votlinah kakor sardelje. Drug drugemu smo bili v naslednjem dostikrat se človek ni mogel niti popraskati, ko so ga njegove domače živali le

preveč pridno obdelavale. Tako nam je včasih skoraj odleglo, kadar se je stanje nekoliko zredilo. Zlasti pri temaz je to vplivalo blagodejno; kajti tam nas je bilo vedno preveč.

Pa je tudi tako, da fronta navdihne človeku posebno modrost in ga ovenča s čednostmi, kakršnih poprej ni poznal. Tiste dni je bil najmodrejši »rechtsurne«, računski narednik, z blagovščnim vojaškim imenom »krapare«. Od njega je bil odvlečen blagor in neblagor kompanije, njemu je bilo pokorno od prostaka vse visoko gor do majorja. To je bil steber države na fronti, dasi ga je močstvo preklinjalo, češ da dere in slepari. Kako neki! Računski narednik se je hotel vselej in povsod zavarovati za vsak primer. V takih nestanovitnih časih nikoli ne veš, kaj se lahko pripeti. Na vsem lepem se primeri, da jo takle Martin Polajnar, ki je bil po vseh predpisih in čisto v redu zapisan med ute ali padle, primah na nazaj k kompaniji. Ko pride, je navadno še lačen in raztrgan. H komur koli jo primah, ta pa seveda h kraparju, k računskemu, češ:

»Martin Plajnar je že spet tu.«

»Polajnar, zum Teufel! Odkod se je pa vzel, da bi ga vrag! Ali ni bilo rečeno, da je padel?«

Bog pomagaj! Polajnar pravi, da je bil »versprengte«.

»Bti »versprengte« je nekdaž za vojaka, ki je ljubil življenje in kolikor toliko mi-

v dan preklinjali slabo menažo, uši in pretnike gaže. Spričo take modrosti naš računski ni prišel nikoli v zadrego, kadar se je kdo, ki je bil »versprengte«, nenadoma spet »zbral« pri kompaniji. Ako ni bil siten, ga je z očetovsko dobrohotnostjo za noli nakrmil, mu odšel nekaj denarja. Naši ruma in navrgel še kak cigareto. Tako je bilo vse v redu in prav, računski pa je bogatel, da je bilo veselje. Marsikak pomen dom je še danes nema priča previdnosti in modrosti nekdanjih računskih narednikov.

Spričo take previdnosti je bil vsak nekdanji »Seznam izgube« bolj ali manj astrološka uganka. Lahko so tvojega rojstva kosti že zdavnaj trohnela, pa te ni bilo v nobenem takem seznamu, lahko pa se je tudi zgodilo, da si prav po kranjsko preklinjal nesrečni delež svojega življenja, črna so te pa objokovali, dajali za maše in sveče, ko si bil ti še najbolj potreben kruha in cigarete.

Martina Polajnarja so zapisali med padle. Kar je prišlo pozneje pošte zanj, smo jo vrnili pošiljateljem z bodrilnim žigom: »Gefallen«. Doma so zanj molili in opravičili črno maso čez štirinajst dni pa jo primah Martin Polajnar živ in zdrav k nam, pove, da je bil »versprengte« in hlastno vprašuje na desno in levo:

»Mejduš, maš čik?«

Samo pomislite, kaj bi bili začeli, da ni bilo modrega in pametnega »rechtsurne«? Tako je bilo seveda hitro vse v redu. Polajnarja so nakrmili, mu nalili ruma, odšli nekaj denarja in navrgli nekaj cigarete, pa se je zopet začelo vsakdanje živ-

ljenje. Samo, meduša, stara mu ni nič več pisala in nič poslala. To ga je jezilo, da je kar besnel, dokler ga nismo opozorili, naj sporoči domov, kako je z njim.

»Dokler ni preporno,« se je pomembno zarežal cigan iz tretjega voda.

Tako so minevali dnevi in noči v precej enoličnem dolgočasju. Za spremembo so tu in tam udarjale grane. Če si imel srečo, so letale mimo tebe, včasih pa je bil kdo tudi deležen njih jezne moči. Potem smo imeli pogreb — ponoči seveda, in smo bili veseli, ker smo tedaj navadno dobili kaj pribojške. Nato smo se za nekaj dni spet pogrezli v vsakdanjo enoličnost, ki v ušeh, vrečevini in harmonikasto zmečkanih, umazanih cunjah ni bila prav nič podobna pisanju o »naših hrabrih četah«, kakor so nas imenovali po listih in knjigah šrom »večne Avstrije«.

Zgodilo se je, da smo cele dneve prekvartali v votlinah, kvantali in razdirali take, da bi kaminje zardevalo, ko bi ne bilo v tistih luknjah tako mračno. Končno nam je vsem začelo tako življenje premedati in smo vsi komaj čakali, kdaj se bo kaj zgodilo.

Nazadnje je prišlo. Prav nenadno so nas z laške strani začeli obstreljevati s topovi in je vse kazalo, da mislijo resno. Ves dan so rohneli topovi in je bobnelo staklo, ki se je lomilo z gora, zvečer pa smo morali v postojanke.

»Noočj brmo, možiči, mejduš,« je štrpal Polajnar z zobmi, »pa bi bilo kar dobro, da bi se človek napravil »versprengte«!«
Končno ni bilo nič tako hudega. Kalkih trideset, štirideset nas je potipalo, a mrt-

NAROČNIKE OPOZARJAMO

na dospelost naročnine za mesec avgust. Preprečite s takojšnjim nakazilom naročnine počivanje zavarovanja za slučaj smrti vsled nezgode

ri „ZEDINJENI ZAVAROVALNICI D. D.“

Domače vesti

Prosimo za obnovitev naročnine

vse cenj. naročnike, ki jim je naročnina potekla. Blagovolite nakazati ustrežajoče zneske po položnicah takoj prve dni oktobra. Ker stopamo s tem mesecem v zadnje četrtletje, nam bo delo zelo olajšano, ako plača vsaj nekaj naročnikov celotno naročnino do konca leta, vsekakor pa vsaj za 1 mesec. Tudi naj oni, ki dolgujejo še za kak pretekli mesec, ne pozabijo določiti še zaostanek. Tako se obvarujejo motenj v prejemanju lista ter obdržijo pravico do »Jutrovega« nezgodnega zavarovanja pri Zedinjeni zavarovalnici d. d. v Ljubljani. Naročnino sprejemajo tudi vse »Jutrove« poslovalnice.

Uprava »Jutrac«.

Iskna očala po meri
zato dobro sedijo in
jasen pogled pri
LJUBLJANA
PASAJA
NEBOTIČNIKA

* Prvi oktober je danes, še polidruzi mesec pa bodo izšle letošnje knjige Vodnikove družbe. Letošnji književni dar obsega sledeče knjige: ilustrirano Vodnikovo pratio za leto 1940., povest znanega pisatelja Ivana Albrehta »Nebo gorje«, kriminalno povest mlade pisateljice Ljube Premnerjeve »Neznani storilec« ter ilustrirano poljudno-medicinsko knjigo zdravnika-specialista dr. Janka Hafnerja »O boleznih ušesa, nosa in grla«. Lep književni dar za bore 20 dinarjev. Ko boš delal danes svoj mesečni proračun, ne pozabi na znesek 20 din za letošnje Vodnikove knjige! Erž se večini pri svojem poverjeniku ali pa se prijavi v pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani. Književna 5. osebno ali po dopisnici. Lahko pa tudi kupiš na bližnjem poštarnem uradu položnico ter pošli znesek 27 din, to je: 20 din članarine in 7 din za poštino in odprene stroške. Na položnico napiši: Vodnikova družba v Ljubljani, Ljubljana št. 14.520.

DOPISNA TRGOVSKA ŠOLA

V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 2
vpišuje

v svojo Dvoletno trgovsko šolo, tečaj je in predmete — knjigovodstvo, računstvo, slovenščina, nemščina, francščina, korespondenca v raznih jezikih, stenografija itd. — Vpisni poročamo zlasti onim, ki so že v službah in se žele izpopolniti, ter onim, ki ne morejo obiskovati rednih trgovskih šol. Pouk je individualen in se vrši z dopisovanjem. Podrobna pojasnila daje ravateljstvo brezplačno.

* Uredbo o pobjanjanju draginje in brezvestne spekulacije prinaša v celoti »Službeni list dravske banovine« z dne 30. septembra. Razen uredbe prinaša še razne objave iz »Službenih Novin«.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jozefove grenčice.

— Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenim s pomnjanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravnim »Franz-Josefovem« grenko vođo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josefove« grenke vođe zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Op. reg. S. št. 30474/35

vih je bilo le malo vmes. Jaz, ki nikakor nisem junak, sem se dogodila tako prestrašil, da nisem znal kdo in kaj sem, ko me je neki furiantski dobričina prinesel na obvezovališče. Tam so me ogledovali, nekaj zapisovali, a podjeten me oklevali — medicince me je hotel celo operirati. Ker vžre rani in prestanemu strahu nisem občutil pravi nič hrapenjenja po grobu, sem se mlademu človeku za prijaznost lepo zahvalil in s trmo dosegel, da so me s planinske postojanke prenesli v dolino in odpravili v zaslišno vojno bolnico, kjer so me dobili v roke res pravi in vešč zdravniki.

Po raznih ovinkih sem prišel v Beljak, odkoder sem sporočil svojem, kako je z menoj. Odoš sem se pomikal vedno dalje v zaledje, na češko, v Solnoegraško in nazadnje domov na bolniški dopust. Nekako okrog binkosti se nekoga lepega dopoldne pripeljem v Ljubljano. Sam sebi sem se zdel nemogoč, ko sem v uniformi nekdanjih planincev čisto stopal poljubljanski Kolodvorski ulici. Ljudje so bili sami tuji, le h'še so vzbujale spomine. Po teh pritličnih gostinah so se nekaj notranjski kmetje ustavljali s svojimi študenti, tu smo mladi zelenci tuhtali, kako bi pod krmino knjig, zvezkov in drugih šolskih potrebščin izšli na največ kronje iz žuljavih rok opreznih staršev in tu smo potem skrivaj in pod strahom tiste svetle kronice pretapljali v božjo kapljico, uživali naklonjenost natakari in simpatije vagabundov in zanešenjakov, ki jih v nobeni dobi ne manjka

* Poroka slovenskega para v Beogradu. Danes se poročita v katoliški cerkvi v Beogradu g. Viktor Koželj, poročnik kraljeve garde, in gđ. Silva Bahovčeva, hčerka veletrgovca iz Ljubljane. Želimo mnogo sreče!

VEČERNI TRGOVSKI TEČAJ na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, se prične v četrtek dne 5. oktobra kot običajno vsako leto. Večerni trgovski tečaj je organiziran tako, da nudi potrebno izobrazbo za opravljanje pisarniških poslov vsem onim, ki v dnevnih urah nimajo prilike obiskovati rednih šol. Poučujoče se predmeti: Književnost, trgovsko-obrtno računstvo, korespondenca s trgovinom, pisarniška dela, nemščina, stenografija, strojepljse, na željo italijansčina. Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov. Pojasnila in prospekti brezplačno na razpolago osebn ali pisemno. Vpisovanje vsak dan do 5. oktobra. Uradne ure dopoldne, popoldne in zvečer do 8. ure. Šolnina nizka!

* Razpis dijaških ustanov. Za šolsko leto 1939/40 razpisuje kuratorij Ferkovih ustanov stipendije za deset mariborskih srednješolcev po šest sto din in za enajst visokošolcev po osem sto din. V prvi vrsti se bodo vpoštevali Ferkovi sorodniki, nato prosilci iz Sv. Barbare pri Mariboru, končno iz šentlenartskega in mariborskega okraja. Nadalje razpisuje Posojilnica Narodni dom v Mariboru iz ustanove dr. Franca Rapca šest stipendij po tisoč dvesto din za visokošolce iz mariborskega in šentlentskega okraja. V prošnjah je točno navesti kje je prosilec in njegov oče rojen in kam pristojen. Če ubožni list ne izkazuje nobene imovine, je omeniti, kdo je prošilca do zdaj vzdrževal. Visokošolci naj navedejo vpisani semester, fakulteto in stroko nadalje, katere večje izpizite ima prošilec že za seboj, koliko in kdaj misli še ostale opraviti. Prošnje se oddajo do 15. oktobra, v mariborski Posojilnici, tam se izve 1. novembra, rešitev in se dvignejo priloge.

kamnoseška stavbna dela
izvršuje po nizkih cenah
kamnoseška kiparska
podjetje
Fran. Kunova,
pokopališče Sv. Križ
Ljubljana — Tel. 49-09

* Požrtvovalec starih Beograđanov. Vojaske oddelke beograđske občine je po časopisju povabil zdravnik, živnozdravniki in druge, ki niso vojni obvezniki, naj se neglede na starost prijavijo za prostovoljno službo v obrambi v primeru napadov iz zraka. Iz različnih vzrokov se je prikaoval velik odziv, toda nihče se ni nadejal pravčatega navala. Veterani prestolnice so pokazali svojo visoko zavest dolžnosti državljanov v miru in vojni. Tako tisto jutro ko so listi prinesli objave, je bilo poslopje vojaškega oddelka naravnost oblegan od starejših Beograđanov. Vsi so s pravim navdušenjem izražali voljo, da stavijo svoje usluge na razpolago ustanovi za obrambo prestolnice pred letalskimi napadi. Bil je podan odlični dokaz, da tudi v naši prestolnici še ni ne bo ugasnil plamen starega srbskega rodoljublja.

* Za novega poštnega ravnatelja v Zagrebu je bil po upokojitvi Rudolfa Rupca imenovan g. Hinko Krenčič. Star je 41 let in je doma iz Cazina v Bosni. Pravno fakulteto je izvršil v Zagrebu takoj po prevratu in je pet let služboval pri poštarnem ravnateljstvu v Sarajevu, potem pa ves čas na zagrebski direkciji. Zadnja leta je vodil pravni oddelek ter je pred sodiščem zastopal ravnateljstvo v vseh pravnih sporih, nastalih v vprašanih uradniški hierarhiji.

* Beograd išče dajalce krvi. V Beogradu izvršijo letno 500 transfuzij krvi za kar se briga poseben oddelek splošne državne bolnišnice. Dajalci krvi so mladi, zdravi ljudje, ki pa so se zdaj zaradi izrednih prilik razšli in tako beograđska bolnišnica naenkrat nima zadostnega števila dajalcev krvi. Z nima številom, ki je še ostal, ne more zadostiti niti lastnim potrebam. Tem manj pa potrebam ostalih zdravstvenih ustanov v Beogradu. Tako torej preti temu in onemu bolniku, da ostane brez rešilne

V takih spominih počasi krevljam po ulici, ko nenačeno nekdo zaniha in krilne pred menoj. Nehote pogledam in ostrmim. V obleki semenščika (takrat so še nosili cilindre) stojim pred menoj sošolec Ivan bulji vame in se križa.

»Salament, Janez,« mu pravim, »kaj pa aganjajo teater sredi ceste?«
Sošolec nato še ves omotičen:
»Ali si res ti — ali je tvoj duh?«
Ko se ponovno oglašam in mu hočem seči v roko, fant še vedno okleva:
»Ali je mogoče?«
To mi je pa že presedalo.
»Hudiča,« zarobantim, »ali res misliš, da jaz ne smem na dopust kakor jih prihaja toliko drugih? Bodi lemenatar sem ali tja, tri tedne miru mi boš pa je privoščil!«
Zdaj se je hitro pojasnilo. Zavila vsa k »Tislerju«, sedla seveda v posebno sobo in jela kramljati. Sošolec mi je povedal, da je bral v »Seznamu izgube« moje ime med padlimi. Tudi gospodična N. N. mu je povedala pred časom, da je dobila karto, ki mi jo je pisala, vrnjeno in opremljeno z žigom »Gefallene«.

POLA NEGRI

Ne zamudite tega spreda!
Pola Negri, ki Vas je navdušila
v »Mazurke« je v tej vlogi še
lepša, v igri prepričevalnejša!

Predstave ob 10.30 dop.
(znižane cene) ter ob
15, 17, 19. in 21. uri

GREH MLADOSTI

v prekrasnem, pretresljivem filmu — posvečenem vzvišenemu materinstvu
Vsaka mati in vsak, ki ljubi in spoštuje svojo mater, si mora ogledati ta film!
KINO UNION, tel. 22-21.

V nedeljo premiera

Umetnina,
ki bo vsakega
gledalca
pretresla...

prekrasnega filma francoske produkcije, izdelanega po znamenitem, po vsem svetu
čitanim romanu pisatelja GASTONA LEROUX. — V gl. vlogi: Jean Pierre Aumont
CHERI BIBI je napeta drama nedolžno obojenega!!!
CHERI BIBI je prilemek pariškega apasa, ki je z življenjem
plačal svoje kavalirstvo do žena...
CHERI BIBI je roman in film najnapetije vsebine!
CHERI BIBI je Golgota obojencev na Gvajani, na Hudičevih otokih!

MATINEJA danes ob 10.30 uri „TRADER HORN“. Znižane cene!

CHERI BIBI

Predstave v nedeljo ob 15, 17, 19. in 21.
KINO SLOGA, tel. 27-30

VSE MATERE, ŽENE IN DEKLETA, ki ste imele svoji sinove, može in izvo-
ljence, v vojni, oziroma jih imate sedaj v vojaški obveznosti oglejte si danes

naidejalnejši
film
POSLEDNJA ZAPOVED EROL
FLYNN
KER LE PRI TEM FILMU BOSTE DANES ABSOLUTNO ZADOVOLJNI!
Kino Matica, 21-24 ob 10.30, 15., 17., 19., 21. Preskrbite vstopnice v predprodaji.

* Ušoden padec na motiko. V Zgor-
njem Logu nad Litijo je postala Marija
Bučarjeva, delavčeva žena, žrtev smrtne
nesreče. Ko je šla na podstrešje, ji je
spodrsnilo in je padla na cementna tla.
Pri padcu se je tudi udarila na motiko,
ki je ležala na tleh. Nesrečna žena se je
takoj onesvestila. Pretresla si je možga-
ne in si presekalala glavo. Močno je krva-
vela iz ušes. Zdravnik iz Litije ji je nu-
dil prvo pomoč. Domačini so nameravali
prepeljati ponesrečeno v ljubljansko bol-
nišnico, vendar pa je smrt včeraj zjutraj
rešila Marijo trpljenca.

* Silnava in parkijevka sta v Zasavju
prenehali. Izšel je odlok, ki ugotavlja da
so prenehale živinske bolezni v litijskem,
zagorakem, višenjakem in stiškem okolišu.
V vseh navedenih krajih so odlej dovolje-
ni živinski sejmi. V zasavskih krajih je
izvezta Loka pri Zidanem mostu, kjer
imajo še obolelo živino.

* Družbi sv. Cirila in Metoda je naka-
zala ženska podružnica v Kamniku 240 din.
od katerih je daroval inž. Viktor Rebolj iz
Črne pri Prevaljah 120 din namesto cve-
lja na grob pok. Miljutine ter Trampuževe.
Ostalo polovico so zbrale odbornice po-
družnice CMD v njeno počastitev. Vsem
iskrena hvala!

* Pančevsko polje je izsušeno. Pančev-
sko polje ali kakor prebivalci pravijo:
Pančevski rit, je bilo vse do zadnjih let
zamokvirjeno. Po dolgotrajnem delu pa je
bil zgrajen nasip, ki se dotika 14 vasi. De-
la so stala okrog četrtil milijarde dinarjev,
zato pa je država pridobila 54.000 oravol-
plodne zemlje. Od tega dobe vojni dobro-
voljci 27.000 oravol. Razdeljevanje se bo
pričelo v pričetku oktobra, ko bo zemljo
dobilo kakih 2000 dobrovoljcev iz hrvat-
ske, vrbaske in zetske banovine. Razdeli-
tev bo končana do 1. junija 1940. Dotlej
bodo izvršeni točni načrti vasi, hiš in jav-
nih zgradb. Vsak dobrovoljec, ki dobi zem-
ljo, mora v treh letih zgraditi lastno hišo.
Ker pa dobrovoljci po večini nimajo de-
narja, je predsednik Društva dobrovoljcev
že izdelal načrt, kako bodo dobili gmo-
tna sredstva za ustanovitev lastnega gospodar-
stva.

Na 'Bellevue'

je tudi v jeseni in zimi lepo in prijetno,
restavracijski prostori so okusno opremlje-
ni, srčni in prijetno gorki, kurjeni.

RAVNOKAR SO NA PIPPI IZREDNO
DOBRA VINA,

črnina, cviček, namizno belo štajersko, rde-
či special, renski rizling, muškatski silva-
nec itd.

PRIZNANA GORKA IN MRZLA
KUHNJA

gostom vedno v okusni izbiri na razpolago.
TUDI ZIVE POSTEVI
so vedno na zalogi.

RESTAVRACIJA IN HOTEL OSTANE-
TA TUDI POZIMI VEŠ ČAS ODPETA!
Se priporočata

K. in P. ŠTERK

* Velik požar pri Djakovem. V četrtek
zvečer je nastal velik požar v vasi Novih
Perkovcih, ki so oddaljeni 10 km od Dja-
kova. Požar je nastal na neki farni sredi
vasi, kjer je bilo naokrog polno slame in
sena. Ker je pihal močan sever, se je
ogonj bliskovito širil. Na pomoč so prihi-
teli gasilci iz Djakova, Vrhpolja in bliž-
njih vasi, vendar je požar zavzel že tako
velik obseg, da jim je šele po dolgotraj-
nem naporu uspelo rešiti vas pred popol-
no propadjo. Izprazniti je bilo treba vse
hiše. Zgorelo pa je 15 domačij in cenijo
škodo nad pol milijona dinarjev. Sodiijo,
da je kak nepreviden odvrnil ogorek ci-
garete, ki ga je veter vrgel v slamo.

* Enoletni učni trgovski tečaj za pisar-
niške moči pri Trgovskem učnem zavodu
v Ljubljani, Kongresni trg 2. Vpisovanje
se vrši dnevno od 3. oktobra. Tečaj pripo-
ročamo vsem onim, ki se žele temeljito
izobraziti za prvostopno pisarniško moč v
stenografiji in strojepljtu ter dobiti tem-
eljito podlago iz vseh ostalih trgovskih
predmetov. Šolnina najnižja in zato do-
stopna vsakomur. (—)

* Čebelarji! Čebelarstvo društvo v Ljub-
ljani obvešča čebelarje, da sme zopet de-
liti trošarine oproščen sladkor. Na razpo-
lago je v društveni čebelnari. (—)

* Živinski sejmi v Črnomlju bo 3. ok-
tobra. Vabijo se kupci.

* Ko boste te dni poravnali naročnino
za list, uporabite priliko in se naročite še
na ponedeljsko izdajo »Jutrac«, če je doslej
še ne prejimate. Mesečna naročnina znaša
samo 5 din po raznašalici ali 4 din po po-
šti. Za ta skromni znesek boste vsak po-
nedeljek dobili v roke osem strani veleza-
pniškega, zmerom aktualnega gradiva.

* Ribiči na Pagu so potegnili mlin iz
morja. V zalivu Ivaščini severno od vasi
Novalje na otoku Pagu se je dvema ribi-
čema zatanknila mreža, da je nista mogla
dvigniti. Dovedla sta na pomoč večjo ribi-
ško ladjo in sta dvignila z morskega dna
veliko gmo, vso poraslo z morsko travo
in obloženo s polži. Bila je 300 kg težka
mmina, ki je obležala v vodi brčče iz sve-
tovalne vojne. Takrat je bila obala okrog

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠIAKI — Telefon 41-79

Velika ljubavna drama po H. Bern-
steinovi noveli

STRUP

V gl. vlogah: Charles Boyer in
Michele Morgan
Predstave danes ob 3, 5, 7, in 9. ter
jutri ob pol 9. uri.

Prihodnji spored:
Tajne Rdečega morja

Novalje sicer brez min, vendar je bil v
bližini potopljen parnik »Evertes«, pod Ja-
kišnico na se je potopila ladja »Albanija«. Oba
parnika so potopile italijanske podmornice.
Zatorej sodijo, da je mina pri-
plula odkod drugod. Prignale so jo pač
morske struje in se je tu potopila. Ribiči
so se mine ustrašile in so jo spel spustili
na morsko dno. Ker je tako nadalje ne-
varno, da mina eksplodira, jo bodo mo-
rale pomorske oblasti dvigniti in spraviti
na varno.

* Posušene hrošče kot zdravilo. Zoper
pasjo steklino je prodajal padar Luka Sa-
mardžija iz Novega Slankamena v Sremsu.
Kmeta Ivana Imbričića v Starem Slan-
kamu je nedavno ugriznil stekel pes. Ker
tisti dan ni imel zveze, da bi se z ladjo
prepeljal v Pasturejev zavod v Novem
Sadu, je poslal svojo ženo Marijo k Sa-
mardžiji, da je za 10 din kupila šest ush
jih hroščev, katere je potem zmlela, jih
polila z vodo in dala »zdravilo« piti svo-
jemu možu. Čim je 64letni Imbričić pijaco
izpil, so ga napadli strašni krči. Začel se
je valjati po tleh, kakor nor. Ko je žena
videla, kaj je storila, je v obupu še sama
izpila ostanek strupenega napoja. Taki-
sto so jo napadli krči. Zdravnik, ki je bil
poklican na pomoč, je dal nesrečna za-
konca prepeljati v Pasturejev zavod, po-
tem sta morala še precej časa ležati v
splošni bolnišnici. Pretekli petek je bila
razprava pred sodiščem v Novem Sadu.
Stari Imbričić je prošil sodnike, naj pri-
zanesejo padarju, saj ni kriv, če so ljudje
sami praznoverni. Sodniki so obsodili Sa-
mardžijo na 3 mesece strogega zapore,
pogojoval, da je bil kot otrok obrizgan od
steklega psa, nakar mu je neka staraka
dala posušene hrošče in je ozdravel. Tako
je tudi zdaj hotel pomagati starima za-
koncem. S sodbo se je kar zadovoljil.

* Ženska žrtev krvne osvete. V vasi Vra-
niju pri Sarajevu sta se nedavno sprla
zaradi sena Rastislav Ivanović in Dušan
Milović. Rastislav je ubil Dušana. Siediti
je morala krvna osveta. V četrtek zjutraj
sta se pripravila za maščevanje Dušanova
brata. Nekajkrat sta s puškami ustrelila
proti Rastislavovi hiši. Rastislavova mati,
60letna Mata, ki se zbala za sina in vnuka,
je planila pred hišo in že jo je zadela kro-
gla, ki je bila narezana. Prebila ji je des-
no nogo. Nastopilo je zastrupljenje krvi,
ki mu je sirota podlegla.

* Krast je šel, da bi imel alibi. Pred
beograđjskim sodiščem so razpravljali o ne-
navadni tatvini, nenavadni po motivu in
tudi po izvedbi. Obtožen je bil inž. Mio-
drag Djordjević, ker je pred tremi leti
prišel v Beograd v stanovanje svojega
strica profesorja Pantelice, ki takrat ni bil
doma, in je iz stanovanja odnesel v goto-
vini 160 din in revolver tako, da je pred-
stavil vse njegov veliki vrednost 660 din.
Inž. Djordjević je zaradi te tatvine šele
zdaj prišel pred sodišče, ker je bil doslej
ves čas v ječi kot potični obojenec. Tatvi-
no je priznal in potem razložil, da jo je
izvršil samo zaradi tega, da bi si pridobil
v Beogradu zanesljiv alibi. Inž. Djordjević,
ki je bil že prej večkrat med političnimi
osumljenci, je bil pred tremi leti zaplenil
v velikem Bečkereku. Tam je doznal, da
se pripravila aretacija njegovih prijateljev
in somišljenikov. Da ne bi bil zapleten v
novo politično afero, je takoj odstopal v
Beograd in tam okradel svojega strica.
Takoj po tatvini si je javil policiji, da bi
imel zanesljiv alibi, da ni mogel biti v
Bečkereku v krogu onih sumljivcev, proti
katerim se je pripravil proces. Alibi je
bil sicer zanesljiv, a mu ni pomagal. Za-
radi one družbe v Bečkereku so ga vseeno
obsodili na 5 in pol leta roboje. Po zaslugi
amnestije je zdaj že prost in obtožen za-
radi tatvine. Čeprav je bilo v stricovem
stanovanju dosti denarja, je vzel samo
majhen znesek in revolver zaradi alibija.
Tatvina pa je pač tatvina in pogojno so ga
obsodili na 3 mesece strogega zapore.

Dolenjske Toplice

Radio terma 38° C.

Vsi, ki trpijo na revmatizmu vseh vrst,
nevralgijah, išiasu, posledicah zlomljenih,
rekonvalescenti itd., obiščite že iz starega
veka poznano kopališče, katero je povrnilo
uzgubljeno zdravje že tisočom bolnikov. —
Znižane cene. Penzija z vsjo oskrbo in ko-
pol od din 45.— do din 65.— Zahtevajte
prospekte! UPRAVA,

Iz Ljubljane

u— Učinkovita premiera v kinu. Za otvoritev sezone je pridobil kino Matica znameniti ameriški film »Poslednja zapoved«. Že dolgo nismo videli filma iz zadnje svetovne vojne, ki bi bil tehnično tako odlično izdelan in po igralških sposobnostih vseh nastopajočih tako močan in prepričljiv. Sledovi Shakespearjeve moči so v onih stvaritvah Angležev in Američanov, ki nam umajo podati veličino človeške tragedije, poantirano s številnimi vstavki razbrzdanega humorja. Film »Poslednja zapoved« nam nazorno, da bolj ni mogoče, prikazuje življenje in žrtvovanje v letalskem oporišču za francosko fronto. Smo priče obupnega veseljačenja in popivanja mladih letalcev, ki se dan za dnem spuščajo v borbo in se zdecimirani vračajo. Vedno novi prihajajo, vedno mlajši, in vedno bolj se redi garda junške mladine. Zapletkov te pretresljive vojne drame, katere ideja pa je prepričljivo pacifistična, ne bomo opisovali. Film je treba videti. Igralca Errol Flynn in Basil Rathbone, ki ju poznamo že iz »Robina Hooda«, sta se nam pokazala kot polnokrvna dramska umetnika, ki ne uživata zaman simpatij med ljubljanskim občinstvom. Premiera filma je imela svečan okvir. Uvodno besedo, ki je zbudila mnogo iskrenega pritrjevanja, je izpregovoril šef letalskega centra g. dr. Stane Rape. Predstavi so prisostvovali številni ugledni predstavniki, zlasti je bila častno zastopana naša vojska od generalitete do naše letalske posadke in orožništva. Prišli so tudi predstavniki banske uprave. Zlasti je bil častno zastopnik Aeroklub ter razne nacionalne organizacije.

u— Trgovski tečaji za izobražbo pisarniških moči, dnevi in večerni, se otvorijo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

u— V Mostah je bila večeraj popoldne otvorjena sadijska in vrtnarska razstava. Nameščena je v šolski telovadnici, ki je prav okusno okrašena. Sprednjo steno krasi slika kralja Petra II., vzdolj dvorane je dolga miza z razstavljenim sadjem, ob straneh pa je razstavljena povrtina ter vrtnarsko orodje. Stene so okrašene s slikami, ki ponazarjajo sadjarstvo. Razstavo je otvoril predsednik podružnice g. Lj. Erjavec. V imenu centralne Sadijskega in vrtnarskega društva je pozdravil in čestil k uspehu razstave g. Skulj, v imenu kmetijskega odseka mestne občine pa je izrekel tople pozdrave gosp. inž. Levstik. Mestna občina je prispevala 1000 din. To ple pozdrave je izročil tudi g. Strekelj v imenu ljubljanske podružnice. Čestitali sta še podružnici Šiška in Vodice. Vsem govornikom se je zahvalil predsednik podružnice. Razstava je zelo zanimiva in je imela že v teku popoldneva precejšnja številna obiskovalcev. Odprta bo vključno do ponedeljka do 17. ure. Vstop je brezplačen.

ALI STE SI ŽE OGLEDALI
MODERNO PREUREJENO

delikatesno in specerijsko
trgovino

RAJKA KORETIČA

v palači Viktoriji

na Aleksandrovi cesti?

Že bogato zložena izbira Vam pričneje
o največji izbiri. — Oglejte jih še danes!

u— Se o maksimiranju lokalnih telefonskih razgovorov. Iz Združenja gostinskih podjetij v Ljubljani smo prejeli opozorilo, da naj se odslej kavarniški, hotelski, restavracijski in drugi gostinski posle poslužujejo samo javnih telefonskih govornic, katerih je dovolj na razpolago. S pavšalom je določeno tako nizko minimalno število pogovorov, da ne zadostujejo niti za lastne obnavne potrebe. Iz tega razloga je nemogoče dopustiti gostom in drugim interesantom odslej brezplačno v uporabo telefone v gostinskih obratih. Pripominjamo, da stane vsak začetni govor po sedaj razglašeni tarifi 50 par. Ker je prekoračila Ljubljana število 2000 telefonskih naročnikov, spada v najvišji tarifni razred, v katerega se plačuje po 3000 din letnega pavšala, to je točno za 500 govorov mesečno po 50 par.

Kaj storijo biciklisti
in različni motoristi,
da prehlad preprečijo?
ČIK-bonbone žvečijo!

Glavna zaloga JERAS MAKŠ
v Ljubljani, Miklošičeva c. 24

u— Danes se zaključuje Stiplovska razstava. Danes je zadnji dan odprta umetnostna razstava slikarja Franja S. Stiplovskega v Jakopičevem paviljonu. Razstava, ki je vzbudila toliko upravičene pozornosti in vsestranskega priznanja pač zasluži, da jo obišče slehern ljubitelj oblikovne umetnosti. Razstava je odprta od 9. do 18. ure.

MODERNA IN RITMIČNA
GIMNASTIKA

za dame, gospode in otroke v tečajih in posameznih urah.

HANA PAJK,

Salendrova ul. 4/II, prijave od 11.—15.

OCETOV O R D I N A C I J O JE PREVZEL
med. univ.

dr. Kazimir Derganc

ordinira od pol 3. do pol 4. popoldne

LJUBLJANA — KOMENSKEGA 4,

Sanatorij Emona — Telefon 36-23.

Dr. IGOR TAVČAR

ZOPET REDNO ORDINIRA

Breg 8. Telefon 35-95

GIMNASTIKA

Individualne vaje za vse telesne hibe. Vaje za prožnost in linijo. Dihalne vaje. Tečaj, privatne ure. — Znižane cene za večerne tečaje. — Pojasnila med 17.—19. uro.

ILSE DRUSKOVIČ,

dipl. učiteljica telovadbe, Kersnikova ul. 8.

u— Ruski tečaj za Slovence. Po primeru prejšnjih let priredi tudi letos Ruska Matica ruski tečaj za Slovence. Tečaj se deli v tri skupine: I. za začetnike, II. in III. za naprednejše. Za II. skupino so predvidene vaje iz ruske klasične literature Puškinove dobe, za III. skupino pa iz literaturo po Puškinu. Ukovina znaša 20 din mesečno in enkratna vpisnina 10 din. Podrobnejša pojasnila in vpisovanje vsak torek, četrtek in petek od 7. do 9. ure zvečer na državni dvorazredni trgovski šoli, Gregorčičeva ulica 29.

VSE za fotografijo

v edini specialni trgovini

JANKO POGAČNIK

LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 20.

Kvalitetna amaterska dela.

u— Zveza gospodinj v Ljubljani sporoča, da je prva pošiljka grozdja za grozdno akcijo vsa oddana in prosi naj naročniki pridejo po gajbice v društvene prostore Gradišče 14. Za prihodnjo pošiljko se sprejemajo naročila. Grozdje je sladko in zdrav, dobavlja ga Bela Krajina.

Dr. KALLAY

do preklica ne ordinira

u— Telovadni tečaji TKD Atene se začno redno v torek, 3. oktobra. Vpisovanje pri urah vsak torek in četrtek od pol 18. do pol 19. za dijakinje in od pol 19. do pol 20. za dame v licejski telovadnici na Bleiweisovi cesti. (—)

u— Sadijska podružnica Šiška. Danes popoldne bo ogled sadnih vrtov pod vodstvom gg. Stupice in Brecljnika. Opazovali bomo uspeh različnega obrezovanja sadnega drevja. Zbiramo se ob 9. uri pri g. Demšarju. Podlimbarskega 35.

SPALNE VREČE IN

ZLOŽLJIVE POSTELJE

posebno priporočljive za vojake, love, turiste — v veliki izbiri v sportni trgovini

KOLB PREDALIČ, Ljubljana

KONGRESNI TRG 4 — tel. 35-61

u— Zveza akademskih izobraženih žena prične s tečajem nemščine (II.) v ponedeljek ob 19.30, z angleščino (I.) v torek ob 18., za angleščino (II.) v torek ob 19. z italijanščino (I.) v torek ob 20. s telovadbo v torek ob 18.45 na učiteljsku na Resljevi cesti. Naknadni vpis je še mogoč! Odbor.

u— Nemške in italijanske, začetne in nadaljevalne tečaje priredi v večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregorčičeva ul. 27., pritrilje, med 8. in 14. uro. (—)

u— Brezplačen tečaj slovenske »tenografije« priredi v večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregorčičeva ul. 27., pritrilje, med 8. in 14. uro. (—)

u— Danes popoldne ob 15. uri se prične plesne vaje »Zarjek« v dvorani »Metropole«. Ples poučuje g. Trošt. Vabljeni vsi! (—)

DEŽNE PLAŠČE

iz balonske svile, spalne vreče v veliki izbiri tudi sportna trgovina

B. KOLB PREDALIČ

LJUBLJANA Kongresni trg 4

u— Plesna šola na Taboru. Danes ob 20. uri se pričnejo plesne vaje. (—)

u— Izlet v Slovenske gorice priredi Turistoprometna zveza dne 8. oktobra. Vse informacije in sporede dobite v pisarnah Putnika, Tyrševa 11 in Masarykova 14. (—)

Reprezentativen lokal

nov, prostoren, nasproti hotela Union se odda za november. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »LOKAL 19«.

u— Za razbojnikom Hacetom. Kakor vse kaže, se Anton Hacc s svojo družbo zadnji čas najrajši zadržuje v okolici Kranja in Medvoda. Po skrbnem polzedovanju škofjeloških in okoliških orožnikov je zdaj že dognano, da v Sturchovo trgovino v Retečah, kjer je bilo preteklo nedeljo ukradenih za več kot 10.000 din gotovine in blaga, ni vplnil nihče drug kakor Hacc s svojimi pajdaši. Po tistem so ga še nekajkrat videli v okolici Medvoda. Med drugim se je prejšnjo nedeljo oglašil tudi v Mrakovci gostini v Prašah, kjer je bil pred nekaj tedni že poizkušal svojo srečo, a je bil prepojen. Tokrat je prišel preoblečen v delavca, kakršnih je zdaj mnogo na cesti od Medvoda do Kranja. Gostilničarka se je spustila v pomenek z njim in mu je še rekla, da ga doslej še nikoli ni bilo k njim. Sumljivi gost pa je odvrnil, da je bil že dvakrat v hiši. In res je bil Hacc dvakrat pri njih: prvič, ko je bil prepojen od polizkusa vlnoma, in drugič, ko je prišel na vdomilsko ogled. Po opisu, ki ga je gospodinja pozneje dala o njem, so orožniki spoznali, da ni bil nihče drug kakor Hacc. Pravijo pa tudi, da si je ta čas, ko je vsa policija in žandarmerija na nogah za njim, drnil nekakrati priti tudi v Ljubljano, kjer ima nekaj vestnih tovarišev. V Ljubljano prihaja zmerom v sivi sportni ali temni obleki, da je kar eleganten.

u— S koleca je padla. Iz Sela pri Ihanu so večeraj pripeljali mestni reševalci 29letno delavko Terezijo Velepčevico, ki je padla s koleca in se precej nevarno potolkla po glavi.

u— Zvočne filmske predstave v Sokolskem domu na Ježici so v septembru pokazale, da je te vrste cena zabava prav potrebna. Zaradi novih razmer je bilo v začetku meseca sicer nekaj močnej, zdaj pa je predvajanje filmov popolnoma v redu. Prihodnji sporedi so prav posrečeni in skrbno izbrani. Kino si je med drugim ogledel nekaj krasnih čeških zvočnih filmov, tako »Križ ob potoku«, »Pastorka« in druge. Danes pa teče sijajen film, poln zdravega humorja in zabavnih zapletov: jev »Faglavček«.

u— Še vedno je čas, da si nabavite srečke državne razredne loterije 39. kola, ki so vam na razpolago v poslovalnici »Jutra« na Ježici. Dobitki se takoj izplačujejo. Po želji se vam tudi na dom dostavijo srečke tekočega kola.

Iz Celja

u— Celjski kulturni delavci so organizirali. Produktivni kulturni delavci, ki so sodelovali v obeh dosedanjih Celjskih kulturnih tednih, se bodo organizirali v društvo »Celjski kulturni teden«. Banske uprava je že odobrila društvena pravila. Ustanovni občni zbor bo v četrtek 5. t. m. ob 20. v mali dvorani Narodnega doma.

u— Svojevrsno dognanje o izvoru naziva Logarska dolina. Ni še dolgo od tega, ko je bila javnost priča hude borbe o tem, ali je pravičen naziv Logarska ali Logarjeva dolina. Zmagali so oni, ki so zastopali pravilno stališče, da se naj ta divna dolina tudi v bodoče imenuje Logarska dolina. Zagrebške »Novosti« pa so objavile 26. septembra razpravo Viktorja Kučnika »Veronika Desenička«. Pisec razpravi tudi o postanku naziva Logarska dolina in prihaja do naslednjega zaključka: »Nekad so ovdje za vrijeme turskih ratova logorovale vojske, zato i prozvaše tu dolinu — Logarskome. Tako, sedaj pa vemo!«

MED. UNIV.

dr. DRAGO MUŠIČ

ZDRAVNIK

RÖNTGEN

je otvoril ordinacijo za splošno prakso
v CELJU, Cankarjeva ul. 7/I, telefon 264,
ordinira (začasno) od 8—9 in od 1—3 ure.

u— Iz mestne službe. Mestni svet je na tajni seji v petek zvečer definitivno namestil mestnega tajnika g. Draga Žnidarčiča ter mestnega oskrbnika in kmetijskega referenta g. Martina Čermerna. Obenem je zvišal plače nekaterim občinskim nameščencem.

u— Umrla je večeraj v celjski bolnišnici 12-letna rudarjeva hčerka Ljudmila Ostruhova iz Vitjanja.

u— Ne zamudite prilike in si nabavite srečke za novo kolo drž. razredne loterije takoj v podružnici »Jutra« v Celju!

Iz Maribora

u— Velika pridobitev za Maribor je kralica trinadstropna palača v Jurčičevi ulici, ki jo je zgradil ugledni mariborski veletrgovec g. Jakob Lah na mestu, kjer je nekoč bila Mariborska tiskarna. V pritličju nove, reprezentativne stavbe, ki jo je vzorno zgradila tukajšnja stavbna tvrdica inž. Jelenc & Slajmer, in za katero je izdelal načrte inž. Pipan, so velikomestno urejeni trgovski prostori moderne in konfekcijske veletrgovine, ki bo nosila ime »Lama« (kombinacija Lah, Maribor). Nekaj posebnega za Maribor so velike, krasne izložbe, ki segajo ob vodu globoko v notranjost stavbe. Trgovski lokali bodo urejeni tudi v prvem nadstropju in sicer zadaj. Spredaj bodo stanovanja, prav tako v II. in III. nadstropju. Jutri bo otvoritev velikomestno urejene J. Lahove veletrgovine, ki je v čast in ponos slovenski iniciativnosti. pa tudi velika pridobitev za Maribor.

u— Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela od g. dr. Antona Hrovata, zdravnika v Ormožu, v počastitev spomina rajnega šol. upravitelja Draga Pinteriča 150 din. V počastitev spomina blagopokojnega drž. tožilca g. dr. Ivana Hoinjka so zbrali mariborski odvetniki 500 din in so od tega zneska nakazali po g. dr. Franjo Lipoldu Dijaški kuhinji 300 din. Vsem darovalcem se odbor najlepše zahvaljuje.

Zobozdravnik specialist
DR. F. KARTIN

MARIBOR

se je preselil v Jurčičevo 4-I. nadstropje

u— Nedeljski počitek pri mesarjih. Od danes naprej velja v mesarski stroki nedeljski počitek, ki se nanaša tudi na praznike. Mariborske gospodinjte si bodo morale do 1. maja preskrbovati meso za nedelje in praznike že dan prej.

u— Nova dvonadstropna stavba. Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev bo gradilo v Melju v Ulici kraljevička Marka dvonadstropno stanovanjsko hišo.

u— Iz gledališke pisarne. Prijava za gledališki abonma je še nekaj dni mogoča. Interesenti se naprošajo, da se prijavijo čim prej, ker v četrtek dne 5. oktobra že prično predstave za abonente.

u— Lekarniška in zdravniška dežurna služba. Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Remsova lekarna pri Sv. Roku na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32, ter Minafirova mestna lekarna na Glavnem trgu 12, tel. 25-85. Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravičenim svojem ima danes v nedeljo zdravnik dr. Ivan Turin, Linhartova ulica 12.

u— Temni posil. Reševalci so prepeljali v bolnišnico 25letno služkinjo Marijo T. iz Košakov. Zdravniki so dognali, da je postala žrtev umetnega splava. Sedaj poizvedujejo za neko žensko v Mariboru, ki se obrtoma peča s temi nečednimi posili. Ovađena bo državnemu tožilstvu.

u— Rešitev v zadnjem trenutku. Na železniško progo med zapornicami v Jadranški ulici je zavozil dvovprežni voz. V naslednjem hipu je bil privozil vlak. K sreči se je posrečilo vozniku, da je v zadnjem hipu spravil voz z železniške proge. Pri tem je prebil zapornice. Skode je okoli 500 din.

u— Trajno pohabljen. 20. julija t. l. je 27letni posestnik Avgust Lončarič iz Sv. Bolfénka v Halozah streljal na svojo ženo Katarino, ki je sedaj zaradi poškodb trajno pohabljena. Lončarič se je moral večkrat dopoldne zagovarjati pred malim kazenskim senatom in je bil obsojen na 5 let in mesec dni robije ter na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic.

u— Iz vrst radijskih naročnikov smo prejeli: Poštno ravnateljstvo v Ljubljani vprašano, zakaj se ne ozira na uravničane pritombe radijskih naročnikov v Mariboru zaradi večnih motenj, ki jih povzročajo razni neblokirani aparati. Plačujemo točno visoko najemnino, zato smo tudi uravničeni pričakovali, da se motnje odpravijo.

Z Jesen

Dr. Marčič Viktor

od 2. oktobra naprej zopet ordinira

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaža hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

Pomagajmo Halozam!

Da olajša budo, v kateri se nahajajo številni siromašni prebivalci naših obmejnih krajev, je Društvo prijateljev Slovenskih goric pričelo akcijo v podporo naše mladine v teh krajih. Iz poročila Higienkega zavoda, ki je bilo objavljeno v našem listu, se je dalo posneti, koliko mladih mater in koliko otrok je Higienke zavod osrečil zlasti z garniturami za novorojenčke, katere je razdelil na svojih zdravstvenih tečajih v številnih krajih v Slovenskih goricah, Dravski dolini in deloma v Halozah. Vsa ta številna darila je zbralo Društvo prijateljev Slovenskih goric, ki je obdarovalo razen krajev, omenjenih v tem poročilu, še nekatere druge kraje z enakimi garniturami, poleg tega pa tudi šolsko mladino v raznih krajih z oblekami, perilom, obutvijo, knjigami itd.

Garniture za novorojenčke so sprejemale matere s solzami hvalečnosti v oči, ker se jim je tako omogočila ali vsaj zelo olajšala skrb za njihovega novorojenčka — njihovo up, ki bo tako imel malo lepše prve dneve na tem svetu. Garniture so vsebovale plenice, srajčke, nepremočljivo platno, brisače, stekleničke, higienke čulje, vazelino, otroški puder, otroško kremo, per-

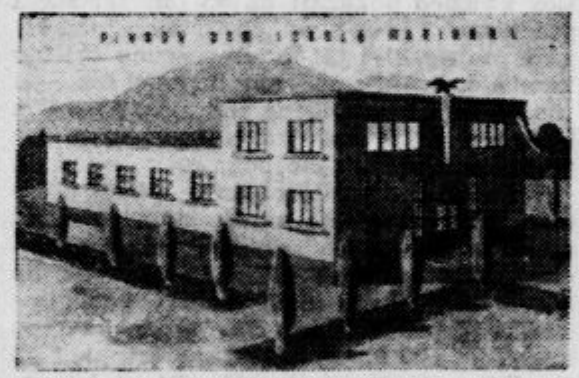
rim, milo, vato, obveze, gazo, ponve; ponekod so bile pridejane tudi igrače.

Dosedaj je bilo razdeljenih okrog 700 takih garnitur. Ker pa je treba skrbeti zlasti za Haloze, katerih se akcija dosedaj še ni lotila v večjem obsegu, in ki so najbolj potrebne pomoči naše javnosti, nadaljuje Društvo prijateljev Slovenskih goric nabiranje darov za te kraje. Saj bo treba v celem razdeliti najmanj 600 do 700 garnitur perila za dojenčke, perila za matere in šolobvezno deco, posteljnega perila, brisače in posodo ter obleke za dečke in deklice.

Da bo moglo društvo ustreči vsem potrebam, se obrača na stare svoje dobrotnike, pa tudi na nove, kakor tudi na celo našo javnost s prošnjo za podporo, bodisi v denarju, bodisi v blagu. Denarni prispevki naj se blagovoljito posilijo na poštnočkovni račun društva pri Mestni hranilnici v Ljubljani št. 10.333 (z označbo »Zbirka — Slovenske gorice«), blago in predmeti pa na naslov podpredsednice društva g. Klare Majcen, žene pomočnika bana, Ljubljana, Gradišče 8a. Za vsak prispevek bodo tako društvo kakor tudi obdarovanci neizmerno hvaležni.

Pivkova sokolska družina gradi dom

Maribor, 30. septembra. Še v svezem spominu nam je članom Pivkove sokolske družine prelepa proslava našega Sokola Maribor I dne 10. sept. t. l., ko smo razvili društveni in naračajski prapor. To slavlje je tedaj izpričalo notranjo moč, veliko življenjsko silo našega Sokola, ki mu je ustvaril granitne temelje nepozabni dr. Lj. Pivko. Pri njem smo se učili tiste temeljite podrobnosti, tiste neugane volje do dela in požrtvo-

valne pripravljenosti, ki so žele tako lepe uspehe, saj je Pivkova sokolska družina danes med številčno, disciplinsko najmočnejšimi sokolskimi enicami v državi. S ponosom lahko motrimo ob 10 letnici sadove dosedanjega vztrajnega, sistematičnega dela. Ne smemo pa pri tem po-

Drago Pinterič

Sv. Miklavž pri Ormožu

Spet je pokosila smrt zaslužnega in uglednega moža. Umril je v Mariboru upokojeni šolski upravitelj g. Drago Pinterič. Komaj je dočrval 55. leto, že je moral oditi.

Rojen je bil v Sevnici, študiral je nekaj časa v Gradcu, a študije je končal v Mariboru leta 1903. Kot učitelj je nastopil pri-

vo službo pri Sv. Tomažu, nato pri Sv. Miklavžu, kjer je ostal vso svojo službeno dobo, polnih 35 let. Pri Sv. Miklavžu se je poročil in je z gospo Marico vse čas poleg svojih otrok Danice in Draga vestno vzgajal zaupano mu deco. Prav zato, ker se je žrtvoval samo za Sv. Miklavž, bo ostal pri ljudstvu v najlepšem spominu, saj mu je posvetil vse svoje sile. Vesten in točen v izpolnjevanju stanovskih dolžnosti, vzgojitelj naroda, kakor jih je potreba v teh težkih časih, a obenem iskren tovariš, ljubezniv in očetovalni dober učiteljstvo kot upravitelj. Vsa deustva pri Sv. Miklavžu

so imela v njem najboljšega sodelavca, nekatera od svoje ustanovitve.

Ni še minilo deset mesecev od upokojitve. Sanjal je o lepoti vestno zaslužnega počitka, a sanje so mu niso uresničile. Z vso svojo bitnostjo vsidran pri Sv. Miklavžu je s 35letno dobo službovanja dočrval tudi svoje delo in usoda je s koncem dolžnosti pretrgala tudi nit njegovemu življenju.

Kako priljubljen je bil pokojni, je pokazal pogreb minulo nedeljo. V Maribor so prihitali od Sv. Miklavža pri Ormožu stari in stari kmetje, katerih otroke je toliko let vzgajal z ljubeznijo, prihitelo je gasilno društvo, ki mu je bil soustanovitelj, prihitali so številni njegovi stanovski tovariši. V slovo so mu izpregovorili poslovilne besede predsednik učiteljskega društva Ormož, zastopnik gasilcev ter mlad gimnazijec kot zastopnik generacije, ki jo je učil. Z lepim govorom se je pietetno spominjal kot zastopnik domačega učiteljstva, med katerim je pokojnik neumorno deloval, učitelj Vinko Žnidar. Zasuli so mu nato grob s cvetjem, ki ga je tako ljubil. V vseh bo živel njegov spomin in njegovo veliko delo ostane živ spomenik še poznim rodovom.

Iz Hrastnika

u— Osebnost. Za postajenačelnika pride v Hrastnik g. Josip Majhen, postajenačelnik iz Ponikve. Premješčen je na Vrhnico prometnik g. Josip Lenart, v Hrastnik pa je prišel iz St. Lovrenca na Pohorju prometnik g. Karl Zabkar. S hrastniške pošte je premješčen v Medvode g. Hinko Sotler. Na deško šolo je nameščen učitelj g. Stane Stefančič.

u— Zvočni kino Sokol bo predvajal danes film v naravnih barvah »Osvajač vsemirja«.

u— Bogata sadna letina je letos tudi v naši okolici. Kmetje in delavci stiskajo sadje in sadijcevec in ga sušijo, kar bo zalego za zimski čas. Kuhajo iz češpelj tudi žganje, kar se je sicer delalo pozimi. Letos pa primanjkuje posode in se s kuhanjem žganja porabi sadje, da ne pride v strato. Da bi se šganje le po pameti utiralo

JUTROVA POSVETOVALNICA

Davčna

»Tihotapstvo«. — Kakšna kazen Vas čaka za izvršeno tihotapstvo predmetov, ki so zavezani državnim tihotapstvom? — Ker nam ne poveste, za kakšno tihotapstvo gre, vzemite za enkrat samo na znanje, da se kaznuje oseba, ki je izvršila tihotapstvo tihotapstvenih predmetov, poleg plačila redne tihotapstvene dajatve, ki jo plačilo tihotapstvenega zneska, kolikor znaša tihotapstvena dajatev. Kdor zakrivi tihotapstveni prestop, z žganjem ali navadnim vinom, se kaznuje istotako, vendar pa sme ministarstvo za finance ob razpravi o pritožbi prizadetega znižati kazni do petine. (čl. 34. zak. o drž. tihotapstvu).

F. K. — C. — Na Vaše, ne docela jasno vprašanje Vam sporočamo, da znaša lukusni davek po čl. 4. uredbi 12% prejele odškodnine oziroma cene blaga ob uvozu. Ta davek se pobira skupaj z davkom na poslovni promet ob rokni dospelosti tega blaga. Potemtakem se pobira na lukusne predmete, ki so zavezani splošnemu davku na poslovni promet, iz naslova tega in onega davka 14,5% in to po osnovi, ki služi za odmero davka na poslovni promet. Na lukusne predmete, ki so zavezani skupnemu davku na poslovni promet, se pobira skupni davek po tarifi, razen tega pa še 12% kot davek na luksus. Na lukusne predmete, ki so zavezani kombiniranemu skupnemu davku, se pobira kot davek skupaj 12% prejele odškodnine. Če Vam to naše pojasnilo popolnoma ne ustreza, se javite ponovno!

M. N. — P. — Dva vinograda imate in pri vsakem vinčarju. Ena vinčarja v H. obstoji iz zelo starega poslopja, ki je za prebivanje nesposobno. To poslopje uporabljate za shrambo različnega orodja. Pred kratkim pa ste prejeli od davčne uprave plačilni nalog, ki Vas obvešča, da imate od te vinčarije 300 din letnih dohodkov in da morate od teh dohodkov plačati zgradarino v znesku 25 din. Ali je ta obdajba pravilna? — Ali ste že prejšnja leta plačevali od te vinčarije zgradarino, tega nam ne poveste. Po čl. 29. zak. o nesp. davkih so davku na dohodek od zgradbe zavezane vse zgradbe na ozemlju krajevine, ki so namenjene za prebivanje ali drugo trajno uporabo. Za zgradbo za prebivanje se smatra vsaka zgradba, v kateri kdo ali dejanska stanuje, ali pa je po gradbeni konstrukciji in obsegu namenjena za prebivanje. Vrsta namena, ki mu je zgradba določena, n.č. ne vpliva na davčno zavezanost objekta. Vinčarijo ste svoj čas na vsak način morali postaviti z namenom, da bi kdo v njej prebival, vsled česar je brez-pogojno zavezana zgradarini, četudi se sedaj uporablja za shrambo različnega orodja. Zgradarino so namreč po čl. 32. zak. oproščene samo gospodarske zgradbe, ki niso samostojne oddane v najem ter služijo kmetijstvu ali gozdarstvu, izjemni prostori, ki se jim vidi z gradbenega načina, da so namenjeni za prebivanje. Postopek davčne uprave je bil torej pravilen.

»Dobrodelnost«. — Iz Vašega dopisa je težko posneti, ako bi se mogli potezati za davčno oprostitve. Po čl. 47. zak. o nesp. davkih sme finančni minister oprostiti fizične ali pravne osebe, celoma ali deloma, začasno, plačevanja pridobitne glede onih podjetij, ki so ustanovljena v javne, prosvetne, kulturne, dobrodelne in narodnogospodarske svrhe obnega pomena, ter dajo samo neznan dohodek, ki v razmerju proti drugim sorodnim podjetjem ni upoštevane. V vsakem primeru pa morajo biti podani predložitve za opredelitev dobro utemeljen glede vseh pogojev, ki jih v tem pogledu postavlja zakon. Vložite torej dobro utemeljeno prošnjo, ki ji priložite društvena pravila. Poleg tega si izposlušajte od mestne občine potrdilo, da služi Vaše podjetje v resnici samo dobrodelnim svrham. Ponovno pa opozarjamo, da po pravkar navedeni zakonski določbi finančni minister ni primoran pristati na oprostitve.

P. K. — R. — V svrhu pravilne ocene čistega dohodka od Vašega obrata ste pristopovali sebi davčnega odbora ter mu ponudili vpogled v svoje poslovne knjige. Davčni odbor pa je Vašo ponudbo odklonil. Ali je bil njegov postopek v skladu z zakonskimi predpisi? — Davčnemu odboru ne morete ničesar očitati. V smislu pravilnika k čl. 120. zak. o nesp. davkih namreč preizkusa knjig davčni odbor ne dovoli, če ga je davčno oblastvo že izvršilo v pripravljalnem postopanju za odmero davka, razen če obstoje osnovni razlogi, da se je izvršil preizkus nezadostno ali nepravilno. Ker v svojem pismu sami trdite, da je davčna uprava po svojem odposlancu se pred zasedanjem davčnega odbora pregledala Vaše poslovne knjige, je sedaj stvar v redu in z morebitno pritožbo ne boste uspeli.

I. P. — Lj. — Za žaganje drv pri posameznih strankah ste si nabavili motorno žago. Vprašate nas, ali morate to nabavo prijaviti davčni upravi? — Na vsak način, ker se posli z motorjem za žaganje drv smatrajo za obrt ter boste morali od napovedane čistega dohodka v smislu čl. 59. zak. plačevati 8%no pridobitno.

Pravna

F. T. M. V. Nemčiji ste podedovali denar in bi radi vnovič tamkaj posestvo, pa vas skrbi, kako bi prešli denar! — Ker so tako v naši kakor tudi v nemški državi izdani predpisi, ki močno omejujejo izvoz oz. uvoz tujega denarja — kršitve pa ob običajno kaznujejo — Vam svetujemo, da uredite zadevo s posredovanjem kakšnega vplivnega nemškega zavoda. Najbolje bo, da se obrnete po pojasnila na podružnico nemške državne banke v bivši Avstriji, ki Vam bo rada dala pojasnila, saj bo v primeru, da ji boste izročili ureditve Vaših poslov, zaslužila tamkaj postavno določeno provizijo.

J. H. St. Ste varuh nezakonskega otroka, katerega mati se je poročila z drugim, ne pa z otrokovim očetom. Radi bi vedeli, če bi mogli dobiti otrok materino sedanje ime in če bi moral otrok nezakonski oče kljub temu plačevati preživnino? — Nezakonski otroci nimajo pravice do očetovega primika in se imenujejo po materinem rodbinskem imenu. Zakonski mož pa sme dati z izjavo pri političnem oblastvu (krajlevska banska uprava) otroku svoje ime, če privoli v to otrokova mati in otrokov varuh in tudi varstvo sodišče. Da je taka izjava zakonskega moža otrokove matere veljavna, je potrebno, da je predložena političnemu oblastvu v javni ali sodni ali po notarju overjeni listini. Sprememba

otrokovega primika pa seveda nima nikakega vpliva na obveznosti otrokovega nezakonskega očeta, ki mora kljub temu otroka oskrbovati, vzgajati in preskrbeti svoji imovini primerno.

»Sin Trbovlje«. Ali ste po zakonu primorani prijaviti v zavarovanje svojega sina, ki je zaposlen kot vajenec v vašem obratu? — Po zakonu o zavarovanju delavcev niso povrženi zavarovanju le otroci v starosti, ki po zakonu ne dopuščajo zaposlitve v delovnem razmerju. Ker je Vaš sin že nad to mejo starosti, ste ga dolžni prijaviti v zavarovanje, ker so po zakonu izrecno povrženi zavarovanju tudi vajenci, ki jih je kot take smatrati po določilih Obrtnega zakona. Urad Vas je torej pravilno pozval k zavarovanju, pa izpolnite čimprej to svojo obveznost, da se obvarujete morebitne globe in da čimprej pridobi Vaš sin zavarovalno zaščito, saj mu je v običajno korist.

A. K. P. Imeli ste karambol, pa vprašujete, če bi vas bilo mogoče delno značiti kot odgovorne. — Storišče, ki zakrivi karambol tako, da ogrozi varnost javnega prometa na cesti in da povzroči s tem nevarnost za življenje ali zdravje kakšnega človeka, se kaznuje po kazenskem zakonu z zapornim, najsi je to storil namenoma ali pa v malomarnosti. Okolnost, da ste vozili pred karambolom po sredi ceste zato, ker je bila mokra in ker je na desni strani prepad, Vas ne more rešiti odgovornosti na povrnitev škode, ki je bila zaradi tega prizadejana nasprotnemu vozniku. Tudi nasprotni voznik je dolžan povrniti škodo, ako je s skriv karambola. V kakšnem razmerju bo moral povračati drug drugemu škodo, bo odvisno od tega, v kakšni meri je kdo od Vaju zakrivil karambol. To bo mogoče ugotoviti v morebitni pravdi sodišče, ki bo skušalo obnoviti dejanski položaj tik pred karambolom na cesti in po zaslišanju izvedencev za take zadeve. Tudi otroka, stara po 12 let, moreta biti po zakonu sposobni pričati, če sta le zmazna priobčiti to, kar sta opazila. Gospodar dotičnega hlapca, ki je bil ob nasprotnem vozniku, Vam ni dolžan povrniti škode, ker ne odgovarja za njegove krivde, če se ni morda poslužil kot hlapca osebe, ki je ne-sposobna ali vedoma nevarna za oskrbovanje voznikaškega posla.

R. L. Lj. Bili ste 12 let najemnik delavnice, pa zahteva lastnica po prestatku najemnega razmerja, da bi ji plačali račun za popravilo delavnice in tudi za postavitev novih tal v sobi. — Po končani najemni pogodbi mora res najemnik vrniti stvar — po popisu, če je bil morda napravljen — ali pa vsaj v onem stanju, v katerem jo je prevzel. Ako je najemna stvar poškodovana ali obrabljena po zlorabi, je najemnik odgovoren za svojo lastno krivdo, nikakor pa ne za naključje. Ako ste predali lastniški prostore v stanju, ki je nastalo le po redni Vaši rabi, ji nikakor niste dolžni povrniti plačil za njene sedanje renovacije, posebno ne, več Vam je dovolila na tla položiti linolej in so tla le vsled tega postala preperela. Plačilo more zahtevati le lastnik, s katerim ste sklenili ali pa ob lastniški spremembi obnovili najemno razmerje, torej samo dotičnik, ki je Vaš najemodajalec. Povračilo za obrabo, storjeno iz zlorabe more zahtevati lastnik le v prvem letu po tem, ko ste mu prostore predali nazaj.

Z. C. J. Kot ključavničar bi radi položili mojstrski izpit. — Pomočniki, ki so položili pomožni izpit in morejo z delavski knjižico dokazati da so bili zaposleni predpisani čas v svoji obrti, morejo polagati mojstrski izpit pred posebno izpitno komisijo. Svetujemo Vam, da se obrnete za vsa pojasnila na Obrtno zbornico, kjer Vas bodo pozvali k izpitu, ako izpolnjujete vse po zakonu predpisane pogoje.

V. A. T. Pred meseci se je zgledil v vašem stanovanju elektromehanik z izjavo, da mora pregledati po naročilu poštno dirke, je sesalec za prah, kasiral v to svrhu din 50. — In dejal, da se bo vrnil radi blokiranja radijskih aparatov. — Moža kar natančne najbližji orožniški postaji, ker ni izpolnil prevzete dolžnosti, niti ni bil poslan v zatirjevanje svrhu v Vašo hišo po nalogu poštno direkcije in Vas je najbrže prevaril. Varnostno oblastvo bo ukrenilo poizvedbo in prijaviteljo zadevo državnemu tožilstvu in ukrenilo vse potrebno, da pride Vaša pravica do izraza.

Zdravniška

Sv. Jurij ob Ščavnici: Pred 3 meseci ste bili operirani na slepiču. Slepiča samega vam operater ni odstranil, temveč je odprl samo absces. Mesec dni ste se počutili dobro, sedaj pa imate ponovno težave s prebavo. Prebela ste trojično malarijo in pred 5 leti pljučnico. Sicer ste bili vedno zdravi. — Po mojem mnenju izvirajo vse težave od slepiča, ki vam ga operater pri prvi operaciji ni mogel, odnosno ni smel odstraniti. Potrebna je ponovna operacija, o čemer vas je gotovo poučil vaš zdravnik, ki vam je verjetno tudi določil rok za ponovno operacijo. V primeru pa, da bi se ponovile iste težave kot pri prvi operaciji, je potrebno takoj operirati ne glede na rok.

Stud. turiz: 21 let ste stari. 1 leto sem imate možno zaprtje, združeno z bolečinami v želodcu in črekih. Opazate, da so jedi skoro neprebavljene. Zelo ste nervozni. Spite slabo. Mučijo vas občiti, da je vse to posledica samoskrumbe, ki pa je sedaj že za vami. Po obrazu imate polno izpuščaje. Vedno ste utrujeni in nespociti. — V vašem primeru gre očitno za prilično težke motnje prebavil t. j. črevesa pa tudi prebavnih žlez. Poleg tega igra veliko vlogo tudi živčna komponenta. Dvomim, da bi mogli v domačem okolju in z domačimi sredstvi doseči kaj prida uspeha. Svetujem vam, da greste vsaj za nekaj časa v bolnico na zdravljenje.

Stana: Težko je, v kratkih črtah odgovoriti, na vaše res pogumno in odkrito pismo. Mislim, da je jedro cele zadeve v tem. Vsak človek raste in se razvija pod nekimi okoliščinami, ki mu dajejo na zunanji nek pečat. Ponavljam, da je to samo zunanji okvir, dočim se v podzavesti odigrava borba med naravo in pa med priučenimi ali pa privzgojenimi navadami. Zelo pogosto je narava zmagovalca, kljub vsemu. Sileno je z vami, ko sedaj terja narava svoje, kar se izraža med drugim v želji po otroku. Mislim, da je še vedno čas, da si ustvarite svoje ognjišče. Prav nobenega razloga ni, ki bi vas oviralo. Gotova mera opreznosti pri izbiranju drugega je seveda na mestu, da ne bi bili razočarani.

A. T. Maribor: Vaš 12letni sin ima stalno glavobol. — Vzroki glavobola so raz-

lični n. pr. vnetje ušesa, nosnih votlin, napak v vidu i. t. d. Potrebna je podrobna zdravniška preiskava. — Ista: Kar se vašega sina tiče sumim, da mora imeti neko afekcijo pljuč. Peljite otroka na pregled v protituberkulozni dispanzer. Murenček: Proti opisani nadlogi priporočam injekcije. Pojdite k zdravniku in se domenite z njim! Število cigaret zmanjšajte vsaj za polovico!

J. I. Kranj: Masirajte lasišče dnevno z 2% salicilnim alkoholom ali pa z zavrellico iz korenin koprivke. Lase si strizite kratko, poleti pa se ostrizite do gola. **J. I. Kličev:** Poročeni ste 2 leti. Zanosili ste šele po treh mesecih, nakar ste že v drugem mesecu splavili. Stalno imate beli tok in bolečine okoli maternice. — Vzrok, da ste splavili, je lahko napačna lega maternice, premalo razvita maternica, ali pa vnetje. Po mojem mnenju di bi lo najboljše, da greste v bližnjo večjo bolnico v svrhu preiskave in zdravljenja.

Ima: Menim, da imate katar nožnice. Pojdite k zdravniku, da vam predpiše odgovarjajoča zdravila.

Ne kupujte mačka v vreči!
Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!

Vaše zdravje je toliko vredno — da zahtevate

Radensko

tisto z rdečimi sreci,
našo najboljšo mineralno vodo,
izrecno
v originalnih steklenicah!

S. D. Celje: Pričakujte poroda okoli 20. novembra.

Ozon: Po rentgenološkem obsevanju je opažati pri mnogih bolnikih neke vrste mačka, ki je pa posledica obsevanja. Rentgenski žarki vplivajo na vse organe in seveda tudi na kožo. S pomočjo primerne doziranja je lahko preprečiti trajne okvare kože. Ne vidim prav nobenega razloga, zakaj se ne bi smeli živčno bolni rentgenološko pregledati.

Mengeš: Po telesu opazate neke pikice, ki so napolnjene s tekočino. Vse to se vam včasih ognoji zlasti med prsti: Predvsem vam pa povzroča nezno srbenje. — To, kar imate vi, imenujemo ekcem, ki ima lahko najrazličnejše vzroke. Dotikar se to poklicna bolezen. Znano je n. pr., da povzroči dotik z rastlino — primulo abdonico — ekcem. Možni so seveda še tudi drugi slučaj. Svetujem torej predvsem, da točno opazujete, kaj povzroča izpuščaj: Ako to doženete, morate v bodoče izogibati dotik z dotičnim materialom. Na mesta, kjer se vam je pojavil izpuščaj, polagajte mrzle obkladke. Uživate brezmesno hrano in skrbite za redno odvajanje.

Hvaležna 19: Tudi vi ste ena izmed mnogih, ki trpe na boleči menstruaciji. V poštev bi prišli hormonski preparati in pa sredstva za ublaževanje krčev. Pojdite k zdravniku! Strah, da ne bi mogla postati mati, je neutemeljen.

ŠAH

Po poročilih zagrebških listov se je te dni vršil v Zagrebu sestanek delegatov vseh hrvatskih šahovskih klubov, na katerem je bil ustanovljen oziroma obnovljen pripravljalni odbor za ustanovitev Hrvatskega šahovskega saveza. Odbor predseduje g. dr. Sever, podpredsednik Zagrebškega šahovskega kluba. Pravila novega saveza bodo v kratkem sestavljena, nakar se bo takoj vršil ustanovni občni zbor. Predsedstvo Hrvatskega šahovskega saveza bo po poročilih listov prevzel g. dr. Andrej, minister za trgovino in industrijo. Na sestanku delegatov hrvatskih klubov je bila določena tudi posebna delegacija, ki bo sporazumno z J. š. savezom uredila reorganizacijo J. š. saveza. Ta naj bi po ustanovitvi Hrvatskega šahovskega saveza dobila obliko »Vrhovnega šahovskega saveza«, ki bo opravljal samo skupne posle vseh treh sicer samostojnih savezov. V njegovo kompetenco bo po zagrebških projektih padala tudi izvedba finala turnirja za državno prvenstvo, med tem ko bo sicer tudi vsak savez prirejal svoje prvenstvene turnirje. Iz katerih se bodo najboljši kvalificirali za borbo za državno prvenstvo. Tak kompromis bo gotovo dober in koristen. Žetli bi bilo samo, da se sliha rešitev najde tudi za nacionalne amaterske turnirje. Če bo namreč vsak savez začel producirati svoje posebne nacionalne mojstre, bomo v kratkem najbrž imeli nevarno hiperprodukcijo, na lahko potem naslov nacionalnih mojstrov izgubi na veljavi.

K kratkemu poročilu Agencije Avale o rezultatih olimpiade v Buenos Airesu, objavljenem v zadnji rubriki, dodajam še nekaj podrobnosti. Končni rezultat v tekmovalstvu za moštveno svetovno prvenstvo je bil: Nemčija 36 točk, Poljska 35 in pol, Švedska 33, Argentina in Estonka 32 in pol, Češko-Moravska 32, Letška in Holandska 31 in pol, Palestina 26, Francija 24 in pol, Litva in Čile 22, Kuba 21 in pol, Brazilija 21, Danska 18 in pol. Nemčija ni izgubila nobenega matcha, neodločeno je igrala s Poljsko, Letsko, Holandsko, Palestino in Čileom. Poljska je izgubila tekme s Švedsko in Letsko. — V »toložilnem« turnirju za pokal predsednika argentinske republike sta zmagala Island in Kanada z 28 točkami. Sleda Norveška 27, Urugvaj 26, Bolgarija 25 in pol, Ekvador 21, Gvatemala in Irska 15 in pol, Peru 14, Bolivija 10 in Paragvaj 9 in pol. — V turnirju za damsko svetovno prvenstvo je ga. Menchik-Stevensonova dosegla 18 točk iz 19 možnih. Drugo mesto je zasedla s 16 gđc. Grafova.

Kakor so bila z olimpiade pomanjkljiva poročila, tako je dospelo iz Buenos Airesa dober tudi le malo partij od Evrope. Ena izmed teh je naslednja:

SICILIJSKA OBRAMBA
Beli: de Groot (Holandska).
1. e2—e4
2. Sg1—f3
3. d2—d4
4. Sf3:d4
5. Sb1—c3
6. Lf1—e2
Črni: Christensen (Norveška).
c7—c5
Sb8—c6
c5:d4
Sg8—f6
d7—d6
e7—e6

Takozvana zmajeva varianta.
7. Lc1—e3
8. Dd1—d2
Običajneje in tudi bolje je 0—0.
9. — Sf6—g4
S tem si črni zasigura prednost dveh lovcev.

9. Le2:g4
Slabše je 9. Sc6, bc6, 10. Lf4, Tb8.
10. — Lc8:g4
11. Sc3—d5
12. — Lg4—d7
0—0

Ne gre prav e6, 12. Sf4, pa ostane točka d6 slaba, ker ni možno Sd4: 13. Ld4, 14. Dd4, e5 15. Dd6, ef4, 16. De5+ itd.
12. c2—c4
13. b2—b3
Ta8—c8
a7—a6?

To je preprosto in omogoči belemu, da konsolidira svojo pozicijo, pa ima potem radi močnega središča jasno prednost. Bolje je bilo Sd4: 14. Ld4, b5 z napadom na točko c4. Beli bi potem bodisi imel po 15. cb5: Lb5: težave z rohadom, bodisi bi moral na c4 dopustiti slabega kmeta.

14. 0—0
Se vedno je najbrž bolje b7—b5.
15. Ta1—d1
In to je končno še napačna kombinacija, ki forsira izgubi.

16. Sd4:c6
Seveda ne 16. Sf4: Sd4, 17. Ld4: Lh6 in beli izgubi figuro.

16. — f4:e3
Sicer beli mirno vzame kmeta f4.
17. Sc8:d8
18. Sd5:e7+
19. Sd8:b7
Kd8—h8

Beli se izogne še zadnje pasti. Po 19. Sc8: Lc8: bi bil drugi skakač ujet.
19. — Tc8—e8
20. Se7—d5
21. Kd1—h1
22. Td1:d2
Lg7—d4+
Ld7—c6
črni se vda.

Nastane vesekakor končnica, v kateri ima dva kmeta manj, pa še slabšo pozicijo. Vasja Pirc.

RADIO

Nedelja 1. oktobra

Ljubljana 8: Dueti: klavir in harmonij (gđc. Herta Seifertova in g. D. Kaškarov). — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. — 9.45: Verski govor. — 10: Plošče za kratek čas. — 10.30: Nedeljski koncert radijskega orkestra. — 12: Koncert pevskega zbora »Taborec«. — 13: Napovedi. — 13.20: Vesele popoldne: Kmečki trio in plošče. — 17: Kmet. ura: Obratna mera in kmečko gospodarstvo (dr. Jože Basaj). — 17.30: Godba 40. p. p. Triglavskega. — 19: Napovedi, poročila. — 19.40: Nac. ura. — 20: Samospevi gđc. Kaenije Kuševje, pri klaviru prof. M. Lipovšek. — 20.45: Domači koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Vesele popevke (plošče).

Beograd 18.10: Godba na pihala. — 19.40: Narodne pesmi. — 21: Veliki orkester. — 22.15: Laha in plesna muzika. — Zagreb 16.45: Plošče. — 20: Tamburaški zbor. — 20.45: Zabaven spored. — 22.20: Laha glasba. — Praga 20.10: Koncert orkestra in pevcev. — 22.20: Laha glasba. — 23: Češki skladatelji. — Sofija 20: Pester glasbeni spored. — 21.50: Laha godba in ples. — 22.45: Plošče. — Dunaj 11: Vojaška godba. — 15: Mali orkester in plošče. — 20.15: Koncert dunajskih simfonikov. — 22.50: Laha in plesna muzika. — 24.10: Nočni koncert.

Ponedeljek 2. oktobra

Ljubljana 12: Uvertura (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zdravstvena ura: Mladinsko zdravstvo in higiena (dr. A. Breclj). — 18.20: Glazunov: Stenka Razin, simf. pesnitev (plošče). — 18.40: Matija Majar Ziljski-ob 130 letnici rojstva (dr. Ivan Grafenauer). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Zanimivosti. — 19.40: Nac. ura.

Križanka št. 103

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13			14		15				16		
17		18		19					20		
21			22		23				24		
	25			26				27			
28	29	30		31		32				33	
34	35	36							37		
38		39		40				41	42		
43				44					45		

Vodoravno: 1. jedilna posoda; 7. večje število zmiselnih skupaj idočih ljudi; 13. cvetni list; 14. del obuvala; 16. roditelj; 17. odpadki pri sekanju, tudi miselni utrinek; 19. utežna enota za dragulje, tudi označba čistine v zlatih zlitinah; 20. doživljenost; 21. ptič, tudi slovenski kipač (* 1911.); 23. cvetna sladica, tudi zlitina; 24. opredeljena človeška skupina; 25. stična črta vode in kopnega; 27. azijska država; 28. nipsone slavnostne igre; 30. knjiga prve učenosti; 33. naslovna kratka; 34. goveja vprega, tudi moško krstno ime; 36. lončena pišal; 37. reka v zapadni Aziji; 38. pleten prenašalnik; 40. domači živali; 41. mineral; 43. afriška rastlina; 44. denarni zavod, tudi sundski otok; 45. pašokoda.

Navpično: 1. dečja knjiga; 2. pišča; 3. Shakespearova tragedija; 4. pesnitev; 5. preprosto orožje, godalnik, tudi krožna črta; 6. prvi človek, tudi francoski operli skladatelj (* 1803, † 1856.); 7. za izdelovanje pivja prirejen ječmen; 8. poljska časopisna agencija; 9. skrajen v vodo gajoč del kopnine; 10. tkalski pojem; 11. dru-

20. Veseli godci, vmes poje g. Mirko Premelj ob spremljevanju klavirja (prof. M. Lipovšek). — 21.15: Komorna glasba s plošč. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli zvoiki radijskega orkestra.

Beograd 19.40: Operne arije. — 20.30: Simfonični koncert beograjske filharmonije. — 22.20: Laha glasba s plošč. — Zagreb 17.15: Laha godba orkestra. — 20: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.20: Laha in plesna muzika. — Praga 19.50: Mešan glasbeni program. — 20.40: Zvočna igra. — 22.20: Plošče. — 23: Koncert češke glasbe. — Sofija 18.30: Bolgarska glasba. — 19: Bolgarske pesmi. — 20: Slavnostni spored: obilnica sedanje vladavine. — 22: Laha godba. Dunaj 16: Laha godba. — 20.15: Pester glasbeni spored. — 22.50: Kakor Berlin.

Novi orehi

Premikalnica

ZAMISLJENOST
ZLATENICA
STARANJE
BILANCA
PRABRANA
MOJSTRANA
SARAJEVO

Premikaj te besede tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah ameriško državo, slovensko mesto in evropsko državo.

Skrit pesnik

O A P A V U V U O P S O L

A A S A L A S A O S O O K

V srednji vrsti vstavi pravi črke, da dobiš v navpičnih vrstah popolne besede. srednja vodoravna vrsta pa ti da ime in priimek slovenskega pesnika.

Skrivalnica

KAVARNA — SKODELICA — PRSTAN — RIBNIK — KOŠARA — SPOVED — OSTANEK — GLASNIK — OLTAR — ZAKON — POBOJ — POSTAR — GO-SPOD — VALUTA.

Dopolnilnica

PU — K. AR — ZA N. A. A — ERO — M. OR — TNIK — GON — A. A. I. AN

Nametu pik vstavi črke, da dobiš popolne besede. Nove črte ti dajo lep pregovor.

Rešitve je treba poslati do petka na uredništvo »Jutra«, oddetek za uganke. Med reševalce bo stric Matič spe razdelil nekaj lepih knjižnih nagrad.

Strti orehi

Sestavljalnica: Le v delu je človekov pravi namen.

Naša ženska stran

Kdo naj dela pri Rdečem križu

Upravnica velike škotske bolnice, je po časopisih pozvala škotske žene in dekleta, naj se javijo v službo Rdečega križa. K temu človekoljubnemu delu naj pristopajo samo tiste, ki so prežete z globokim čutom domovinske ljubezni in ki so odločne darovati tudi svoje življenje za svojega bližnjega, ako bi bilo to potrebno. Žene, ki imajo dolge, koničaste prirežane in krvavo rdeče pobarvane nohte, naj se v to službo ne javljajo ker tam ni mesta zanje, ne časa, da bi se jih ogibali, pa ne sredstev, da bi jih vzdrževali. Ranjeni in bolni ne želijo imeti ob sebi bolničarke, ki prijemlje vse s konci svojih prstov in misli samo na sebe.

V svetovni vojni se je bilo pokazalo, koliko nepotrebnega in škodljivega balasta si je bil nakopal Rdeči križ, kajti tudi mnoge ženske, ki so iskale predvsem avantur, ljubezni zabave in zaslužka, so se zatekle v okrilje te institucije. Slabe ženske in slabi moški so čisto pokvarili dobro imena poštenim in poštenim delavcem, ki so bili takrat prisiljeni stopiti v to službo tudi iz eksistenčnih razlogov. Za mlada dekleta je bila v svetovni vojni pri Rdečem križu vedno velika nevarnost, da izgube zdravje in dobro ime. Šaj se je zgodilo, da je bilo ponekod izdano tiho povelje, da se morajo ženske uslužbenke v vojaški službi zabavati z oficirji, sicer bodo odpuščene. V vojnem času so za bolnišnice sestre, posebno zunaj v zasilno zgrajenih bolnicah, bolj primerne starejše ženske kakor mlada dekleta, ki nimajo za seboj toliko izkušenj se bojuje, motijo vojaške in se ne znajo braniti.

Poleg dobrega srca in plemenite duše, mora bolniška sestra imeti predvsem tudi dobre živce. Imamo ljudi, ki so po naravi nerazumni, so pa v primeru nesreče najpogostejši ljudje, da pomagajo. Tisti hip, ko vidijo pred seboj trpečega človeka, so njihovi živci kakor jeklo; neobčutljivi so, zavedajo se samo tega, da morajo pomagati nesrečniku. So pa ljudje z zdravimi, trdnimi živci pa ne morejo videti krvi in beže pred ponesrečencem. Ženske, ki po naravi niso pogumne, tudi ne morejo biti dobre bolniške sestre.

Komaj je bila prenehala svetovna vojna, komaj je bila smrt ustavila svojo koso po bojiščih, že je začela kositi po domovih širom vsega sveta. Španska bolezen ni prizanesla nobeni hiši. Zdaj niso bile potrebne bolniške sestre samo pri Rdečem križu, — v vsakem posameznem domu je bila nujno potrebna oseba, ki bi bila znala pravilno negovati bolne člane rodbine. Če bi ne bilo vojne, bi najbrže tudi te pljučne epidemije nikoli ne bilo. Ta bolezen se je najbrže pojavila iz istih razlogov, kakor nastopijo tako rade različne bolezni pri ljudeh, ki so pravkar preboleli kako težko bolezen ali težko operacijo, saj neredokdaj slišimo: »Operacijo je prav dobro prestal, ampak potlej se je pritisnila pljučnica, pa ga je pobrala.«

Leta 1918, ko je ta bolezen divjala še po vsem svetu, so se v Ameriki zavedali, da bi bilo lahko rešenih veliko ljudi, če bi bile žene bolj poučene o negi bolnika in o značaju bolezni. Na pobudo takratnega župana Thompsona so ustanovili najprej v Chicagu šolo za praktično bolniško nego. Tečaj je trajal dva meseca po štirikrat na teden, nato pa so bile učence sprejete v trimesečno prakso v mestno bolnico. Tečaj je vodila ga. Ana Mac-Kenzie, voditeljica višje šole za bolniško nego ki je bila visoko odlikovana za svoje delo med vojno in v času epidemije predavali pa so najodličnejši čikaški zdravniki specialiti.

Ko je takrat čikaški župan pozval žene, naj se po možnosti iz vsakega doma udeležijo tega tečaja po ena ženska moč, se jih je prijavilo toliko, da so morali otvarjati tečaje na vseh koncih in krajih mesta in okolice. Zanimivo je bilo pogledati po šolskih klopih velike dvorane, ki je bila prirejena za pouk. Poleg mlade dekleta je sedela morda žena šestdeset let, poleg bele žene črka ali Japonka ali Kitajka, poleg Američanke Evropejka, med visoko nabraženimi in bogatimi ženskami pa preproste delavske žene in dekleta. Časopisi niso prinašali nikakih poročil, da se prijavljajo k temu tečaju kakšne odlične osebe mesta! Tiste, ki so se udeleževale teh tečajev, so bile vse odlične osebe! Vse skupaj pa so bile ena sama velika družina sester!

Kakor se je leta 1918, pojavila tudi v Ameriki španska bolezen, kjer vojne ni bilo, tako se lahko zgodi, da bomo po končani vojni, ki je sedaj v Evropi, tudi mi podlegali kakšni bolezni, čeprav vojne v naši deželi ne bo. Dobro bi bilo, da bi se tudi mi pripravili na to možnost, da ne bo treba našemu narodu plačevati najvišje cene za svojo nevednost. Dobro bi bilo po leg tečajev, ki jih organizira Rdeči križ, organizirati tudi po deželi, v vsakem več-

jem kraju kratek praktičen tečaj za nego bolnika in hitro pomoč ponesrečencem. Oblasti naj bi ukrenile, da bi bil tečaj brezplačen in da bi se ga morala udeležiti vsaj po ena oseba iz vsake hiše.

Nujno potrebno bi bilo tudi ustanoviti

Otroci, igra in delo

Otroci imajo svoj lep, fantastični svet, ki se razlikuje od našega zavestnega sveta po svojem predstavnem bogastvu, po svoji pestrosti. Bilo bi nespametno tritati jih prezgodaj iz tega praviljenega sveta, jim jemati največjo lepoto, ki jo daje življenje in ki ima pozneje svojo veliko vrednost le še v spominih.

Otroške igre so prva stopnja h kasnejšemu, pravemu življenju odraslega človeka. Svet otroških iger — lahko je pester, poln, lahko pa tudi pomanjkljiv. Koliko otrok je bilo prezgodaj oropanih za raj otroških iger in življenje jim je nažložilo na slaba ramena skrbi za vsakdanji kruh. To so tisti najnesrečnejši izmed otrok, iz katerih nikoli ne zrastejo popolnoma srečni ljudje. Skozi vse življenje jih zasleduje mračna senca žalostnih otroških let.

Otrok živi v svojem svetu, vendar pa ta svet ne sme biti popolnoma odtrgan od sveta odraslih. Življenje ne sme presenetiti otroka, ga najti neprimernega. Roditelji naj vsaj malo poučijo otroka o svojem delu, naj se zanimajo za otrokove igre, naj se skupaj z njim vesele njegovih prvih majhnih uspehov. Le pogoste kako otroci v svojih igrah najraje oponašajo odrasle. Pravilno boste postopali z otroki le tedaj, če boste občevali z njimi prijateljsko, kakor s sebi enakimi. Otroci prav dobro čuti, kdaj mu je zapovedal kakšno stvar diktator in kdaj odrasel prijatelj.

Dobro je, če navajaš otroka k delu. Otroci, ki imajo vsaj približno pojem o našem delu in o njegovi ceni, bo sam vedel, v koliko mu starši lahko izpolnijo njegove želje. Denar naj ne bo božanstvo, pred katerim naj bi se otrok klanjal. Delo in dolžnost naj bosta tisto, kar naj se nauči otrok v prvi vrsti spoštovati. Če ti otrok pri delu ponudi pomoč, je ne smeš nikoli odkloniti z ugovorom: »Ti tega ne razumeš

tečaje za samaritansko delo v vojnem času za ženske nad 35 letom. S tem bi bile pritegnjene v delo naše najboljše ženske moči, ki pridejo v poštev. Iz teh vrst bomo dobili moči, ki se bodo posvetile svojemu delu iz najidealnejših in najčistejših nagibov. Mislim, da je zdaj naloga ženskih društev, da te tečaje organizirajo.

—M.

ali ne zmores! Če le mogoče, mu delo pokažemo in mu pri njem pomagamo. So pa otroci, ki se izogibajo slehernega dela, in starši ne vedo, ali naj jih priganjajo k delu, ali naj jih pustijo pri igrah. Če jim nočete dela že od vsega početka pristuditi, jih nikar ne kaznujte, če naročenega dela niso opravili. Skušajte jim prikazati delo kot igro — otrok bo sam kmalu spoznal, kje se je igra končala in kje se začne delo.

Otrokovo sodelovanje z odraslimi — bodisi pri delu ali pri igri — odpira neštete možnosti za medsebojno poznavanje in zupanje. Tako bomo tudi najlažje ugotovili, ali je otrok bolj nagnjen k ročnemu ali duševnemu delu, kar je za določevanje njegove življenjske poti velikega pomena.

Nikoli pa v stiku z otroki ne pozabimo, da jim sami dajemo najboljši vzgled. Češar otrok pri starših in odraslih ne vidi, tega tudi sam ne bo poskušal.

Originalna oporoka

Prav svojevrsna je bila oporoka nekega bogataša v Angliji. V njej je izrazil tele poslednje želje:

»Svoji hčeri zapuščam 20.000 funtov, ki ji bodo vsekakor potrebni. Najboljše, kar je njen moč, da se je poročil z njo. — Sinu zapuščam užitek, da si sam služi vsakdanji kruh. Celih dvajset let je živel v prepuščanju, da je bil to moj užitek — Ženi zapuščam ljubečino in zavest, da nikakor nisem bil tak bedak, za kakršnega me je smatrala.«

Prva črna sodnica

V zgodovini črnokožnih plemen bo vzemalo ime Jane Bolin častno mesto. Jane Bolin je ženska, stara komaj 31 let, in je prva črna, ki je postala v Zedinjenih državah sodnica. Imenovana je za sodnico na newyorškem civilnem sodišču.

Tedenski iedilni list

Kako bi kuhala, če ...

PONEDELJEK. Obed: Lovska juha. Paširani telečji rezki. Pražen krompir. Paradižnik v solati Rahla omleta. — Večerja: Nadevana paprika v paradižnikovi omaki. Parjen riž.

TOREK. Obed: Francoska juha. Bržole na žaru. Posušeno zelje. Ocvrt krompir. Mešani kompot. — Večerja: Gratinirane špinatne omlete. Solata.

SREDA. Obed: Na goveji juhi rezanci. Govedina obložena z nadevanimi paradižniki. Krompirjev pire. Ocvrta jabolka. — Večerja: Dušene gobice v omaki. Posajena jajca.

ČETRTEK. Obed: Na juhi fritatni rezanci. Telečji jeziki v omaki. Krompirjevi svažki. Čespljevi cmoki. — Večerja: Široki rezanci z gnjato. Solata.

PETEK. Obed: Ribji brodet s polento. Rahla jajčna jed z drobnjakovo omako. Sirov zavitek iz vlečenega testa. — Večerja: Prežganka. Zdrobov praženec. Dušene češnje.

SOBOTA. Obed: Na goveji juhi zdrobovi žličniki. Govedina garnirana z vrhnji kolerabici. Pražnjeni krompirji, in jajčno omako. Krvka torta s bruskami. — Večerja: Kislo zelje. Pečenec.

Nedelja. Obed: Na juhi ocvrt grah z gnjato (tortellini bolognesi). Bouef à la mode. Ponarejena polenta. Šampanjki v karamelovi kremi. — Večerja: Telečje kotlečice. Solata.

Kako moram kuhati, ker ...

PONEDELJEK. Obed: Krompirjeva juha z gobicami. Sirove palačinke. — Večerja: Pražen cmok.

TOREK. Obed: Kislo zelje s svežimi svinjskimi parčljaji. Ajdovi žganci. — Večerja: Kaša zabeljena z ocvrtki.

SREDA. Obed: Na goveji juhi zdrobove kocke. Govedina s sladko repo. — Večerja: Krompirjev praženec. Solata.

ČETRTEK. Obed: Na juhi jemenček z jurčki. Paširana pečenka zavita v pečico. Zmečkan krompir. — Večerja: Čespljevi cmoki v prepraženih drobtincah s sladkorjem.

PETEK. Obed: Prežgana juha z rezanci. Sirove culice. Fižolica v omaki. — Večerja: Ribja omaka in polenta. Ali: polenta z nadevanimi paradižniki.

SOBOTA. Obed: Na juhi vrvice. Govedina. Majatonov krompir. — Večerja: Makaronovo meso. Solata.

Nedelja. Obed: Telečji rižot z gobicami. Jabolčni zavitek. — Večerja: Zeljnate klobasice v omaki. Zmečkan krompir.

Recepti

Šipkovo vino

Sedaj je čas, da si preskrbimo dozorelih šipkovih jagod in pripravimo iz njih fino vino.

Pripravo ga takole: Tri in pol litra vode in poln kilogram sladkorja kuhamo toliko časa, da se sladkor čisti. Pe-ne sproti posnemamo. Ko je sladkor čist, ga postavimo na hlad, da se popolnoma ohladi. Na to količino vzamemo dva in pol litra lepih zrelih šipkovih jagod. Odrežemo jim muhe in peclje in jih v mrzli vodi izplahnemo, ocedimo in na čisti krpi osušimo. Nato jih stremo v 4—5 litrski kozarec (tak kakor za vlaganje kumaric) poljemo jih z ohlajenim sladkorjem, kozarec pokrijemo z papirjem (ga ne zavežemo). To postavimo vni štedilnika in pustimo v miru osem dni. Deveti dan zavežemo kozarec hermetično s celofanskim papirjem, postavimo kozarec zopet vrh štedilnika in pustimo tako tri mesece. Čez tri mesece tekočino odlijemo, precedimo skozi gostu krpo in napolnimo v steklenice, dobro zamašimo in hranimo na hladno.

Na goščo v kozarec pa nalijemo še enkrat zamašeno količino sladkorne, ohlajene vode. In sicer vzamemo na to količino gošče pol kilograma sladkorja in 1 liter vode. To zavežemo takoj hermetično in pustimo v miru zopet tri mesece. Potem pa ravnamo, kakor zgoraj. — Čim starejšje je to vino, tembolj je močno in okusno. Serviramo ga v desertnih kozarcih, kakor malago ali vermutovo vino.

»Tu ostanete. Zaklenem vas Sicer bi pa brez avtomobila itak ne prišli daleč.«

Čez dobro uro je zaročjal v vratih ključ V toplo sobo je skočil pes Tex in se postavil nasproti Mc Herstonu. Za njim sta vstopila policist Kelly in čestiar O'Brien. Nosila sta negibno žensko telo.

Kelly je pogledal čez ramena Mc Herstona in dejal: »Aretriam ste.«

»Čemu?«

»Umor. Pustiti človeka samega brez vžgalice in brez drv na mrazu pri 50 stopinjah je zločin. In tole je žena.«

»Je mrtva?«

»Ali je mogoče ostati na tem mrazu dve uri, ne da bi zmrznila do kosti?«

»Našla sva jo na cesti. Avtomobila niste obrnili — sneg ni padal. Sted voza je jasna in ena sama.« je pojasnjeval.

»Na sebi ima samo lahke mestne čevlje in lahek kožuh. Mora biti mrtva.«

»Dober večer, gospodje!« se je oglasil ženski glas.

Oba Aljaščana sta odskočila in presenečeno pogledala ženo, ki je spregovorila. In zdaj je sedla in se smejala. Njeni plavi lasje se svetijo oči ji žare.

»Gospoda, prebiti dve uri v mrazu, ki ga navadno toplomer niti izmeriti ne more! Brez ognja in v lahki mestni obleki!«

»Kdo govori? Tudi pes Tex ne razume in izteza glavo za nevidnim glasom, ki nadasiljuje:« Gospoda, priči sta, da ne gre za nikakšen trik. Dama bo tako ljubezniva in bo sezula čevlje. Če toplota njenih nog ne

Mislmo že sedaj na zimske plašče!

Iz knjige župnika Kneippa posnemamo, da je čaj iz šipkovih jagod celo dober za mehur in ledvice. V tem slučaju pa je treba vzeti samo lupine, peščevje pa odstraniti.

ba vzeti samo lupine, peščevje pa odstraniti.

Ze tretjič se jesensko zimska moda s presenetljivo zvestobo vrača k izraziti obliki redignote. Širok: ohlapni plašči sicer tekmujejo s priljubljenostjo redignote, vendar je ne dosežejo in tako bo zaenkrat še obvladala zimsko modno sliko značilna podoba plašča s spodaj bogato razširjenim krojem.

Pri novih redingotah je opaziti, da moda zbira največ širine zadaj, kar daje postavi nekam starinsko obeležje. Ob pasu so vsi ti plašči izredno stisnjeni, bodisi z vžitimi robovi, bodisi z vezanimi šivi, ki poudarjajo ožino života na tem mestu. Ta izredna ožina pasu je bila nekoč že v modi. Naše babice so jo poznale, ko so hodile okoli vse tanke ob pasu kakor ose. Ožina pasu pri novih plaščih pride tembolj do veljave, ker so plašči spodaj zelo široki in tudi okoli ramen dobro podloženi in razširjeni. V nasprotju z lanskimi redingotami, ki so se večinoma stikoma zapenjale, so nove redingote spredaj precej izdatno prekrizane.

Ne toliko za popoldansko rabo, temveč bolj sportnega značaja so ravnji, široki plašči, ki jih zapnemo v bližini vratu ter imajo navadno male, okrogle cvratnike iz krzna. Največkrat jih ukrojimo iz rahlo pobarvanih karirastih tvojir ali iz grobo tkane blaga s komaj zaznavnim, velikim, krizastim vzorcem.

Poglavitno okrasje novih plaščev je seveda lep kroj. Velike ovratnike iz rdeče lisice bomo nosile na črnih ali temnorjavih redingotah prav tako ovratnike iz skungsa in iz sive lisice. Prišite proge, vdelana sedla in cele rokave iz krzna pa si moda zamišlja iz kretkodlake kožuhoine. Tu je slej ko prej najbolj priljubljen mehki, prilagljivi astrahan, ki ga lahko izrežemo v poljubne oblike. V poštev pa pridejo seveda tudi bobrovina in njene imitacije. mehki črni sealskin, krt, striženo iagnje in drugo.

Na prvem mestu naše skice najdete plašč iz mehkega rjavega blaga, ki je krojen v obliki redignote. Spredaj plašč ni kdaj ve kako širok zato pa je zadaj sešit v globoko gube, ki ga rod pasom bogato razširjajo. Plašču prišijemo na ramena kratko, štirikotno sedlo iz temnorjave nutrije, ki je v zvezi z malim, okroglim ovratnikom. Iz enakega krzna sta tudi oba okrogla žepa, ki ju pritrdimo na stranske dele plašča (1. skica).

Nekaj povsem novega je pod pasom drobno nabran plašč iz finega, črnega sukna. Plašč je nabran nad boki, zadaj in spredaj pa je gladek. Zapnemo ga z dvema velikima gumboma iz črnega in sicer pod podolgastimi reverti, ki si jih zamišljamo iz lepega dolgodlakega krzna (2. skica).

Tudi ravnji, ohlapni plašči se zadaj razbolj bogato krojeni in sicer jih tamkaj razširimo z zvonceast obliko ali z globokimi,

razpuščenimi gubami. Spredaj pa je takšen plašč kaj enostaven videti. Navadno je zapet z dvema, tremi gumbi in ima kratko sedlo dečji ovratnik in globoke žepe. Preprost in eleganten je plašč na naši skici, ki ga krasijo trikotni krzneni žepi in enak krznen ovratnik (3. skica).

KRZNO

vseh vrst ima na zalogi in ga izdeluje po meri solidno moderno in poceni

L. ROT

KRZNARSTVO

Ljubljana, Mestni trg 5

Posebna izložba krzna tudi v pasaži Nebotičnika.

Izredno učinkovit je temnordeč plašč v lepem, zvonceastem kroju, ki ima rokave iz mehkega črnega krzna. Oba sprednja stranska dela tvorita zgornaj lahko zaokroženo, dvojno prešito sedlo. Z rokavi se ujema majhen, okrogel ovratnik iz enakega krzna (4. skica).

Originalno učinkuje lep, popoldanski plašč, ki ga prepnemo s pasom iz fine lenje kože. Ta plašč je po vsej dolžini života prešit z drobnimi, dokaj razmaknjenimi robovi, ki se spodaj razpuščajo v širok, zvonceast kraj. Spodnji rob je obšit s srednje široko progo iz črnega astrahana, prav tako so obrobljeni tudi rokavi (zadnja skica).

ELITNA KONFEKCIJA
Aljaška
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Dvobarvne obleke

Moda, ki se tako rada igra z barvami, se je povrnila k svoji stari, priljubljeni sestavi dveh raznobarnih tvojir v eni sami obleki. Temnozeleno in sivo, rdečo in rjavo, vijoličasto in peščenobarno blago kombinira moda v originalnih in učinkovitih domislicah, ki jim je v lanskim modnih stvaritvah težko najti primere. Dvobarvni učinek poudarja moda posebno okrog pasu in pa ob vratu, kjer ljubi svetlejšo in živahnejšo barvo, kakor je barva same obleke.

Kupčija je kupčija

To se je dogodilo v kraju, kjer se je med prasketanjem smeh, ki so pokale v mrazu 70 stopinj, hiral le lajež vpreženih posov. Škripanje sani in vzpodbujajoči kriki postnega tekača Pierra Moreauxa. Nekoč se je tam razlegalo zavijanje volkov in pokanje ledu na zamrzlem Yukonu.

Danes je drugače. Če dobro pogledaš, boš v snežnih zametih razpoznal serpentinasto cesto. Zaslišal boš, kako so udarile verige ob kovinasti blatnik in brnjenje motorja. Potem je zopet vse tiho.

Danes je padel sneg, zato je topleje — komaj 50 stopinj mraza. Traktorji snežnega pluga so se že vrnili v Webster in znova je zavladala tišina na cesti, in noč.

Ne! Bliža se zimuzina. Ni vozilo z juga. Ima dvojno steklo in streha in zadnja stena sta pokriti z debelo rogočevino. Med strežnicama 114 in 115 se je voz ustavil. Zaslišala sta se dva glasova — moški in ženski. Žena zavita v kožnat plašč, je izstopila in se napotila nazaj po cesti, in noč.

Izstopila je, slabo ji je postalo in od tistega trenutka je nistem videl več. Mož avtomobilist Mc Herston sedel v stražnici poleg žareče peči. Z naslonjal mu mrtvo vise roke.

»Skoraj bi mi bile zmrzile roke. Iskal sem jo, dokler mi žepna svetilka ni ugasnila. Nisem našel kraja, kjer je krenila stran.«

»Čemu mislite, da je krenila stran?«

»Prevozil sem cesto v obe smeri, več kilometrov daleč, ne mogel bi je zgrešiti. Če je sploh mogla hoditi. Moja žena je bila le lahko oblečena.«

»Zakaj je izstopila?«

»Slabo ji je postalo.«

»A pravite da ste prevozili cesto v obe smeri? Kje ste zaokrenili?«

»Kje? S svojim vozom. se lahko obrnem kjerkoli hočem.«

»Imate avto 107 Dolg je približno štiri in pol metra.«

»Plugi so odmetali sneg v široko pet metrov.«

»Okrenil sem ... je vztrajal mož in gledal vstran. »In sicer ovakrat.«

Cestar je vstal, se malomarno pretegnil in šel dvakrat po sobi. Ravnodušno je pobral gostovo kožno rokavico, ki je bila padla na tla. »Dobra roba — v takih ne zmrzneš zlepa — in vendar pravite, da so vam roke zmrzle.« Odložil je rokavico in zamrmral: »Vtaknite roke tja le v umivalnik, prenehale vas bo boleti.« Odšel je k telefonu in zavrtel številko »Kelly.« Počakal je trenutek. »Kelly? O. Brien. Sami! In Texa. Hitro! Med 114 in 115. Zenska. Sam pridem z vozom. Dobro. Da, najbrže bo zmrznjena.« Obesi je slušalko in se vrnil k možu, ki je stal pri umivalniku.

»Vi ostanete tu!«

»Z vami grem, če boste šofirali.«

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Siegfriedova črta in Maginotova linija

Dva utrjena sistema na zapadnem bojišču — Ren, naravna ovira med nasprotnikoma — 22 tisoč betonskih in oklopnih zgradb na nemški strani — Električna dvigala pod zemljo — Železni drogovci proti tankom — Izkušnje in spoznanja iz svetovne vojne

V vojnih poročilih zadnjih dni smo brali, da so Francozi v Posaarju osvojili in s težkim topništvom opremili postojanke, s katerih lahko streljajo že neposredno v glavne utrbe Siegfriedove črte ali Zapadnega zidu v tem odseku. S tem se začelja odločilna borba med obema utrjenima sistemoma, ki bo pokazala, ali sta sposobna izpolniti svojo nalogo, ki sta jo dobila z

ogromnimi materialnimi žrtvami obeh držav.

O Siegfriedovi črti smo doslej čitali bolj malo podatkov in bo za zasledovanje in umevanje nadaljnjih dogodkov vsekakor zanimivo zvedeti to, kar pravijo o njej Nemci sami. V berlinski Lehmannovi založbi je izšla knjiga stotnika vrhovnega poveljstva nemške vojske, Rudolfa Theodorja Kühneja, ki poroča prvič malo obširneje o nastanku in zgradbah te črte.

Zapadni zid, ki se vleče v dolžino 600 km, sestoji prav za prav

iz dveh obrambnih sistemov.

In sicer iz obrambnega pasu za vojsko in iz zračnega obrambnega pasu, ki teče sorodno za njim. Oba pasova sta združena v utrbeni pas, ki ima globino nad 50 km. Utrdbe se pričnejo v nižini spodnjega Rena nasproti holandske meje, obsegajo Aachen, se nadaljujejo preko nizkega delno gozdnatega gričevja, ki predstavlja odraščke Visokega Venna, nato preko gozdnate Snežne Eifel, se dotikajo ob luksemburški meji strmih dolin rek Our in Sauer, prestopijo široko dolino Mozele, gredo preko saarskih višin, kjer je v njihovem obsegu tudi mesto Saarbrücken in se izteka v višini Visokega Črneza lesa ter Palacijske šume.

Do tu je ozemlje zelo valovito, mnogoštevili

gozdovi zapirajo napadalca razgled.

globoko zarezano doline rek in potokov dajejo mnogo priložnosti za obrambo. Bolj na vzhodu se dotika trdnjavski pas v Renski nižini Bienske šume in prekorači Ren, ki teče tudi po jugu kot do 300 m široka naravna ovira proti jugu in loči Zapadni zid od Maginotove črte. V Renski nižini, kjer se dvigata Kaiserstuhl in Crni les kot naravni trdnjavi, je tudi dovolj vodnih tokov, gozdov in krajev, ki dajejo obrambi številna oporišča.

Vse to ozemlje je posejano z več nego 22.000 betonskimi in oklopnimi zgradbami, ki so že

umetno dobro skrite.

a jim je tudi narava v nekoliko mesecih prekrila zunanje sledove. Poedine zgradbe so tako razvrščene in povezane, da se ogenj iz njihovih topov in strojne medsebojno dopolnjuje. Vsak kotiček v ozemlju lahko postane cilj tega ognja.

Obstreljevanje iz najtežjih topov ne more do živga betonskim in oklopnim krovom poedinih zgradb, utrdb same pa predstavljajo v ozemlju le majhne točke, ki jih je težko zadeti. Zoper napade s tanki je Zapadni zid, kjer ga narava sama v tem oziru ne ščiti, zavarovan s

širokimi vrstami betonskih stebričev.

za njimi so spet vrste bodičaste žice zoper napadajočo pehoto. Važnejši predeli so zavarovani še z drugimi ovirami.

Naravne strmine so dopolnili, kjer jih ni, so zgradili do 20 visoke betonske strmine. Na drugih odsekih so naravne vodne toke spremenili v globoke in široke prekope, ki ne more čeznje noben bojni voz, za gradnjo takšnih prekopov so uporabili velike gredalne stroje iz vse države. Vse ovire so pod bočnim ognjem strojne, topov proti tankom in topov za boj iz bližini, iz poveljniških in opazovalnih postojank, ki so zavarovane

z najdebelejšimi oklopi,

se da ta ogenj po v naprej skrbno pripravljenih načrtih usmerjati v pravo smer, istotako ogenj iz daljnosežnih topov.

V važnih odsekih so posamezne oklopne utrbe združene v skupine, ki so globoko pod zemljo zvezane med seboj s hodniki. Takšni hodniki oskrbujejo tudi zvezo z daljnim zaledjem. Skozi nje korakajo lahko čete neovirano do srednjih postojank, skozi nje dovažajo vlaki živež in strelivo ter po potrebi na daljše razdalje tudi moštvo. Poedina nadstropja utrdb, ki se dvigajo le malo nad zemljo, vežejo

stopnice in električna dvigala.

strojne naprave pod zemljo oskrbujejo ves utrjeni sistem s svežim zrakom, vodo in električnim tokom za razsvetlavo, kurjavo in pomožne stroje vseh vrst. Poskrbeli so tudi za to, da strupeni plini ljudem v notranjosti utrdb ne morejo do živga. Samo ob sebi umerno je da veže po-

1. SNEŽNA EIFEL 697 m
2. OSBUŠKI GOZD 688 m
3. VIS. CRNI LES 816 m
4. PALAT. ŠUMA 682 m
5. BIENSKA ŠUMA 610 m
6. KAISERSTUHL 552 m

edine utrbe tudi zavarovano omrežje telefonskih kablov, optičnih in brezžičnih naprav.

Za posadke so pripravili, kolikor je bilo to v kratkem času mogoče, suhe, tople in dobro razsvetljene prostore v

v najnižjih nadstropjih.

kjer si lahko odpočijejo. V vsaki zgradbi so na razpolago umivalnice, prhe in sanitetski prostori. Kuhinje obratujejo z elektriko. Posebno zavarovana so skladišča z rezervnimi zalogi orožja, streliva, živeža in drugih potrebščin. K temu je treba sicer pripomniti, da vdira ob deževjih voda v notranjost zgradb in jih preplavlja, ter da je tudi preskrba s svežim zrakom pogostoma odpovedala.

Ozračje nad utrbenim pasom so skušali prav tako zavarovati kakor njegovo ozemlje samo. Vseposod so pripravljene sku-

Letošnja jesen

Nastopila je skoro neopazno, a precej zgodaj — Uganjanja o novi zimi

Jesen se je letos približala skoraj nevidno, a vendar precej zgodaj. Iz čisto poletnega začetka septembra se ni razvila kakor običajno, z nenadnim vremenskim preobratom, temveč s počasnim prehodom iz deževnega vremena, ko so se po večdnem nazadovanju temperature pokazale jesenske razmere popolnoma očitno. Lansko leto je imelo izredno dolgo pozo poletje, ki je nastalo po hladni deževni dobi ob koncu prve tretjine septembra.

Trenutno ni videti, da bi se poletne razmere hotele še enkrat vrniti, s čimer seveda ni rečeno, da ne bomo imeli v tej jeseni še sončnih in lepih dni. Predstavljali pa bodo po vsej priliki samo kratke epizode, kajti letni čas bo med tem že dosti napredoval, in potem nas uči izkušnja, da ostaja jesen v našem pasu običajno takšna, kakor se je začela. Seveda so bile tudi že vzjeme, da smo imeli po pretežno hladnih, malo sončnih in deževnih septembrskih mile oktobra in novembra, vendar pa so to le izjeme.

S tem ni v opreki dejstvo, da so jeseni že kakšni dve desetletji večinoma toplejši, nego bi morali biti po povprečju mnogih let. Ta pojav je opaziti pri vseh treh jesenskih mesecih, kakor velja to za zimski mesec. Od stroge zime 1929, je imela Srednja Evropa v splošnem samo štiri mesece, ki so bili hladnejši, nego bi morali biti po povprečju. To so bili februar 1932., januar in december 1933. ter lanski december.

To se lahko letos seveda spet spremeni in so celo razni znaki, ki govorijo za to, da bomo imeli letos hladnejšo jesen in enako, mogoče celo ostru zimo, kakršne se pojavljajo v času maksima sončnih peg ali po tem maksimu. Tokratni višek sončnih peg je bil sicer, kakor je videti, že v lanskem poletju, vendar pa se je število teh peg po letošnji pomladi in v začetku poletja spet povečalo. Spomniti se moramo na to, da je sledila ostru zima 1900 maksimu peg v letu 1908 in da je bila prejšnja najstrožja zima v letih 1804-05 to je po maksimu sončnih peg v letu 1804. Tudi oba vremenska maksima 1906 in 1917. sta bila zvezana s precej ostrima zimama 1906. do 1907 in 1916. do 1917.

Tu je pa treba spet opozoriti, da nekatere stroge zime niso bile zvezane z visokim sončnega delovanja. Tako sta dve izmed najtostrejših zim novega časa, 1879-80 in 1890-91, sledili neposredno minimumu sončnih peg. Znanost o vremenu se ni takle napredovala, da bi mogla takšne izjem-

pine obrambnih topov zoper zračne napade, ki naj z dopolnjujočim se ognjem obvladajo ves zračni prostor. Podpirajo jih baterije žarometov in prisluskovalnih naprav. Na važnih odsekih zapirajo prehod baloni, ki jih spuščajo v veliko višino na tenkih, električno nabitih žicah in razume se samo po sebi, da je urejena tudi širokopotezna

opazovalna ter svarilna služba

in da so stalno pripravljena krkla lovskih letal, ki naj odbijejo nasprotnikova letala. Kar se tiče Maginotove črte, vemo, da so jo v glavnem dogradili v letih 1930.—1934. Na svojem desnem krilu se opira na francoske alpske trdnjave, ki segajo z utrjenim prostorom okrog Nice do Sredozemskega morja. Od mogočne trdnjave Belforta dalje poteka Maginotova črta sprva vzdolž zapadnega brega Rena do okolice Lauterburga, kjer nemška meja prestopi Ren. Dalje gre proti zapadu in se vleče ob severni meji Alzacije-Lotarinske do trdnjave Longwy ob tromeji Francije, Belgije in Luksemburške. Ker je

Ren silna ovira.

ki jo krepijo še Vogezi nad njegovo nižino, se je francoska vojna uprava tu zadovoljila z betoniranimi utrdbami ob renskem bregu, ki obvladujejo s svojimi strojnimi in topovi vse ozemlje. Ob prehodu in možnih prehodih je črta betonskih zgradb seveda še posebno gosta in globoka, razen tega jo podpirata močni trdnjavi Breisach in Strasbourg. Ob severni meji Alzacije-Lotarinske, kjer naravnih ovir ni, je utrjeni pas seveda še posebno

skrbno in močno zgrajen.

V posebno važnih odsekih so utrbe združene v velike skupine okrog posebno utrjenih točk in poedine zgradbe so medsebojno zvezane s podzemeljskimi hodniki in progami. Oviro proti tankom predstavlja večinoma po več vrst 1 do 1,50 m visoki železni drogovci, za njimi pa so žične ovire zoper napadajočo pehoto. V odseku Mozele ojačujeta utrbeni pas mogočni trdnjavi Diedenhofen in Metz, a za vso Maginotovo linijo stoji stara, skoraj nepremagljiva črta trdnjav Belfort-Epinal-Toul-Verdun kot nadaljnja okrepitev.

V Maginotovi črti je Francija osredotočila vse

izkušnje in spoznanja svetovne vojne.

in se lahko ponaša, da ni dežele na svetu, ki bi si bila mejo tako nepremagljivo zavarovala kakor ona. Marsikatera izkušnja in boljša možnost se je pokazala šele med gradnjo in po njej, in jasno je, da so mogli to in ono šibkost še pravočasno popraviti.

ne primere napovedovati v naprej, so pa razni znaki, po katerih lahko sklepamo, da se utegne ta in ta letni čas tako razviti, vendar pa ima vreme še dovolj svojih muh, da se obrne drugače. Treba bo še dolgega opazovanja, preden bomo tako daleč, da bomo mogli značaj letnih časov in celih let napovedovati vsaj s tolikšno sigurnostjo, kolikor je mogoče dandanes napovedovati vremenske prilike za 24 ali 48 ur prej.

Temperatura in umrljivost

Časovna razlika med obema

Budimpeštanski zdravnik dr. Belak je tamkajšnjemu zdravniškemu društvu poročal o svojih izsledkih, ko je primerjal budimpeštanske statistike o umrljivosti iz zadnjih sedmih let s temperaturnimi krivuljami vremenskih postaj.

Kakor že razni raziskovalci pred njim, je ugotvil na 115.000 primerih smrti, da gre krivulja na umrljivosti sporedno s temperaturno krivuljo, samo da znaša časovna razlika najmanj pet dni. Ko se dviga temperaturna krivulja, narase tudi umrljivost, na isti način se krivulja umrljivosti niža, kakor temperatura pada. V nekem navideznem nasprotju s tem je povečana umrljivost v zimskih mesecih. Ta pa se pojavi šele dva do tri mesece po splošnem jesenskem padcu temperature. Dr. Belak razlaga to s tem, da povečanje poletna hrana s svojo veliko množino vitaminov odpravnost zoper mraz.

London v vojni temi

Število prometnih nesreč in nezgod narašča

Velika Britanija se vsako noč zakrije v globoko temo. Posebno po velenostih, kjer zakrivajo visoka poslopja nebo, je tema tako popolna, da morajo ljudje iz iztegnjenimi rokami in previdno stopati po cestah, pa se vendarle vedno znova zadržujejo ob druge ljudi ali pa ob drevesa, zidove in cestne svetilke, kar je še bolj nevarno. Umrljivo je, da je število prometnih nesreč in nesreč zavoljo tega zelo naraslo, a oblasti premišlujejo, kako bi predpise za zatemnitev malo ublažile.

Bržkone bodo vsaj nekaj cestnih svetilk opremili z modrimi žarnicami, ki bi jih ugasnili šele ob letalskem alarmu. Med tem dajejo vsakovrstne nasvete ljudem, ki so prisiljeni, da hodijo ponoči iz tega ali onega razloga iz hiše. Tako priporočajo policijski šef iz Cheshirea vsem ženskam, dekletom in otrokom, naj bi nosili bele nogavice. Njemu samemu se je primerilo, da ni povzeli dveh žensk samo zavoljo tega, ker sta imeli bele nogavice. A tudi

Tako se evakuirali London

Vsak angleški otrok je dobil pri odhodu z doma vrečo s številko in svojim priimkom

Ukradene hlače

Vesela zgodba iz Kansas Cityja

V Kansas Cityju se je moral zagovarjati možakar, ki so ga obdolžili, da je ukradel neke hlače. Za to tatvino ni bilo nobenih točnih dokazov in ker možu dotlej ni bilo ničesar očitati, je zagovorniku z zagovornimi izjavami o posledicah morebitne justične zmote uspelo sodnika prepovrati, da je obtoženca oprostil. A namestu da bi ta po razglasu oprostilne sodbe veselo vstal in odšel, je obsedel na zatožni klopi.

Odvetnik ga je opozoril, da sedaj lahko gre, toda mož se ni premaknil. Z veliko

pozornostjo je gledal samo za ljudmi, ki so odhajali in med katerimi sta bila okradenec in njegova žena.

»Za vraga, spravite se vendar!« je vzkliknil odvetnik, ki se mu je zdela stvar že kar sumljiva. »Ali vam je sedenje na zatožni klopi tako všeč?«

»Nekaj časa moram še ostati,« je zašepetal oproščene, »vsaj toliko časa, da vsi odidejo.«

»Čemu?« se je začudil zagovornik.

»Veste,« je dejal mož, »zjutraj sem namreč po pomoti oblekel ukradene hlače...«

Nove bolnišnice v Ameriki

Tobogani s spiralnimi progami za zasilno uporabo Stroj za stresanje toplomerov

V Zedinjenih državah se trudijo, da bi pri gradnji bolnišnic uporabili vedno kakšne nove ideje. Tako so novi bolnišnici v Atlanti postavili nekakšen stolp, ki predstavlja pravi tobogan. Dostop do tega »tobogana« je iz vseh nadstropij. Naprava pa nikakor ne rabi zabavi, temveč so jo zgradili za primer kakšnega požara. V tem primeru bi potisnili bolnike z ročnicami v vrh stolpa, a spiralna proga v stolpu, ki se vije navzdol, oskrbi ostalo. Spodaj bi čakali strežniki, ki bi sprejeli

v globino spuščene bolnike.

Ker se stresanje toplomerov z roko ni izkazalo za popolnoma zanesljivo in se pri tem marsikateri občutljivi instrument razbije, so uvedli v mnogih ameriških bolnišnicah nov stroj, ki ima samo to nalogo, da toplomer stresa. Toplomer vtaknejo v nekakšen lijak, ki je pritrjen na centrifugo. Med zelo hitrim vrtenjem prisili srebrožna sila živo srebro, da se nabere v celoti v poslednjem delu toplomerar.

Vesoljstvo se širi

Osemdeset milijard meglenic

Po računih holandskega zvezdoslovca de Sittera znaša število meglenic, ki so podobne naši Rimski cesti, 80 milijard, od teh jih je pa z najmočnejšimi današnjimi daljnogledi videti le dva milijona. Zanimivo je, da so ugotovili, da se te meglenice tem hitreje oddaljujejo od nas, čim bolj so od nas oddaljene.

Brzina oddaljevanja znaša pri tako zvanih »galaktičnih sistemih« kakšnih 11.000 km na sekundo. To velja kot dokaz, da se vesoljstvo čedalje bolj širi, širi pa se na vse strani kakor balon, ki ga napihujejo. Opaziti je namreč, da se zvezdne megle ne oddaljujejo samo od nas, temveč tudi druga od druge, kakor bi se oddaljevale na gumastem balonu, ki ga napihujejo, naslikane točke. Čim bolj pa se zvezdni sistemi oddaljujejo od nas in od drugih zvezdnih sistemov, tem večje postaja vesoljstvo.

Računi so pokazali, da je meril premer vesoljstva prvotno kakšno 1000 milijonov svetlobnih let, danes pa je kakšne tri kra-

ti večji in zdi se, da smo v drugem štadiju razširjevanja. To razširjevanje povzroča brzokone energijske količine, ki se sproščajo pri izžarevanju zvezd. Današnje naziranje učenjakov pa je to, da se vesoljstvo ne bo moglo v nedogled razširjati, kajti z daljavo se manjša učinek energije, tako da se bo moral sčasoma pojaviti zastoj.

Nov višinski rekord

Italijanski polkovnik Di Mauro se je dvignil na hidroplanu v višino 13.544 m. Doslej je znašal višinski rekord z letalom njegove vrste 11.753 m.

KVALITETNO BLAGO

je trpežnejše, zato tudi cenejše! Z obleko pa imate veselje te, če

Vam dobro pristoja!

Obiščite znano domačo trgovko

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA C. 7

kjer Vam strokovno postrežejo po zmernih cenah

A NEK DOTE

Slikar Moritz von Schwind, navdušen ljubitelj klasične glasbe, je sedel na nekem koncertu, na katerem so predvajali Schubertovo simfonijo v c-duru, poleg gospoda, ki je menil v odmoru: »Ta stvar je sicer lahko zelo lepa, je pa tudi dolga, dosti predolga.« Schwind ga je divje pogledal in odgovoril: »Ni ne predolga, samo vi ste zanjo prekratki!«

»Draga gospodična,« je dejal nekoč stari maršal Wrangel v neki večer družbi mladim dami, »vaša obleka je lepa, prelepa, samo — malo prekratka!«

»Kako pa, ekselencija,« je dejala gospodična in zardela, »ali ne vidite dolge vlečke?«

»Pač, vidim jo, seveda jo vidim,« je odvrnil Wrangel, »pa saj ne mislim obleke od spodaj — mislim obleko zgoraj!«

VSAK DAN ENA

»Prosim vas, izmenjajte mi to papigo. Kadar se kregava s možem, držim vedno s njim...«

»Jamčiti morate, da mi bo slika zares podobna.«

»Jamčim, milostiva. A vi mi zopet morate jamčiti, da boste to sliko zares kupili.«

(A. Politiken)

Vojna na zapadu v luči številk

Vojaški strokovnjaki so izračunali, da moderna vojna strojev in ljudi ne more trajati dalje časa, ne da bi se končala s popolnim gospodarskim razsulo

Ljubljana, 30. septembra

Ves svet je presenetila naglica, s katero je bila končana vojna na Poljskem. Bili so pesimisti, ki so vnaprej prerokovali, da se poljska vojska navzlic odličnemu človeškemu materialu ne bo mogla držati proti nemškemu motorizmu, toda to so bile le pac samo prognoze. Napad motorizirane armade v velikem stilu je moral šele dokazati, če je res tako nezadržno prodoren. Zlasti glede na posebne terenske prilike na Poljskem je bilo mnogo skeptikov, ki so motorizirani armadi obetali polom. Nasprotno je bila formacija poljske vojske od vsega početka prikrojena za posebne terenske prilike. Posebno mnogo so si Poljaki obetali od svoje konjenice, o kateri so sodili, da bo bolj gibčna in nagla od nemških motoriziranih odredov, žal, da jim izkušnja ni dala prav. V mesecu dni, kolikor je trajala vojna na Poljskem, se je izkazalo, da silni naglici, okretnosti in udarnosti motorizirane armade nobena vojska stare formacije ne more b'iti kos, da se stroju lahko postavi po robu spet samo stroj, ter da je naval nadmočnega nasprotnika skoraj nemogoče zadržati na nevtrinem terenu.

Kakor v starih viteških časih se vojak umika za oklep in močni trdnjavski zid, čeprav v drugačni obliki kot nekoč. Novi način vojevanja, temelječ na utrđah in bojnih strojih pa postaja zmerom bolj drag in zahteva čedalje več ljudi. Poleg armade na bojišču je treba postaviti na noge še večjo industrijsko armado v zaledju. Obe armadi staneta ogromno denarja in so prišli vojaški strokovnjaki po teoretičnih računih do zaključka, da moderna vojna lahko traja nekaj tednov, kvečjemu nekaj mesecev, da je pa del časa nobena država ne more prenesti, če noče tvegati popolnega gospodarskega poloma. Zaradi tega se da moderna vojna z motoriziranim orožjem voditi samo kot tako zvana bliskovita vojna, v kateri vrže napadalec na bojišče toliko vojske sile, kolikor je le more, z rizikom, da propade, če se mu ne posreči prav naglo izsiliti odločitve v svoji prid.

Na Poljskem se je bliskovita vojna zaradi neenakosti sil posrečila. Na zapadnem bojišču pa je položaj povsem drugačen. Tu si drže materijalna sredstva in človeška sila ravnotežja in kdor bo hotel iz tega ravnotežja izbiti zmago za sebe, bo moral doprinesiti velikanke žrtve. Glede potreb vojnega materiala in ljudi so tehniki in vojaški strokovnjaki iz različnih narodnosti naračunali tako gorostasne številke, da bi jih ne mogli verjeti, če ne bi bile podprte s stvarnimi argumenti in po zadnjih izkušnjah tudi praktično potrjene. Nekaj števil, ki jih v naslednjem navajamo, se nanaša na prvih 12 mesecev in samo na tisto armado, ki poskuša z bliskovitim prodorom izsiliti odločitev v svoji prid.

Utrdbe

Med utrdbami niso upoštevane zgrajene permanentne linije kakor n. pr. Maginotova in Siegfriedova črta, marveč samo improvizirane zgradbe, ki jih je treba sprot. postavljati in ki s esevada v svoji obliki in položaju nenehoma izpreminjajo. V 12 mesecih bi bilo za gradnjo takih utrdb potrebno 8 do 9 milijonov ton železa in 8 milijonov ton cementa. Vsako naslednje leto seveda spet toliko.

Topovi in strojnice

Glede strojnice sodijo nekateri strokovnjaki, da bi bilo treba 100.000, drugi pa najmanj 200.000 na leto. Potreba po malih topovih za pehoto ter topovih proti tankom znaša 16.000 komadov. Glede poljskih in obstreljevalnih topov bi moral imeti napadalec na vsak kilometer fronte 47 baterij, na 500 do 600 km dolgi fronti torej 25.000 topov, ki bi se morali vsako leto popolnoma obnoviti, ker se računa v 12 mesecih na 100odstotno obrabo.

Tanki

Napadalna armada poldruga milijona mož bi po dosedanjih izkušnjah potrebovala 150.000 do 185.000 vsakovrstnih bojnih voz. Za takojšnji prodor računajo, da bi bilo treba vrči proti sovražniku 24.000 tankov na nekaj deset kilometrov fronte dolžine. Ako se računa letno s tremi takimi močnimi napadi, bi torej potrebovali 72.000 tankov v prvi liniji in ker znašajo v tej formaciji izgube letno 250%, do 300 odstotkov, bi morala pripraviti industrija več ko 200.000 tankov na leto.

Letala

Za uspešen prodor na 30 kilometrov dolgi fronti računajo, da bi se potrebovalo najmanj 6.750 avionov, med njimi 4500 bombnikov ter 2400 lovcev. Pri napadu tak velikega obsega znaša lahko izguba na letalih do 25 odstotkov na dan. Celotna zračna flota, potrebna za defenzivo v zaledju kakor tudi za ofenzivo, bi morala šteti kakih 200.000 avionov.

Protiletalski topovi

S predpostavko, da je celotna fronta 1000 km dolga in da je v zaledju prestolnica s 4 milijoni prebivalcev, dalje 10 vlemest s 400.000 prebivalci vsako ter nad njih 10 mest malo manjšega obsega, bi bilo treba samo za obrambo prestolnice 1000 lovskih letal; in 1000 protiletalskih topov. Upoštevajoč letne izgube bi olo treba za zračno obrambo fronte in zaledja pripraviti letno 60.000 lovskih letal, 40 tisoč protiletalskih topov in 100.000 protiletalskih strojníc. In vse to orožje bi prišlo do pravega učinka šele, ko bi bilo podprto s primernim številom prisluškovalnih aparatov, žarometov ter z najmanj 100 tisoč zapornimi baloni.

Motorji

Na vsak tucat vojakov na fronti in v zaledju bi bilo treba pripraviti 1 tencinski ali dieselski motor. bodisi avtomobilski, letalski, tankovski itd. Napadalec bi moral imeti na razpolago ca. 835.000 različnih motornih vozil, ki bi se morala letno obnavljati. Za primero naj navedemo, da je bilo ob koncu svetovne vojne na zapadnem bojišču na francoski strani v rabi ca. 200 tisoč motornih vozil.

Gorivo

S predpostavko, da ima vsak motor povprečno 75 k. s. učinka in deluje po 6 ur na dan, bi se porabilo letno 30 do 40 milijonov ton bencina in nafte. Potrebe letstva in mornarice pa tu niti niso upoštevane. Približno sliko o tej dodatni porabi dobimo, če upoštevamo, da porabi angleška vojna mornarica 12 milijonov ton trgovske mornarice pa 15 do 20 milijonov ton goriva na leto.

Streljivo

V ofenzivni vojni bi se letno porabilo za izdelovanje municije 25 milijonov ton železa. Skupaj z železom za utrjevalna dela in druge vojne gradnje bi dosegla poraba jekla kakih 40 milijonov ton. Od streliva bi bilo treba pripraviti samo za protiletalsko obrambo 300.000 ton.

In ljudje?

Leto dni trajajoča ofenzivna vojna bi zahtevala armado 6 milijonov mož samo za upravljanje orožja in vojnih potrebščin (za vsak top 25 mož, za protiletalski top 20, za protitankovski top 10, za strojnico 7, za žaromet in prisluškovalec 5, za veliki tank 35, za manjši tank 15 itd.).

Specialne formacije kakor aviacija in tanki bi zahtevali dodatnih 100.000 mož na leto. Dočim so znašale izgube v svetovni vojni povprečno 15 do 20 odstotkov, znašajo zdaj morda 200 do 300 odstotkov pri aviaciji in tankovnih odredih. Za protiletalsko obrambo v zaledju bi ootrebnovali nadaljnjih 2.500.000 mož. V industriji bi moralo delati 12 delavcev za vsakega vojaka na fronti, to se pravi, da bi moral napadalec imeti v svojih tovarnah 72 milijonov delavcev. Nekaj primerov: za fabrikacijo tanka je potrebnih 46 delavcev, za letalo 60, za top z municijo in popravili vred 80 delavcev.

Vse navedene številke so utemeljene s podrobnim znanstvenim in statističnim delom. Mnogi so se bavili z njimi francoski, angleški, ameriški ali nemški strokovnjaki, vsi so prišli do sličnih števil. Znameniti francoski vojaški kritik Edmond Delage jih smatra za strogo stvarne.

In kaj dokazujejo te številke? Dokazujejo, da je poglavitni činitelj v moderni vojni industrija in da mora leto dni napadalne vojne brezpogojno gospodarsko in

finančno do kraja upropastiiti sieherno državo na svetu. Kakor smo videli, v taki bliskoviti vojni napadalec mnogo več tvega kakor tisti, ki se zavarovan za močnim trdnjavskum pasom omeji zgolj na odbijanje nasprotnikovih napadov. Ako se napadalec prodor ne posreči, je kakor sodijo vojaški strokovnjaki na podlagi navedenih števil, njegova igra izgubljena.

Svetovna vojna je bila v primeri z bliskovito vojno sedanosti malenkostna in vendar je zahtevala od vojskujočih se drž-

šav ogromne žrtve. Naj navedemo za spomin, da je bilo v svetovni vojni 10 milijonov mrtvecev, 19 milijonov ranjenecv, 10 milijonov invalidov, 9 milijonov sirot, 5 milijonov vdov. Denarne žrtve so znašale 20 trilionov dinarjev. S tem denarjem bi si lahko vsaka družina v Zedinjenih državah, v Kanadi, Angliji, Franciji in Rusiji postavila lepo družinsko hišico z vrtičem. V vsakem večjem mestu teh držav bi se dalje lahko zgradila velika bolnica, knjižnica, sportni stadion in cela vrsta šol.

Diplomatski slovar

Novi dogovori v Moskvi, podpisani 28. septembra 1939, ki se med drugim nanašajo tudi na razmejitev na bivšem Poljskem, mi nudijo priliko, da opozorim na ureditev odnosov na zasedenem ozemlju, ki si ga okupacijska oblast dokončno prilasti, na ozemlju, ki torej preneha biti last prejšnje države (v našem primeru Poljske) in postane last sovražne države, odnosno več držav (v našem primeru Nemčije in Rusije), ki se dogovore o medsebojni razdelitvi zasedenega ozemlja na osnovi predpostavke, da je bil nasprotnik vojaško popolnoma uničen. Znano je, da sta si Nemčija in Rusija prilastili zasedeno poljsko ozemlje prav z utemeljitvijo, da je bila Poljska vojaško poražena in da je na znotraj razpadla.

Prisvojitve novega ozemlja

Medtem ko sem v nekaterih prejšnjih odstavkih, ne da bi bil seveda že izčrpal stvarno, govoril o pravicah in dolžnostih okupacijskih oblasti na zasedenem ozemlju, želim danes govoriti o pravicah in dolžnostih, ki preidejo na državo v primeru popolne prisvojitve zasedenega ozemlja, ali v primeru, ko si država prisvoji novo ozemlje, kar velja v pogledu ozemlja bivše Poljske tako glede Nemčije kakor glede Rusije.

V takih primerih razširjenja državne suverenosti na novo ozemlje moramo v pogledu novih odnosov, ki nastanejo na prisvojenem ozemlju, razlikovati med pravicami in dolžnostmi, ki za novo državno oblast ne veljajo več, ter onimi, ki ostanejo še nadalje v polnem obsegu v veljavi. Tu si moramo zapomniti naslednja splošna pravila:

1. Odnosaji kolektivnega značaja

Vsi dotedanji odnosaji kolektivnega značaja, ki se nanašajo na vso bivšo državno skupnost, katere del je bilo tudi prisvojeno ozemlje, kakor na primer zvezne pogodbe, pogodbe o mejah, trgovinski dogovori itd., prenehajo takoj veljati. V nemško-ruskem primeru lahko torej rečemo, da so z nemško in rusko prisvojitvijo poljskega ozemlja prenehale veljati za Nemčijo in Rusijo vse prejšnje pogodbe poljske republike in sploh vsi njeni dogovori z drugimi državami, ki so bili kolektivnega značaja, ki so se torej nanašali na vso bivšo poljsko državo.

2. Odnosaji teritorialnega značaja

Nasprotno pa ostanejo v celoti v veljavi vse obveznosti, ki jih je imela prejšnja država glede ozemlja (teritorija), na katerem je obstojala. Ta določba se zlasti

nanaša na gotove omejitve, ki so bile naložene prejšnji državi v pogledu utrjevanja njenega ozemlja. Takšna je bila na primer določba dunajske pogodbe iz leta 1815, s katero je bila Franciji prepovedana vojaška utrđitev Huningena v Alzaciji, da ne bi to ogrožalo varnosti mesta Basela in s tem seveda nevtralne Švice. Ko je nato Alzacija prešla pod Nemčijo, je tudi ta obveza prešla nanjo, ker je bila teritorialnega značaja ali vezana na samo ozemlje in ne na bivšo državno suverenost nad tem ozemljem. Isto je veljalo glede nevtraliziranega ozemlja Gornje Savoje vse do leta 1919, ko so bile teritorialne omejitve ukinjene. Danes so taki primeri redki, odnosno so redke države, ki bi jih spoštovale. V poljskem primeru jih ni.

3. Gospodarska aktiva in pasiva

Vse, kar tvori gospodarsko aktivo ali pasivo države, ki je poprej obstojala na ozemlju, ki je prešlo v last druge države, se prenese na to poslednjo v mejah in v okviru posebnih dogovorov (konvencij), in sicer v sorazmerju z izgubo, odnosno pridobitvijo gospodarskih koristi. Tako se na primer v sorazmerju z osvojenim ozemljem porazdeli tudi javni dolg prejšnje države. V mirovnih pogodbah po svetovni vojni so se te določbe v glavnem strogo upoštevale, razen v pogledu javnega dolga, nastalega zaradi vojnih potreb. Ni se namreč zdelo pravično, da bi se javni dolg, ki ga je prejšnja država napravila v vojne namene in s tem proti državi, ki je pridobila po vojni njeno ozemlje, prepisal na novo državo. Za osnovo se je zato vzel samo javni dolg, ki so ga premagane države imele dne 1. avgusta 1914. Kako bo s poljskim javnim dolgom po sedanjih nemško-ruski razdelitvi poljskega ozemlja, še ne vemo, ker nam nemške in ruske namere v tem pogledu niso še znane.

Scrutator

»Čestitam vam, milostiva!« je dejal učitelj gosli svojega malega gojenca. »Ivanček pričinja že napredovati.«

»Res? Nismo zagotovo vedeli, dali res napreduje ali pa smo se končno samo privadili...«

Postani in ostani član

Vodnikove družbe!

VSAK DINAR, KI GA VLOŽIŠ V LOTERIJO SE TI STOKRAT POVRNE!

Srečke I. razreda 39. kola so gotove in so bile dane v prodajo dne 13. septembra t. l. v 100.000 celih srečkah z žrebanjem 14. oktobra 1939. leta.
Cena srečke za vsaki razred je sledeča: ena cela srečka din 200.—, ena polovica din 100.— in ena četrtina din 50.—
Skupna vrednost vseh dobitkov v 39. kolu znaša

din 65,000.000.—

V vseh petih razredih je 7 premij in to: po din 2.000.000.—, 1.000.000.—, 3 po 500.000.— in 2 po 300.000.—
Poleg teh premij so še sledeči večji dobitki: 7 po din 200.000.—, 16 po 100.000.—, 17 po 80.000.—, 17 po 60.000.—, 19 po 50.000.—, 17 po 40.000.— din, kakor tudi veliko število drugih večjih dobitkov.
V najsrečnejšem primeru s možno združitvijo premije in dobitka, v 5. razredu, se lahko dobi na eno celo srečko

din 3,200.000.—

Za izplačilo jamči država kraljevine Jugoslavije.
Srečke se lahko dobe pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih, ki se nahajajo skoro v vsakem večjem kraju.
Pobližja pojasnila s loterijskim načrtom in splošnimi pravili se dobe na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA

SPORT

Bačka v Ljubljani

Pet tekem v VI. kolu hrv.-slovenske lige

Četrta tekma na domačih tleh

Popoldne ob 16. na igrišču ob Tyrševi cesti

V naših dosedanjih člankih smo vsaj delno opisali zgodovino Bačke in omenili visoko kvaliteto njenega moštva. Ker je ta enajstotnica brez dvoma boljša od varaždinske Slavije, smemo pričakovati res lepo in napeto borbo.

Kaj pa domači? Vodstvo Ljubljane se trudi, da bi postavilo na noge vse najboljše. Toda blesure onemogočajo namero uprave. Stanko težko, da bi ozdravel za jesensko sezono, ni pa izključeno, da bi na krilu nastopil Drago. Če bo mogoče dobiti Grintala, bo napadalna vrsta nekoliko močnejša kakor prejšnjo nedeljo. Zato smemo upati, da bo imela tudi večji uspeh, seveda če bo forsirala prižemno in ne visoko igro, ki jo goji današnji gost.

V predtekmi budo spet nastopili juniorji Ljubljane v prvenstvenem boju proti Reki. Dosej so najmlajši Ljubljane zmerom zadovoljili občinstvo in skoraj vsak njihov nasprotnik je odšel porazen z igrišča. Načrtuje se tudi danes ne bodo izneverili. Predtekma bo ob 14.45, glavna pa ob 16. na igrišču ob Tyrševi cesti.

V hrvatsko-slovenski ligi bodo razen

Ljubljanske tekme še štiri, in sicer v Zagrebu, Varaždinu, Splitu in Osijeku.

V Zagrebu bodo imeli dvoboj dozdaj nepremaganih ligašev, Gradjanskoga in Saska. Zagrebski gost je vsekakor najzanimivejši udeleženec letošnje konkurence v tej ligi.

V Varaždinu bo gostoval Hašk proti tamkajšnjim Slaviji, kateri so točke približno tako potrebne kakor naši Ljubljani. Ker jih pa tudi Hašk zelo potrebuje, bo ta bitka prav napeta.

V Splitu bo nastopila Concordia proti domačim Hajdukovcem. Hajdukovo moštvo se je pred kratkim uprlo in vodstvo trenutno sploh ne ve kdo ga še uboga in kdo ne in koga naj postavi proti Concordiji.

Slednjič bodo za točke v tej ligi igrali še v Osijeku, in sicer domača Slavija in Split. Slednji imajo po nedeljskem neodločenem izidu proti Gradjanskemu dober glas, toda Slavija je doma komaj premagljiva enajstotnica.

V ostalem pa bomo o vsem tem vedeli drevi vse.

V stari ligi bodo danes odigrane štiri tekme III. kola. Glavni dogodki bodo v Beogradu, kjer imajo dvojni spored domača štiri moštva, in sicer Jugoslavija in BSK ter Jedinstvo in Bask. Dalje bodo obratovali za točke še v Skoplju Gradjanski in ZAK, v Borovu pa Bata in Zenit.

Prvenstveni spored na domačih igriščih

Domači prvenstveni spored obsega danes naslednje tekme:

I. RAZRED:
v LJUBLJANI: Svoboda—Hermes ob 10. na igr. Ljubljane, Mars—Disk ob 10. na igr. Ilirije in Reka—Kranj ob 10. na igr. Reke;
na JESENICAH: Bratstvo—Jadrin ob 15.45 na igr. Bratstva,
v HRASTNIKU: Hrastnik—Atletik ob 15.30.
v MARIBORU: Rapid—Maribor ob 15.30 na igr. Rapida in
v ČAKOVCU: Gradjanski—Mura ob 15.30 na igr. Gradjanskoga.

II. RAZRED:
v LJUBLJANI: Grafika—Moste ob 10.15 na igr. Jadrana, Korotan—Slavija ob 16. na igr. Korotana in Mladika—Adrija ob 10.15 na igr. Mladike,
v CELJU: Jugoslavija—Borut ob 15.30 na igr. Atletika in
v PTUJU: Drava—Ptuj ob 15.30 na igr. Drave.
PODEZELSKE TEKME IN MED JUNIORJI:

Dask—Litija, v Zagorju Svoboda—Trbovlj, v Guštanju Slovan—Mislina, JUNIORSKE: v Ljubljani: Svoboda—Slavija jun. ob 9. in Reka—Ljubljana jun. ob 14.45 na igr. Ljubljane, Jadrin—Moste jun. ob 9.15 na igr. Jadrana, Mars—Hermes jun. ob 9. na igr. Ilirije, v Celju Jugoslavija—Celje jun. ob 14.30 na igr. Atletika in v Mariboru Slavija—Železničar jun. ob 10. na igr. Železničarja ter Rapid—Maribor rez. ob 14. na igr. Rapida.

X. Balkanske igre

Danes se bodo v Atenah začela jubilejna medbalkanska atletska tekmovanja z udeležbo iz 5 balkanskih držav

V času, ko na vzhodu in zahodu Evrope grme topovi in s svojim ognjem uničujejo na tisoče mladih življenj, so se zbrali v starih, slavni Atenah zastopniki mladine petih balkanskih držav, da se pomerijo med seboj v prijateljski in plemeniti borbi ter tako na najboljši način propagirajo in manifestirajo mir ter prijateljstvo med balkanskimi narodi. Danes popoldne bodo v mramornatim atenskem stadionu, ki sprejme do 60 tisoč gledalcev, kljub vsem bojznim, da letos ne bo mogoče, otvorjene jubilejne X. Balkanske igre, ki bi jih tudi lahko nazvali

malo balkansko olimpiado,

kajti od ogromnega sporeda modernih olimpijskih iger imajo te igre na sporedu samo najkvalitetnejšo panogo sporta — lahko atletiko.

Prav poseben pomen imajo ta letošnja svečana tekmovanja posebno za Grke, ki so pred 10 leti storiili vse, samo da je prišlo do iger. To njihovo stremenje bo mo boljše razumeli, če pomislimo, da je Grčija ona dežela, kjer je pred več kakor 2000 leti vzklila olimpijska misel in našla ugodna tla za nadaljnjo zmogovitost pot med vse sile grškega naroda. Olimpijske igre so postale takrat največja sportna svečanost in splošnogrška (panhelenska) svečanost v obče. Olimpijska ideja je bila simbol miru in sprave grških plemen, ki so si bila čisto v laseh. Zato je v onih nemirnih časih zadostovalo, da je olimpijski glasnik napovedal začetek olimpijskih iger in že so bojujoča se plemena položila za dobro iger orožje. Nato so začele z vseh strani vreti v Olimpijo ogromne množice Grkov, ki so hotele prisostvovati največjemu vsegrškemu prazniku. V Olimpiji so se sestajali najodličnejši Grki iz vseh krajev, med njimi tudi odlični državniiki in vojskovodje, ki so z velikim navdušenjem bodrili borece, se atlete, uživali ob pogledu na napete borbe in krasno razvita telesa najboljših med najboljšimi, kar jih je premožala stara Helada. Da pa niso uživale samo oči, so se po končanih sportnih tekmah vršila tudi tekmovanja med najboljšimi pesniki, glasbeniki in pevci. Imajo pa olimpijske igre še globlji pomen: bile so edina prava vez, ki je spajala Grke vsega sveta in edino mesto, kamor so oni vsako četrto leto odhajali z velikim navdušenjem ter se nato vračali domov s ponosom v srečo, da pripadajo tej veliki kulturni grški skupnosti.

Zato se ne smemo čuditi, da so si moderni Grki zaželeli obnoviti te svečanosti, da se bodo, gledajoč borbe, ki so skoraj

popolnoma podobne onim pred 2000 leti, mogli kar najbolje živjeti v one krasne dni, o katerih so toliko lepega čitali in slisali. Prvič so to po dolgem imeli priliko videti na prvih modernih olimpijskih iger, ki so bile l. 1896 v Atenah. Toda Grke te igre niso mogle preveč navdušiti, zato so morali večinoma gledati zmage tujih, negrških atletov, kar jim je gotovo povzročalo veliko žalosti. Ustanovitev balkanskih iger pa je pomenila zanje rešitev tudi tega problema, kajti Grki na teh iger zmagujejo že devet let zaporedoma.

Nekaj zgodovine iger

Prve Balkanske igre so bile ob sodelovanju atletov iz petih balkanskih držav, Bolgarije, Grčije, Jugoslavije, Rumunije in Turčije l. 1930 v Atenah in so se končale s popolno zmago grških atletov. Pozabiti ne smemo, da je bila že takrat atletika v Grčiji med najpopularnejši sporti, dočim se je pri ostalih balkanskih narodih začela ravno z nastankom teh iger, šele resneje gojiti. Zato so Grki tudi na drugih, tretjih in četrtih iger v Atenah imeli še zmerom glavno besedo ter dobivali največ zmag. Prav v tej dobi pa opazimo v jugoslovenski atletiki, ki je dobila zaradi balk. iger mnogo novih prijateljev, velik napredek in na 5. Balk. iger, ki so bile prvič izven Grčije in sicer v Zagrebu, je Grkom že z veliko muko uspelo zasedati prvo mesto, s prav majhno razliko točk. Od takrat dalje, to je od l. 1934, se odigravajo te borbe v znaku dvoboja za prvo mesto med Grčijo in Jugoslavijo, v kateri pa so Grki doslej zmerom zmagali. VI. Balk. igre so bile l. 1935 v Carigradu, sedme l. 1936 v Atenah, osme naslednjega leta v Bukarešti, na katerih je tudi Rumunom uspelo, da so Jugoslovijca, za dobo enega leta potisnili z »večnega« drugoga, na tretje mesto in deveto so bile lani v Beogradu. Omembe vredno je tudi, da je l. 1933 Albanija povabila številno tekmujočih držav na šest in kljub minimalnim uspehom, ki so jih njeni atleti dosegli na igerh, poslala svojo reprezentanco še na pete, seste, osme in devete Balkanske igre. Tudi letos bi se albanski atleti sigurno udeležili iger, če bi ne bila njihove domovine letos začela drugačnega usoda. V splošnem so se plasirale države na Balkanskih igerh v naslednjem vrstnem redu: 1. Grčija, 2. Jugoslavija, 3. Rumunija, 4. Turčija, 5. Bolgarija, 6. Albanija. V začetku je bila sicer Bolgarija redno pred Turčijo, toda v zadnjih letih so Turki tako napredovali, da so ne le z lahkoto premagali Bolgare, temveč tudi nekajkrat ogrozili Rumunom tretje mesto.

Kakor je bila Grčija kot država skoraj zmerom sigurna prvega mesta, tako si je zvest svojih zmag tudi Grk

Christos Mantikas.

Ki je edini tekmovalac, ki je nastopil na vseh devetih Balkanskih igerh, v vseh mogočih disciplinah in si priboril posebno v teku čez zapreke sloves nepremagljivega na Balkanu. Sele na lanskih igerh v Beogradu je uspelo našemu rekorderju v teku preko zaprek, Hanzekoviću, da je za prsa premagal tega Zilavega, sedaj 40 let staroga atleta. Kljub svoji starosti pa se bo Mantikas udeležil tudi letos te prireditve in to ne morda med gledalci, temveč med tekmovalci.

Ali imamo letos račune na zmago?

Naša država reprezentanca je morala odgovoriti v Atene močno okrnjena. Manjkajo nam Vučević, blesirani Pieteršek, Martini, Ehrlich, Gales, Markušić, Bručan in Mikić, torej kar osem odličnih atletov, mnogo izmed njih bivših balkanskih prvakov, ki so bili zadržani bodisi zaradi službe, bodisi zaradi vojaščine. Naša reprezentanca bo brez teh verjetno (v nekaterih disciplinah še ni točno odredjena) nastopila takole:

100 m: Kling (BSK) in Stevanović (Jugoslavija), 200 m: ista dva, 400 m: Despot (Hajduk) in Marković (Vojvodina), morda tudi Skušek (Primorje), 800 m: Goršek (Primorje) in Nabernik (Primorje), 1500 m: Goršek in Košir (Planina), 3000 m za preke: Schmiederer (Rapid, Maribor) in Kotnik (Concordia), 5000 m: Kotnik in Košir, 10.000 m: Kvas (Ilirija) in Krajcar (Concordia), morda tudi Kotnik, 110 m za preke: Hanzeković (Concordia) in Jurković (Concordia), oziroma če bo prišel do sobote v Atene, Ehrlich (Hašk), 400 m

Novomeški motociklisti v Beli Krajini

Lep izlet novo ustanovljene motosekcije MK Ilirije

Novo mesto, 29. septembra
Motosekcija Ilirije v Novem mestu je preteklo nedeljo priredila prvi večji skupni izlet, in sicer v Belo Krajino. Pred hotelom g. Windischerja ml. kjer je tudi klubova pisarna, se je zbralo kmalu po 13 uri nad 40 izletnikov, ki so nato v dolgi strnjeni vrsti odbrzeli proti Gorjancem. Kolono je vodil avtomobil s klubovimi funkcijarji, na koncu pa je bil — za vsak primer — tudi voz Rdečega križa.

Svoj prvi postanek je imela kolona na Gorjanskem sedlu, potem pa je šlo v živahnem tempu navzdol do Metlike, kjer kraljuje naš stari znanec Dako Makar. Tu di tukaj je bil kratek postanek, ki je prinesel več življenja v Dakotovo hišo, nato pa so izletniki nadaljevali vožnjo do končnega cilja — v Črnomlju. Po ogledu mesta so se izletniki sestali pri »Laknerju«, kjer je bilo izrečenih več lepih govorov za procvit mlade motosekcije in razmah turistično-prometne propagande v Beli Krajini.

Iz Črnomlja so se motociklisti proti večeru odpeljali proti strmemu Strekljčevcu, ki so ga vsi, razen enega, premagali brez

zapreke: Skušek (Primorje), Hanzeković ali pa Ehrlich, maratonski tek: Kvas in Krajcar, 4x100 m: Stevanović, Jovanović, Radonjić, Kling, 4x400 m: Despot, Skušek, Klinar, balk. stafeta bo odredjena na mestu, krogla: Kovačević (Conc.), Narančić (Conc.), disk: Čurčić (Conc.), Kovačević, disk (helenski stol): Kovačević in dr. Narančić, kopje: Kovačević in Mausar (Planina), kladivo: Stepišnik (Ilirija) in Goić (Hašk), daljina: Lenert (BSK) in Lazarević (Jugoslavija), višina: Lazarević in Bratovž (Ilirija), troskok: Lazarević in Jovičević (Jugoslavija), skok ob palici: Lenert in Ivanuš (Železničar, Zagreb), desetboj: Klinar (Planina) in Jurković (Conc.).

Posebno slabih mest sicer ni, ne smemo pa pričakovati od njih prvega mesta, to se pravi zmage nad Grki, ker bo imela, tako okrnjena kakor je, dovolj dela, da bo ohranila tradicionalno drugo mesto. Ne vemo sicer če bodo Rumuni in Turki, ki nam postajajo iz leta v leto nevarnejši, nastopili v Atenah kompletni, toda njihovi letošnji rezultati nam dajejo slutiti, da bo letos borba za drugo in tretje mesto zelo huda. Kljub temu pa, da letos skoraj nimamo izgledov na končno prvo mesto, lahko računamo, da bodo naši atleti spravili nekaj lepih zmag. Te posebno lahko pričakujemo od Gorška na 800 m, od Koširja ali Gorška na 1500 m, dalje ima izgled Kotnik, da zmaga na 3000 in 5000 m, Kovačević v metu krogla, Stepišnik v metu kladiva, skoraj sigurna zmaga je tudi naša stafeta 4x400 m, pa tudi kje drugje lahko doživimo veselo presenečenje. Vsega skupaj imamo tako rekoč v rokah sedem zmag in s tem bomo morali biti prav zadovoljni, ker letos pač ne moremo misliti nato, da bi postali balkanski prvaki.

Vr—Zo.

Razpis

medklubske hitrostne dirke z motorji na Večni poti

Motosekcija Avtokluba v Ljubljani priredi v nedeljo dne 15. t. m. ob 15. na Večni poti svojo II. motociklistično hitrostno dirko. Proga meri v eno smer 2,7 km, doseženi uspehi se bodo ocenjevali po skupnem času v obeh smereh.

Razpored tekmovanja je naslednji: turnirski motorji do 125 cm, do 350 cm in do 1.000 cm ter sportni motorji do 250 cm do 350 cm in do 500 cm. Prireditelj si pridržuje pravico ta razpored v spremembi, dirko pa preloži ali pa opusti. Start bo stoječ in posamezen razen pri turnirskih motorjih do 125 cm, kjer se bo startalo v dvojje. Prireditelj ne odgovarja za poškodbe oseb ali imetja med treningom ali dirko. Proteste je treba vložiti najkasneje 20 minut po končani dirki.

Nagrade so denarne, in sicer od 600 din navzdol, razen tega pa tudi častna in praktična darila. Oficielni trening bo v soboto 14. t. m. od 14.30 do 17., obvezen za vse dirkače. Pregled vozil po tehnični komisiji bo na dan dirke ob 11., brez tega pregleda ne bo smel noben vozač startati. Prijave za dirko prejema tajništvo Avtokluba, Ljubljana, Kongresni trg 1/1 do vključno 7. t. m. o naknadno prispelih prijavih odloča prireditelj. Prijavnine ni.

V slabem vremenu bo dirka preložena na nedeljo 22. t. m., v katerem primeru bo trening v soboto 21. oktobra.

Razpis

medklubskega zaključnega atletskega mitinga po dolžnosti za seniorje in juniorje, ki ga priredi SK Železničar v Mariboru dne 15. t. m. ob 9. na svojem stadionu ob Tržaški cesti. Tekmovanje bo na tekalski, ki je dolga 428 m, ima dva nedvigljiva zavoja ter je posuto z ugaski. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so vključeni v JAS. Prijavnine in nagrad ni. Pismene prijave je treba poslati na naslov: SK Železničar v Mariboru, stadion ob Tržaški cesti, najpozneje do 8. t. m. ob 12. Prijave, ki bi prispele po določenem roku, se ne bodo upštevale. Tekmovanje se izvede po pravilih in pravilnikih JAS-a.

Točke in vrstni red tekmovanja: tek 100 m juniorji B in C, tek 200 m seniorji, met krogla, seniorji, juniorji B in C, skok v daljino, seniorji, juniorji B in C, tek 1000 m juniorji B in C, tek 400 m čez zapreke za seniorje, met kopja za seniorje, tek 5000 m za seniorje, skok v višino z zale-

tom za seniorje, juniorje B in C, met kladiva za seniorje, troskok za seniorje in stafeta 400x300x200x100 m.

Table-turnir v Celju

Table-tenis je bil svoj čas zelo priljubljen sport v Celju. Vsi celjski klubi so imeli svojo sekcijo. Toda polagoma, predvsem zaradi pomanjkanja primernih prostorov, so klubi opustili to sportno panogo. Nastalo je začasnno mrtvilo. Edino table-teniška sekcija SK Celja je pomalec živovarila do poslednjega časa, ko se je ponovno pojavilo živahnejše zanimanje za igranje. Sedaj se je posrečilo klubu dobiti nove priprane prostore za igranje, zbrati večino starejših in posebno mlajših moči ter poživiti delovanje sekcije. Od 15. septembra dalje ima sekcija na razpolago dvorano v gostilni »Jugoslovane« na Mariborski cesti. Ob igralnih urah je v dvorani zelo živahno. Treningi so vsak terek in četrtek od 19.30 do 21.30 in ob nedeljah dopoldne. Igralci SK Celja so se v zadnjem času udeležili turnirjev v Kranju in Ljubljani ter so častno zastopali klubove barve. Sedaj se pridno pripravljajo za državno prvenstvo, ki bo v kratkem v Ljubljani. Za jesensko sezono ima sekcija na programu večji pokalni turnir, ki bo v Celju. Vse, ki se zanimali za to lepo panogo sporta, vabimo, da se vključijo v sekciji SK Celja, ki je edina v Celju. Vsakdo se lahko prijavi v času treningov.

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 1. oktobra: Kacijanar. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 2.: zaprto.

Torek, 3.: Številka 72. Premiera. Premier-ski abonma.

Sreda, 4.: Hudčič učenc. Red A.

Četrtek, 5.: Številka 72. Izven.

Petek, 6.: Kozarec vode. Premiera. Premier-ski abonma.

Izvirna slovenska tragedija »Kacijanar«, delo Antona Medveda, slika zaroto hrvaških plemenitih zoper cesarja Ferdinanda, njen propad in osebno žaloigro od vseh sozastnikov zapuščenega Kacijanarja.

Premiera Langerjeve igre »Številka 72« bo v terek za premier-ski abonma. Odrsko učinkovito napisano delo se dogaja v ženski kazalnici, kjer igrajo igrjo, ki pojasni nedolžnost ene izmed kaznenk. Zanimivo orisano okolje in izvrstno karakterizirani tipi ustvarjajo delo, ki bo zaradi svojevrstnosti gotovo pritegnilo zanimanje občinstva.

O P E R A

Nedelja, 1. oktobra: Madame Butterfly. Gostuje ga. Zlata Gjurgjenac. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 2.: zaprto.

Torek, 3.: Manon. Izven. Gostovanje ge. Zlate Gjurgjenac.

Sreda, 4.: Boris Godunov. Red Sreda. Gostuje Josip Križaj, član zagrebske opere.

Četrtek, 5.: Sabška kraljica. Red Četrtek. Zlata Gjurgjenac kot Madame Butterfly. Drevo bo pela priljubljena umetnica glavno partijo te izredno priljubljene Puccinijeve opere, na kar občinstvo opozarjamo. Ostala zasedba je: Suzuki Kogejeva, Kate Spanova, Pinkerton Franci, Konzul Janko, Goro J. Rus, Yamadori Dolničar, Bonzo Lupša. Dirigent N. Stritof. Predstava drevo bo izven abonmaja po znižanih cenah.

Drugo gostovanje Zlate Gjurgjenac bo v terek 3. t. m. v Massenotovi operi »Manon«. Predstava bo izven abonmaja.

Abonenti reda »Sreda« bodo imeli v sredo, 4. t. m. vpriporitev opere »Boris Godunov« z gostom Josipom Križajem, odličnim umetnikom zagrebske opere. Ostala zasedba opere bo običajna.

★

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 1. oktobra: Veriga. Premiera.

Ponedeljek, 2.: zaprto.

Torek 3.: Celjski grofje. Premiera.

Predlog pred trgatvijo

Ljutomerske gorice, 22. septembra
Trije tedni nas še ločijo od trgatve v naših ljutomerskih goricah. Glede količine bo gotovo trgatve za 30 do 40% manjša kakor lansko leto. Glede kakovosti se ne da nič prerokovati. Če bodo še lepi solčni dnevi, bo pridelek prav dober. Sedaj pa pride za vinogradnika najvažnejše vprašanje: kako vnoviči pridelek?

Kr. banska uprava je določila mezde vinčarjem. Jasno pa je, da dokler ni urejeno vprašanje prodaje vina, dokler niso določene minimalne cene vina, se vprašanje o mezdah sploh ne da rešiti. Se manj diktirati. Vinogradništvo je pasivno in bo ostalo tako dolgo, dokler ne bo mogel vinogradnik prodati svojega vina za primerno ceno. Prosimo kr. bansko upravo, da pomaga zlasti malim vinogradnikom in pomagano bo obenem vinčarjem. Predlagam, da se določi za vinski mesec naslednja minimalna cena: 16° — 3 din, za vsako stopinjo 50 par več, torej 17° — 3,50 din; 18° — 4 din; 19° — 4,50 din; 20° — 5 din; sortirana vina 1 din več. To ni pretirano. Vse nakupovalce, ki plačujejo pod to ceno in izkoriščajo malega človeka, ki je primoran prodati pridelek, ker nima posode, ker mora plačati davke, ker mora obleči in obuti sebe in družino, ker si mora kupiti živež, je treba kaznovati. Ne gre, da bi moralo zaradi par vinskih trgovcev v Ormožu, Ptujju, Mariboru, ki so po večini tujci, trpeti 562 lastnikov goric, ki imajo vinograde v velikosti do 0,5 ha in 233 lastnikov, ki imajo od 0,5 do 1 ha.

Oblast naj napravi red in če bomo po teh cenah prodajali vino, se bo lahko plačala vinčarjem zahtevana mezda, vse drugo pa po nepotrebnem vzbujajo nejevoljo.

Vinogradnik v ljutomerskih goricah.

Franjo Arko — 70 letnik

Trden kakor kraška skala, zdrav in vse praznuje te dni sedemdesetletnico svojega življenja inšpektor finančne kontrole Franjo Arko, navdušen borec in sodelavec v vseh važnejših narodnih prosvetnih in socialnih društvih je v predvojni dobi enako v osvobodilni Jugoslaviji.

Rojen je bil 2. oktobra 1869 v Hrenovcih pri Postojni kot sin znanega notranjskega učitelja Matije Arka. Ker je bila družina številna, se je moral zgodaj postaviti na lastne noge v življenju in se je posvetil trgovini. Po vojaški službi je vstopil v finančno kontrolo in služboval v gorških Brdih in Furlaniji. Kot narodno zaveden primorski Slovenec je trpel z narodom, ki je hrepenel po svobodi, in je z mladeniškim navdušenjem sprejel organizacijo v poklicni službi, a prav tako se je oklenil narodno vzgojnega dela med ljudstvom, po prevratu na Koroskem in pozneje v Mariboru Pomagal je ustanovitvi Nabavljalnega združenja državnih namestencev. Leta 1923 je bil premeščen v Sv. Lenart v Slov. goricah na novo ustanovljeno sresko upravo finančne kontrole, leta 1928 pa v Ljubljano, kjer je bil končno upokojen.

Zmerom delaven pa tudi v pokoju posveča svoje še vedno čile moči delu za ljudstvo in narod, bodisi v Sokolu ali pri stanovski organizaciji upokojencev. Povsod je priljubljen svetovalec, sodelavec, tovariš in prijatelj. Med svojo lepo vzgojeno družino praznuje svoj železni življenjski jubilej. S ponosom se sme ozreti na prehojeno pot dela in žrtve kot zaveden Jugoslovane. K množestvilnim čestitkam se svojemu že nad 40letnemu naročniku naprednih listov pridružujemo tudi mi z željo, da bi čili, mladeniški gospod Franjo Arko še dolgo živel in se s svojim preprostim narodom veselil novih uspehov in napredka v pogumni borbi. Na mnoga leta!

Iz Trbovelj

Združeni gasilci priredijo bogato tombolo v Trbovljah dne 1. oktobra ob 2. uri pop. 20 tombolskih in 400 ostalih krasnih dobitkov v vrednosti din 20.000.—.

Cudi Wi

Požurite se z nakupom, ker bo tudi Vam sreča naklonjena edino pri tej pooblašeni kolekturi, ki je zadnje čase izplačala 8 premij poleg številnih dobitkov po 200.000, 100.000 itd. in v obče posluje na zadovoljstvo svojih cenjenih odjemalcev.

boste zadeli premijo ali kak večji dobitek, ako vztrajno igrate, ter se tokrat obrnete za nakup srečke na znano srečno kolekturo

Milana Lavriča

BEOGRAD — poštni predal 450; prodajalna: Pašićeva ulica 20,

TELEFON 24-815

Šest zlatih angelov

M. BRAND

»Reba se ti je smejeti«, je Sydney vzrojila nad Elizabeto, »saj sem videla, kako si ga požirala z očmi.«

»Nikar se ne obližuj po njem, ljuba Sydney«, se je oglašil Ravenna, »kajti namenil sem ga Elizi Durante — mislim, da bo imeniten zakonski mož.«

»Mar ti zares ugaja?« je presenečeno vprašal Erik Claussen.

»Zelo rad ga imam«, je odvrnil Italijan, »Leggett mi je bil brat — na nečaka gledam kakor na njegovo zapuščino.«

Dospeli so na lice mesta in se jeli vzpenjati po stopnicah.

»Porter je spet že nekaj dni brez služinčadi, ke ljudje kratko in malo ne trajo njegovih navedb«, je povedala Sydney Galloway. »Na srečo imam ključ, ki jo njegova visokost načeloma ne odpre, če kdo pozvoni.«

Ko so stopili na mostovž, je zaklicala:

»Alo, Porter — jaz sem in prijatelje vodim s seboj.«

Nobenega odgovora.

»Najbrže je zaspal pri kaki knjigi — kadar bere resne stvari, po navadi zakinka«, je smej se dejala Sydney.

A tudi v dnevi sobi ni bilo o Porterju Brantu ne duha ne sluha.

»V posteljo se je že spravil, lenuh — seveda ga vzdignemo!«, je rekla Sydney. »Saj menda veš, striček Ravenna, kje hrani svoje pišave — pripravi nam ta čas kaj dobrega, krepkega — tudi on si bo moral privzeti dušo, ko se nam zehaje pokaže v svoje vezemen kimonu.«

Ko sta ostala Claussen in njegova žena sama v sobi, sta jela pazljivo ogledovati dragoceno opravlo. Erika so zanimali posebno barvisti japonski lesorezi, ki so viseli po stenah, med tem ko je Elizabetta s prsti otipavala težko brokatno pregrinjalo na nizki zofli.

»Na vsak način morava prej ko mogoče tudi midva v Hollywood«, je menila nazadnje.

»Prav za prav je škandal, da daje dekile, kakršno je Sydney, oblačnemu, pomehkuhanemu klavrnjaku tako pometati s seboj.«

»V kaj vse človek ne privoli, da bi napravil kariero?«, je odgovorila pametna Elizabetta.

Ravenna, ki je ropotaje iztikal po kuhinji in edilni shrambi, je začel peti.

»Striček Ravenna!« je tisti mah na ves glas zapela Sydney.

»Nu, kaj pa je?« je vprašal Italijan.

»Hitro pridi semkaj!«

Zakonica sta slišala, kako se je Ravenna jadrno odzval njegovemu klicu.

»Gotovo se je zgodilo kaj strašnega«, je vsa razburjena rekla Elizabetta.

Oba sta planila na mostovž; skozi odprta vrata sta videla Sydney Galloway, kako je stala v spalnici, z rokami oprta na hrbtni naslanjaču. Na obrazu, ki je bil obrnjen proti steni, se ji je zrcalil bolj stud kakor strah ali groza.

»Brž povej, kaj je z njim, Luigi«, je nestrpno dejala.

Porter Brant je ležal zleknen v postelji — njegovi dolgi, temni lasje so se rezko odražali na belih blazinah, usta je imel spatchene, oči na pol zaprte.

Ravenna je pokleknil in mu nastavljal uho na prsi, nato je okorno vstal in s hripavim glasom rekel:

»Končano je — Porter Brant je mrtev!«

Zasebni detektiv Frank Woody je malomarno slonel v enem izmed zložitih klubnjakov v Leggettovi knjižnici ter se blago smehljaj. Ryder, ki mu je sedel nasproti, je pravkar govoril:

»Nekako do tistega časa, ko je Brant umrl, sem bil pri njem v stanovanju — tako je vsaj podobno... Kaj se bo zgodilo, če policija to zve?«

Ali veste vobče kaj natančnejšega o tej stvari?

»Baje je bilo zastrupljenje s plinom«, je Woody odvrnil in znova potegnil iz debele smotke, ki je bila vzeta iz bogatih zalog Johna Jamesa Leggetta.

»To kaže odločno na samomor.«

»Res je, da navadno rabijo svetilnik plin v ta namen, a tu stoji stvar bistveno drugače«, je ne-

kam profesorsko pojasnil Woody. »Priključek za plin je v Brantovem stanovanju samo v kuhinji in nikjer drugje, Brant pa je ležal mrtev na svoji postelji, v spalnici. Dolge cevi, ki bi bila segala iz kuhinje v spalnico, tudi niso našli — in kdo jo je odnesel, če gre za samomor? — Umrl je od plina, torej je moral umreti v kuhinji, a po tem takim ni mogel iti sam v posteljo — to je menda jasno?«

»Ali je neoporečno dognano, da je bilo vzrok smrti zastrupljenje s svetilnim plinom?« je vprašal Ryder.

»Povsem neoporečno — v tem se niti newyorški policijski zdravnik ne zmoti.«

Ryder si je prižgal cigareto, potegnil nekajkrat, jo nato zmečkal, poskočil in pozvonil. Pri Gainsu, ki se je pokazal med vrati, si je naročil irski whiskey. Woody se je zahvalil, ko ga je Ryder vprašal, kaj želi.

»Tako zgodaj ne prenesem alkohola«, je rekel, »in tudi za vas bi bilo bolje, da se odrečete močne pijače — posebno še zdaj, ko je vse na tem, da ohranite bistro glavo.«

Whisky so prinesli, in Ryder ga je izpil na dušek. Že po nekaj trenutkih je začutil nameravani učinek — gluhi pritisk, ki mu je tlačil srce, je odnehal, in spet je mogel mirneje misliti.

»To, da v sobi Leslieje Carton niso našli zlatega angela, pač menda ni nujen dokaz o njeni krivdi«, je začel, »saj ga je utegnila imeti pri sebi — ali ne?«

»Čemu?« je odvrnil Woody. »Da, ko bi šlo za ustno črtalo ali cigaretnico...«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni iz zbirnice se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljalati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Kam pa, kam?

Fine domače

»Pravice in pečenice se dobijo v gostilni pri Panju v V. govi 10. Toči se prizna mo izborni dojenjski črček in fina stajarska vina, danes in vsak večer igrajo kitaristi, pečejo id. zato pridite se danes in zahajajte vedno in ob vsaki priliki samo v gostilni pri Panju kjer se boste najbolje in najceneje zabavali. Se vrnjudo pri poroča in vas vabi go stitilica. 26771-18

Restavracija Matjan
Vizmarje, vabi na izborne domače kravice in pečenice od kranjskega preja. 26656-18

Javna tajnost je
da je v gostilni »Pod gozdom« najboljša postrežba. Dobra vina, kravice, pečenice, mošt itd. 26729-18

Gostilna Martine
Zg. Šiška
Danes revija slovenskih narodnih pesmi in plesov! Dobra vina! Sladki mošt! Domače kravice! 26723-18

Naznanilo
Rudolf Kovačič je od pri danes novo gostilno pri Ambrožu, Ambrožev trg, ter se vsem prijateljem in znancem toplo priporoča. Novi lokali, izborna vina, odlična kuhinja, danes mošt, ribe, pečenice, domače kravice, izborni galimatufski mošt, Konsumne cene. 26660-18

Tudi pri Rihtarju
pristaja portugalska in kranjske priporočata: Paul in Marija Dolinšek 26710-18

Halo!
Vsako nedeljo in praznik veseliča s plesom, igra godbe »Ton-Ton«. Toči se nova portugalska lit. 12 din. Sveže domače kravice in pečenice ter izborna vina. Se priporoča Rezi Velkav. 26815-18

Kravice
in pečenice vsak letos pri Petaču v Vizmarju. 26791-18

V gostilni Putrih
danes zabava s plesom. — Vljudno vabljeni. 26878-18

Službo dobi

Mlekarja
izbornega mlajšega pomočnika, iščemo za našo mlekarico. Obširne ponudbe z zahtevno plačo in močnostjo takojšnjega nastopa poslati na L. Kaufer, Hecergovac. 26510-1

Ključavničarji
orodni in strojni, dobe takoj zaposlitev. Ponudbe z zahtevno plačo poslati na »Orodničar«. 26107-1

Prodajalko
za trgovino s papirjem v Mariboru iščemo za 1. januar 1940. Potrebno je znanje stenografije, nemške in slovenske stenografije. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Slovensko in nemško« v govoru in pisanju. 26487-1

Tvornica vagonov
Slavonski Brod potrebuje večje modelne mizarje. Reflektant naj pošlje svoje ponudbe z zahtevno plačo in navedbo dotedanje zaposlitve na Upravo tvornice, Slavonski Brod. 26436-1

Slaščičarskega pomočnika
popolnoma večnega v svoji službi, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojen«. 26407-1

Sivilje za odeje
v fini izpelavi dobe takoj delo pri Stermečki, Celje. 26387-1

Vešče strugarje
in rezkarje (trezere) potrebuje Tvornica vagonov. Reflektant naj pošlje ponudbe z zahtevno plačo in dotedanje zaposlitve na Upravo tvornice, Slav. Brod. 26386-1

Rudarskega inženjerja
za Zagreb, za takojšnjo nastop. Obširne ponudbe z oznako dosedanjega dela in plačilnih zahtev na ogl. odd. Jutra pod »Inženjer«. 26434-1

Mlajšega krojaškega pomočnika
zmožnega velikih komandov sprejem. Stalno mesto. Salon Brunswick Frankopanska 20, Zagreb. 26653-1

Dva krojaška pomočnika
bitra in izurjena, za velike komode sprejme za stalno salo Sibir, Mestni trg 8, I. nadst. 26784-1

Plačilno natakario
s kavicjo in z znanjem nemščine, takoj sprejem. Ponudbe na restavracijo Hotel Paar, Jesenice. 26769-1

Frizerka
z nekaj gotovine dobi radi povečanja obrata sigurno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Svoja gospodinja«. 26772-1

Čevljarškemu prirojevalcu
prvovrstnemu, nudi stalno delo in dober za- službek Hladnik Ciril, Trbovlje. 26642-1

Brivski pomočnik
dobro delavec dobi ta- koj stalno službo. Po- nudbe na podruž. Jutra Jesenice pod »Prvovrst- ten«. 26651-1

Natakario
sprejem za na račun buffeta. Potrebno 5000 din kavicje. Naslov v vseh posl. Jutra. 26568-1

Dva pomočnika
sprejem za stavbeno ključavničarstvo, z večletno prakso. Hribar Jakob, ključavničarstvo, Jesenice. 26646-1

Dobro natakario
plačilni, zmožen posre- ževati, se vsaj nemš- kega jezika dobi službo v hotelu »Belvedere« v Ljubljani. Dobi fikšno plačo, stanovanje, hra- no in navpično oz. od- stotek. Nastopi lahko ta- koj. 26573-1

Mlačo deklo
redne zunanosti, vese- lo in pošteno v pomoč v gostilni za takoj spre- jem. Predstavite se o- samlino Ravbar, Staničeva št. 2. 26623-1

Natakario
pridna in prikupna, do- bro veržirana, dobi služ- bo v večjem mestu. Slo- venščine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra s »liko in iz- pričevali« pod »Zašlužek 1500 dine. 26578-1

Trgovski pomočnik
v tudi sofitra dobi me- sto »Kerlec, Gornja Ra- dona. 26638-1

Spretno natakario
z znanjem nemščine ta- koj sprejme hotel Štru- kelj. 26604-1

Postrežnico
pošteno in pridno išče- mo za takoj Gledalščev vrata 16. 26798-1

Sobarica in kuharica
dobita stalno službo. Zna- morata nemško in italijan- sko. Naslov v vseh posl. valnicah Jutra. 26907-1

Gospodično
z znanjem nemščine — sprejem k dvema odo- kom za popoldan. Jutra s vseh posl. Jutra 26805-1

Krojaškega delovodje
sprejem. Isti pa mora znati krojiti moške in ženske kroje v dogled- ne času lahko dobi v delavnici z vsem inven- tarjem in manufakturo pod ugodnimi pogr. Ponudbe na Franjo Škr- bec, Lož. 26797-1

Tkalni mojster
samostojen in vreden do bi takoj stalno nameš- čenje. Ponudbe z zahtev- ni plačo poslati na Tkalnica Jute, Kranj. 26639-1

Iščem postrežnico
za dopolnitev in popo- le Vodovodna cesta 28 26881-1

Kuharica
vredna dobre meščanske kuhinje in vsega gospodin- stva dobi mesto pri manjši družini. Ponud- be pošljite na ogl. odd. Jutra pod »Snažna 679 26879-1

Slugo
sposobnega za točilnic sprejme gostilna »Pri Levu«, Gosposvetska 16 26889-1

Služinjico
začetnico, zdravo, sna-žno, pošteno, sprejem. Naslov v vseh posl. Jutra. 26888-1

Ortopedičen mehanik
vsestranski sposoben se sprejme R. Mičič, Ljub- ljana, Poljanska 31. 26875-1

Tekač
12 do 14 let star inteli- genten, ki govori polje slovenskine tudi nemš- ke jezik dobi mesto. Ponu- be na hotel Sion, Ljub- ljana. 26908-1

Steklarskega pomočnika
prejme Ivan Kovačič, Maribor. 26924-1

Inteligentno gospodinjo
ki poseduje za ta po- klje vse dobre lastnosti išče- mo. Poštev pridejo osebe stare od 25 do 35 let. Obširne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Le- pa bodočnost«. 26780-1

Več krojačice
išče- mo za damsko plačo. — Modni salon Tavčar, Ilir- ska ulica 12. 26841-1

Krojača ali šivilje
prvovrstno, išče- mo kot dru- žabnika(col). Pismene po- nudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krojaštvo«. 26840-1

Mlinarskega pomočnika
samskega, zdravega, do 35 let starega sprejme R. Goldschmidt, Umetni mlin Fram, plača po do- govoru. 26917-1

Samostojna šivilja
dobi takoj mesto. Ponud- be na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna«. 26689-1

Sobarica in kuharica
dobita stalno službo. Zna- morata nemško in italijan- sko. Naslov v vseh posl. valnicah Jutra. 26907-1

Krojaškega pomočnika
prejme. Služba stal- na. Nastop takoj. Kro- jaški modni salon Šre- ko Sattler, Maribor, Uli- ca Kneza Kocija. 26919-1

Gospodično
starejša, ali vdova ali pa ločenca preprosta, skromna in značajna do bi službo pri samostoj- nemu gospodu. Le resne ponudbe s sliko in na- slovom na ogl. odd. Ju- tra pod »Skupno življe- nje«. 26894-1

Pozor pletilje
in šivilje izdelujemo gumbje iz vsakovrstnega blaga in prejemamo za tambu- ranje in kosmatenje. Mela, Ljubljana, Tyrše- va 20. 26897-1

Dva čevlarska pomočnika
prvovrstna in vajenca takoj sprejme Ložar Franc, Kon- gresni trg 16. 26903-1

Deklico
za pomoč v gospodinstvu, katere je pripravljena iti s familio v Zagreb, sprejme- mo. Vrnati ponudbi pri »Elektroton« Franciskova ulica 10. 26943-1

Brivski pomočnik
dobro delavec, dobi takoj stalno službo. Plača po do- govoru. Naslov v vseh po- slovnicah Jutra. 26944-1

Blagajničarko
za kavarno izven Ljub- ljane iščemo. Zglašite se 1. okt med 10. in 12 v Kladem 18.1. 26890-1

Kurjač
za stabilni parni kote- 12 atm. dobi delo. Po- nudbe na ogl. odd. Ju- tra pod »Izvežaba 701 26701-1

Modistko
v stalno službo sprej- me salon »Orala«, Sv. Pe- tra 13. 26865-1

Gospod
srednjih let išče skrom- no gospodinjstvo v vse- jem do male trgovine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna 702.« 26702-1

Postrežnico
za popoldne sprejem. Si- tenska 22, za temiz. 26864-1

Poštena služkinja
dobi takoj trajno službo za splošna hišna dela in za ku- hinja. Kolesarja ima pred- noga. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenost 45.« 26845-1

Pekovski pomočnik
star do 25 let dobi takoj službo pri Dorici, pe- karna Jerjav, Črna pri Prevaljah. 26828-1

Prodajalko
pridno in pošteno in vestno, sprejem v trgovini z mešanico bla- gom. Nastop takoj. Po- nudbe na ogl. odd. Ju- tra pod »Okraba v hiši 26874-1

Natakario
tudi začetnico, s kave- jo, aglina in poštena iz- oji sprejme gostilna Ju- pača, Sv. Jakoba trg št. 8. 26812-1

Pomočnika
mlajšega, za vse šivana in zbita dela takoj sprej- mem Hrana in stano- vanje v hiši. Mesto je stalno, Koritnik Ignac, Ševljar, Dol pri Hričah. 26809-1

Zdravo mlado deklo
za vse, nemščine vešča išče zakoniti par s člet- nim otrokom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zing. 7.« 26767-1

Postrežni
pridno in pošteno sprej- mem za dva dni teden- sko. Bukovec, Galetova ul. 3, Šiška. 26777-1

Izvežabno pletiljo
takojo sprejem v Lju- bljani. Naslov v vseh posl. Jutra. 26792-1

Postrežnico
ki zna samostojno go- spodinjiti ter ljubi otro- ka išče- mo. Vprašajte v Medvedovi 19-a, II. nad- st. 26901-1

Službe išče
Samostojna korespondentka
in dobra književnica, želi službo za takoj. Per- fektne v slovenskimi in nem- ščin deloma tudi v srbo- vrščini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najrajši izven Ljubljane. 26408-2

Kot pisarniški sluga
za pomoč v pisarni ali silčno zaupno mesto želi nastopiti službo naj- rajše v Ljubljani, grem tudi v dravsko ali Hrvat- sko banovino, takoj ali pozneje. Sem veče vseh tozadevnih poslov, zmo- žen slovenskega, srbo- vrškega, nemškega in italijanskega jezika, po- šten, trezen in zanesljiv. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jamstvo in praksa.« 26873-2

Trgovski pomočnik
ma, vojašine prost, želi spremeniti službo v spekerijski stroki, taso- j ali s 15. oktobrom. Po- nudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Agilna moč«. 26923-2

Gospodična
zmožna slovenskega, sr- bohrvaškega in nem- škega jezika, ter stroje- pisja in slovenske po- stnografije išče službo v pisarni najraje v Celju. Cenj. ponudbe na po- druž. Jutra v Celju pod »Začetek«. 26929-2

Uradnica
z lepo pravico, vesca sr- bohrvaškega, nemščine, slovenske stenografije- strojepisja, koresponden- ce in knjigovodstva išče primerne zaposlitve kjer koli Naslov v vseh po- slovnicah Jutra. 26849-2

Marljiv mizarški pomočnik
išče zaposlitve v večjem mizarstvu podjetju v Ljub- ljani ali š. Vidu vlad na- daljnje izobrazbe. Dela za hrano in stanovanje. Ponu- be na podružnico Jutra Ma- ribor pod »Marljivo«. 26380-2

Hiša
enonastropna, dvostano- vanjska, v ruromem dograjena, ugodno aspro- daja na periferiji Ljubljane. Poizve se v gostilni Tone Huč, Ljubljana, Vegova ulica 10. 26770-2

Sofer
z lastnim avtomobilom išče službo 4.—5. ur dnevno. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurne«. 26739-2

Sofer
k luksuz avtomobilu, z večletno prakso išče me- sto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljivi 694.« 26894-2

Absolventka
trg. tečaja išče službo. Gre tudi na de- želo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odičjakinje«. 26783-2

Izurjen mehanik
v vseh strokah, sofer in absolvent stroj del. go- le želi stalno službo skladiščnika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesten, zanesljiv, štev. 2100«. 26689-2

Absolventka
trg. tečaja išče nameščenje v pisar- ni ali trgovini. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljivo in poštena«. 26795-2

Službe išče
kot pekovski pomočnik, delo v pekarni Grem- tud v gaj, Emil Zagat, Pod- tati v gaj, Kranjska gora, koren št. 44, Kranjska gora. 26786-2

Gospodična
stara 27 let, zmožna strojepisja in vseh pisa- niških del, išče službo blagajničarke v večji tr- govini. Pol leta bi de- lala samo za hrano in stanovanje — ob pro- stem času bi pomagala pri gospodinstvu. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra v Celju pod »Pri- dina in poštena«. 26931-2

Absolventka
abit. tečaja, z znanjem ste- nografije in strojepisja, išče zaposlitve v pisarni. Gre tudi na brezplačno prakso. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Praksa«. 26690-2

Natakario
s hotelsko prakso z zna- njem nemščine želi za- poslitve v restavraciji ali hotelu. Ponudbe na M. Klemenčič, Javornik sv. Jošt p. Kranj. 26824-2

Upokojen orožnik
50 let star trgovsko na- obražen prost, službo vratarja, skladiščnika — ali silčno. Ponu- be na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv 462«. 26462-2

Trgovski pomočnik
mešane stroke, vojaš- ne prost z znanjem, ven- šine želi zaposlitve. Nastop v drugi strok praksa brezplačna. Po- nudbe na ogl. odd. Ju- tra pod »Zanesljiv 525.« 26525-2

Gospodična
zmožna slovenskega, sr- bohrvaškega in nem- škega jezika, ter stroje- pisja in slovenske po- stnografije išče službo v pisarni najraje v Celju. Cenj. ponudbe na po- druž. Jutra v Celju pod »Začetek«. 26929-2

Uradnica
z lepo pravico, vesca sr- bohrvaškega, nemščine, slovenske stenografije- strojepisja, koresponden- ce in knjigovodstva išče primerne zaposlitve kjer koli Naslov v vseh po- slovnicah Jutra. 26849-2

Marljiv mizarški pomočnik
išče zaposlitve v večjem mizarstvu podjetju v Ljub- ljani ali š. Vidu vlad na- daljnje izobrazbe. Dela za hrano in stanovanje. Ponu- be na podružnico Jutra Ma- ribor pod »Marljivo«. 26380-2

Hiša
enonastropna, dvostano- vanjska, v ruromem dograjena, ugodno aspro- daja na periferiji Ljubljane. Poizve se v gostilni Tone Huč, Ljubljana, Vegova ulica 10. 26770-2

Sofer
z lastnim avtomobilom išče službo 4.—5. ur dnevno. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurne«. 26739-2

Sofer
k luksuz avtomobilu, z večletno prak

Modimo v kakovosti, ceni in izbiri

Kernec-Co.

Kamnik

Naivečja tovarna upognienega
pohištva v južni in vzhodni Evropi

**Mizarji
poseben popust!**

**Specijalizirani v opremlah za hotele in
gostilne, kinodvorane, pisarne in šole**

Trgovski

praktikant
ki se je učil že 2 leti
in ima Christoforov
trgovski tečaj, vajščine
že prost, samski in ne-
kadilec, išče mesto za
dopolnitev trgovske uč-
ne dobe v meslini stroki
proti hrani in stanova-
nju. Ponudbe prositi na
ogl. odd. Jutra pod št.
ro »Agilen in vesten 24.
26664-2

Izvežban uradnik
sprejme popoldansko zapo-
stitev. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Popoldane,
26663-2

Sobarica
diplomirana maserka gre
k boljši rodbini. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Sobarica«. 26621-2

Trgovski pomočnik
mlad želi vsled likvidac-
ije službe. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
ro »Vsestransko verzi-
rane«. 26612-2

Inkasant
do sedaj v veletrgovini
želi službo kjer koli. Po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Posten in za-
upljiv«. 26614-2

Postrežnica
mlada, ki zna kuhati in
opravljati vsa hišna de-
la išče zaposlitev za čez
dan. Ponudbe na oglaš.
odd. Jutra pod »Poste-
na«. 26610-2

Verziranja šivilja
v izdelovanju finih
damskih oblek in perila
gre štivat na dom po
nizki ceni. Delo sprej-
ma tudi na oglaš. Naslov
vseh posloval. Jutra.
26733-2

Delovodja
izvežban za lesne mno-
žne predmete, znajo-
čen vseh pisarniških
del išče stalno mesto.
gre tudi za skladiščni-
ka v industriji. Naslov
pove posloval. Jutra.
26735-2

1000 din nagrade
na hran. knjž., nam ti-
sletni, ki mi preskrbi
mesto pisarniškega pri-
pravilnika (praktikanta)
lahko tudi na delu. —
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Vesten 788«
26788-2

Moški srednjih let
pošten isčem kakršno-
koli zaposlitev. Sposob-
en za dela vseh pa-
nog. Ne reflektiram na
plačo, samo na daljšo
zaposlitev. Cenjene po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »778«. 26778-2

Trgovski poslovedja
izvežban v trgovini z de-
ležki, specijalno in golan-
terijo želi stalno mesto. —
Gre tudi kot nakupovalec.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Samostojna moče«
26906-2

Postrežnica
pridna in poštena, išče za-
poslitev. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Postena
36«. 26636-2

Siviljska pomočnica
z večletno prakso išče
takojšnje namestitve.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 26920-2

Vajenci (ke)
za usnjato galanterijo
sprejme Slatnar, Selen
burgova ulica 6 26684-44

Vajenca
za usnjato galanterijo
sprejme Slatnar, Selen
burgova ulica 6 26684-44

Učenca
iz okolice Kamnika, ka-
teri bi imel pri s'arših
vso okrbno, z dneva raz
redoma mešanske žoke,
prilnega takoj sprejme
mo v manufakturno tr-
govino. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Vaje-
nec«. 26603-44

Učencec
trg. z meš. blagom se
sprejme. Pogoj pošte-
nost in veselje do trgo-
vine. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 26594-44

14 letno dekle
z dežele se želi izučiti
za frizerko z vso okrb-
no. Novi tečaj se pri-
neha, oktobra. Šolnina zelo
nizka. Moderna in največja
strojarska pisarnica s 50 pisalnimi
stroji raznih sistemov. Pouk
tudi po diktatu. Tečaj od
1. do 4. meseca. Vpi-
sovanje dnevno do 8. ure
zvečer. — Christofor učni
zavod, Ljubljana, Domo-
branska cesta 15, tel. št.
48-43. 26405-4

Trgov. vajenec
iz boljše kmečke hiše z
znanjem nemščine dobi
mesto v trg. z meš. bl-
gom. Ponudbe na Vid-
mar, Selnica ob Dravi.
26538-44

Mlinarski vajenec
se takoj sprejme v uk.
Oskrba v hiši. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
Mlin 630«. 26630-44

Frizersko vajenko
takoj sprejme salon
Merlak, Sv. Petra 76.
26637-44

Brivskega vajenca
takoj ali po dogovoru
sprejme Janko Kofler,
Železniki nad Škofjo Lo-
ko. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Vesten 788«
26788-2

Čevljarskega vajenca
sprejmem. Škraba Franc
Breg 16. 26719-44

Mesarskega vajenca
vajenca takoj sprejmem
poštenega in pridnega.
Škufca Alojzij, Celovška
cesta 101, Ljubljana. 26826-44

Vajenko
sprejme pisarna Grzina
Celovška cesta 44.
26935-44

Zasluzek
Vsako prepisovanje
ali kako drugo pisarni-
sko delo prevzamem na
dom. Naslov v vseh posl.
Jutra. 26937-3

Potniki
Provizijskega potnika
za usnjene predmete, za
Slovenijo sprejmem. Po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Galanterija«. 26687-5

Pouk
Francoščino, nemščino
poučujem otroke in di-
jake po zmerjeni ceni. —
Naslov v vseh posloval.
Jutra. 26206-4

Nemško konverzациjo
in pouk nudi izobraže-
na gospa, Kongresni trg
13-II. 26150-4

Strojepisni pouk
Večerni tečaj, oddelki od
1. do 8. in od 1. do 9.
mesto v trg. z meš. bl-
gom. Ponudbe na oglaš.
odd. Jutra pod »Pouk«
26517-44

Trgov. vajenec
iz boljše kmečke hiše z
znanjem nemščine dobi
mesto v trg. z meš. bl-
gom. Ponudbe na Vid-
mar, Selnica ob Dravi.
26538-44

Angleski tečaj
(začetni in nadaljevalni) —
pričetni oktobra: Petrišič,
Fugnerjeva 6. 26265-4

Mlada dama
poučuje angleščino in nem-
ščino. — Uspešna metoda,
zmer. Nionotar. Naslov:
Levstikova ulica 16. Tele-
fon 30-96. 26607-4

Nemško govoriti
in teorijo se nauči hit-
ro vsi in ceno po moji
najboljši metodi. In-
formacije vsak dan od
3. do 5. zvečer v Selen-
burgovi 4-II E. Ljutova.
26726-4

Akademik
poučuje vse srednješolske
predmete in nemško kon-
verzациjo po najnižji ceni.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Skrbno in uspešno«
26752-4

Sedmošolka
bi proti stanovanju instru-
irala 1-6 šolko. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Vesta in zanesljiva 750«
26759-4

Klavir
prodam za din 1.600. Na-
slov v vseh poslovalnih
Jutra. 26583-26

Violino
in teorijo poučuje diplomirani
učitelj glasbe, preizku-
šen dolgoletni pedagog. —
Honorar zmeren, pride tudi
na dom. Tarter, Cesta 29,
oktobra (Rimska) 23 prid.
26757-4

Dijak
išče stanovanje za kar
bi instruiral nižješolca.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »III. realna«. 26544-4

Nemščino
od osnovnih začetkov,
do popolnega obvlada-
nja poučuje profesor dr.
Svoboda in nemško kon-
verzациjo gospa V. Svo-
boda, Emonska cesta 2-
II. 26622-4

Tečajni nemščine
začetniški, nadaljevalni
in konverzacijski. Dnevni
in večerni. Mesечно
40 din. Tavčarjeva 4-II.
26803-4

Visokošolka
nudi lekcije event. proti
delni poravnavi za hra-
no in stanovanje. Do-
pise na ogl. odd. Jutra
pod »Hvaležna«. 26671-4

Za nemško konverzациjo
in pouk za 5 in 7 letna
otroka iščem sposobno
žensko moč, ki bi hodi-
la v šisko na dom 2-
krat tedensko popoldne
po tri ure. Cenjene po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Pouk« s po-
goji. 26670-4

Pouk klavirja
glasbene teorije, intona-
cije, harmonije, kontra-
punkta, oblikosloja in
kompozicije (pol in čet-
tirske) ter korepek-
cije. Franc Sturm, Lev-
stikova 25. 26678-4

12 evropskih jezikov
spoznate za 20 din. Razpo-
sljamo po povzetju. Lahka
metoda. Ljubljana, Gospo-
stvska 12. 26852-4

Nemščino
poučuje abs. učiteljica za
Bežigradom po zmerjeni ceni.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 26939-4

Dragocenost
Vsakovrstno zlato
cupuje po najvišjih
cenah

CERNE - juvelir,
Ljubljana - Wolfova

Glasbila
Klavir
prodam za din 1.600. Na-
slov v vseh poslovalnih
Jutra. 26583-26

Kromatično harmoniko
boljše vrste kupim. Po-
nudbe s točnim opisom
in ceno na L. Škofljano,
Ljubljana, Jančeva 13.
26740-26

Radio
Radio aparat
moderen kupim. Novak,
Ljubljana, Gledališka 4.
26890-9

Radio aparat
Scipt Super, 5-cvni, 7 okro-
žij zopet dospeli. Ludvik
Hlarič, Ljubljana, Rimska
cesta 13. 26848-9

Prispela pošiljka
radioaparata »Blaupunkt«,
»Mediator« itd. — Oglejte
si brezplačno! »Technik«,
Banja, Ljubljana, Miklošič-
eva 20. 26876-9

Radio
skoro nov, prodam ali za-
menjam za motor. Naslov
vseh poslovalnicah Jutra.
26886-9

Amerikanski radio
ševni prodam ali zame-
njam za šivalni stroj.
Pertot, Stari trg 8.
26891-9

Zdravstvo
OKAMA
mazilo iz zdravilnih zelišč.
Čudovit uspeh pri ranah,
opeklinah, ožuljenih (vol-
ku), tunih, vnetih itd., za
oogo dojenčkov pri ko-
nem vnetju, rpuščajih in
krastah na temenu, za raz-
pokane prsne bradavice.
Glavna zaloga lekarna Mr.
J. Obak, št. Vid nad Ljub-
ljano. 187-40

Sadje
Jabolka
vsakovrstna od din 1 dalje
za kg prodaja A. Lotspiech
Rimske Toplice. 26535-34

Jabolka
obrana in tresenja za
mošt vam dobavi vsako
količino in po najnižji
ceni Kolaric Franc, Bre-
žice. 26651-34

Pridelki
Kislo zelje, r. j.
in cele glave za sarmo,
novo, prvotno dobavlja
po brezkonkurenčni ceni
Gustav Erklavec, Ljubljana
Povšetova ul. 47. Telefon
25-91. 230-33

Istrsko brinje
ima na zalogi A. Šarabon,
Ljubljana. 26606-33

Zelje
v glavah, jabolka na-
mizna in za prežanje,
čebulo in krompir do-
bavlja Josip Lah, Celu-
sevci pri Ptuj. 26465-33

Vagon sena
prvovrstnega zelo ugod-
no prodam. Ponudbe na
podr. Jutra Jesenice
pod Seno. 26550-33

Kislo zelje, repo
in sarmo prvovrstno in
vsako množino po kon-
kurenčni ceni dobavlja
Homan, Ljubljana Sv.
Petra c. 81 tel. 3539.
299-33

Pristno belokranjsko portugalko
dobite po primerni ceni
samo pri Vinarski in
kletarski zadrugi v Me-
tliki. 26714-33

Površnik
za srednje velikega gospoda
ter trečkot za 12-14 let-
nega fanta, poceni prodam.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 26581-6

Pohištvo
hrastova miza za raztegniti
6 stolov z usnjem, zofa,
kompletna postelja, napro-
daj. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra. 26758-6

Prodam spalnico
za eno osebo, tudi posa-
menno. Križevniška 14.
26781-6

Poceni napredaj
več prvovrstnih šivalnih
strojev, koles, otroških vo-
zičkov in raznih drugih
predmetov pri »Prometej«,
nasproti križanski cerkvi.
26794-6

Zeiss - Ikon
Compur f 1:4,5, na ploš-
če in film, nov za din
500. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 26580-6

Parkete, deske
deske in bukova drva
ugodno prodaja Ivan Ši-
ška tovarna parketov —
Metelkova 4, tel. 22-44.
249-6

Zephir poč
ugodno na prodaj. Kar-
ničnik, Nebotičnik.
26420-6

Otroške vozičke
globok, najnovejši avto-
model, zelo lep, prodam
za polovično ceno. Me-
telkova 5. 26716-6

Biedermeier
salonsko omario, vitrin-
ski nastavek, konzola,
ogledalo itd. poceni pro-
daja Tribuč, Tržaška 42.
telefon 26-06. 26711-6

Dve zimski moški suknji
in ena slojčasta lekalna
zofa na prodaj. Naslov
v vseh posl. Jutra. 26708-4

Sušilnica za sadje
znamke Ph. Mayfar Co.,
Frankfurt a. M. zelo po-
ceno napredaj. Poizve in
ogleda se na Velešimu. 2659-6

Motorne trikolice
in navadne proda jako po-
ceni Ludvik Hlarič, zastop-
stvo Ljubljana, Rimska 13.
26846-6

Suhe gobe
nuditte povzročeno z na-
vedbo količine tv. Artur
Nachbar, Radeče. 26650-6

Trgovci - pretiskarije!
Ročno delo umetniških
bazin, na baržunu in
iz baržuna izpolnjene
rože, razno cvetje in
druga vrste dobite na-
glo in točno, če se obr-
nete na Milana Kova-
čevića, Beograd, Zorža
Clemenceaua ulica 25.
26584-6

2 avtomatični tehtnici
15 kg. poceni na pro-
daj pri Prometu, na-
sproti križanski cerkvi.
26796-6

Štedilnik
velik, na 3 in pol plošče,
rabljen, v najboljem sta-
nju poceni prodaj. — Lojze
Kanc, Mengeš. 26748-6

Obleka
ohranjena, moška, ženska,
dečka, poceni napredaj. —
Ogled popoldne, Ljubljana
Koroška 6-III. M. 26836-6

Apneni prah
za jesensko gnojenje nudi
najceneje in dostavi na
dom Fr. Rehberger, Rožna
dolina, Cesta VII, 15. 26837-6

Gostilno
v lepem kraju z 28.000
kv. m posestva prodam
za 40.000 din ev. tudi
za hranilno knjižnico. In-
formacije Maribor, De-
lavška ulica 24. 26921-6

Otroške vozičke
najnovejši modeli, najugod-
nejše kupite pri BANJAI,
Ljubljana, Miklošičeva 20.
26692-6

Stara spalnica
kompletna, ugodno napro-
daj. Poizve se Karlovska 26
levo. 26908-6

Otroški voziček
globok, malo rabljen, pro-
dam. Vodmatska 10. Tele-
fon po Polje 65. 26942-6

Jedilnico in knjižno omaro
prodam. Škrabčeva 6-I.
26910-6

INSERIRAJ V JUTRO

Kupim
Železno blagajno
srednje velikosti kupi-
mo. Ponudbe z naved-
bo cene pod »Blagajna«
na ogl. odd. Jutra. 25981-7

Briljantni prstan
kupim. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 26608-7

Konjskega sena
1 do 2 vagona, dobrega,
kupim. Ponudbe na Vik-
tor Semenič, Ljubljana,
Privoz 13. 26705-7

Železen štedilnik
emaliran znamke »Svo-
boda« prodam. Poizve se
Tavčarjeva 2-I, levo. 26898-7

Staro pohištvo
modroce, postelje, omare,
obleke, odeje itd. kupuje
Golob Marija, Gallusova
osrednje 29, Ljubljana. 26879-7

Kuhano maslo
vsako količino ponudite:
Kralj, Ljubljana, Kolo-
dvorska 41. 26905-7

Auto, moto
Amerikanski Ford
3 in pol tonski prodam
Generarno popravljen. —
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 26033-10

Chevrolet avtomotor
v odličnem stanju cene
no napredaj. Naslov v
vseh posl. Jutra. 26011-10

Avtobus
25 do 30 sedežev, še v
porabi, kupim po ugodni
plačilni pogoji. Po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Avtobus«. 26732-10

Motorno kolo
znamke Peugeot 350 cc
OHV v najboljšem sta-
nju prodam Franc Cotic,
Ljubljana, Hrenova 7.
26692-10

Motorno kolo
350 DKW tip 1939 pro-
dam za gotovino ali pa
zamenjam za kakršno-
koli drugo o blago. Po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Nov motor«. 26529-10

Kupim avtobus
za 25 do 40 oseb dobro
ohranjen. Ponudbe na-
slovite na Kovačič, Mi-
klošičeva 34. 26850-10

Rabljene avtomobile
lujkus vseh znamk ku-
pujem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Go-
tovina«. 26949-29

Avto Opel
Super 6 cil., tipa 38, vo-
žen 8000 km v brezhibnem
stanju, kupim. Dr. A. Ho-
rovic, Medvode. 26520-10

Rabljene pnevmatike
5.00 X 19 v zelo dobrem
stanju, kupim. Dr. A. Ho-
rovic, Medvode. 26854-10

Motorna kolesa
»Atlas«, z Adie motorjem
radi konca serije poceni na-
prodaj pri Ludvik Hlarič,
Ljubljana, Rimska 13. 26850-10

Garaža
Mehanična delavnica
Sirk, Tržaška 22, sprej-
me v garažo avtomobil
po ugodni ceni! 26817-10

Dobavni avto
osebni avto in motorno
kolo 125 ccm zelo poceni
napredaj. Acro, Kolodvor-
ska 18. 26850-10

Kupim avto
mali, motorno kolo 100-
250 ccm pisalni stroj in
radio. »Acro«, Kolodvorska
ulica 18. 26829-10

Krupp
Junkers Diesel, 4 in pol
ton čiste nosilnosti, 90
ks skoraj nov, napredaj
zavod. Nabave večjega,
dalje Blitz 3 in Chevro-
let 2 tonski, O. Žužek.
Krupp zastopstvo, Lju-
bljana, Tavčarjeva 11.
26843-10

Avtobus za 18 oseb
zelo ugodno napredaj. Po-
praviš v garži »Union«. 26720-10

DKW Meister
a/1 Fiat Topolino, samo
odlično ohranjen. ku-
pim. Naslov v vseh posl.
Jutra. 26580-10

Kolesa
Več koles
damskih in moških, no-
vih in rabljenih poceni
napredaj. Mehanična de-
lavnica Sirk, Tržaška ce-
ska 22. 26816-11

Novo moško kolo
francosko, »Wally«, popo-
loma novo, poceni napro-
daj. Gostila »Kolovrate«,
Pred Škofjo 14. 26938-11

Stroji
3 pisalne stroje
Underwood, Remington in
Smith, rabljene, v

PREKO STIRI MILIJONE GRITZNER šivalnih strojev JE V UPORABI

GRITZNER ŠIVALNI STROJI
SE DOBJO V VSEH BOL-
SIH TRGOVINAH S ŠIVALNI-
MI STROJI

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA JUGOSLAVIJO
EM. FISCHER, ZAGREB, Palmotićeva 82
Veletrgovina dvokoles, motociklov in šivalnih strojev

Malo rabljene
trgovske (preme
jedilnice, spalnice, nove
šperane spalnice in razne
druge pohištvo po zelo
ugodni ceni naproday.
Ogleda se pri tv. Ivan
Machian, Ljubljana, Tyr-
ševa 12. dvoršče.

Ureditev
premoženja
Poravnave, konkurzne za-
ve, odkup in inkaso ter
javni (tudi kmetijski) na-
pisi, poslovanje in družbeno
dokazovanje in v vseh na-
stojih kapitala, uređitev
uprave in knjigovodstva,
bilance, kalkulacije, uprave
prejemnikov, nadzorovanje
soudobnih, sploh vse trgov-
sko obrtne zadeve poveste
zaupno strokovni pisarni.

Lojze Zajc
Ljubljana, Gledališka ul. 7.
16-16

Družabnika
Hčem za trgovino z 25-
30.000 v bližini Ljublja-
ne. Vsa oskrba v hiši. Po-
nude na ogli. odd. Jutra
pod »Prestol« 26586-16

Hranilne knjižice
vrednostne papirje
kupujemo
stalno po najvišjih cenah
in takojšnjem plačilu
Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12.
26872-16

Ugodno prodam
vloga Ljubljanske kre-
ditne din 150.000 in Pra-
stionne 250.000 din. Ev-
tudi manjše zneske. To-
čne poudaje in oglas-
ni odd. Jutra pod »Ugo-
dna cena vlog.«

Kot družabnik
pristopim (ev. se priže-
nim) k boljšemu podje-
tju z do 500.000 din. Po-
nude na ogli. odd. Ju-
tra pod »Postel« 26455-16

Oseba,
ki mi posodi 7-10.000 din
za nakup blaga, dobi vo-
sko brezplačno, dokler
se ji posodi ne vrne. Po-
nude na podružnico Jutra
Pup pod »Upokojene«

Banč. kom. zavod
MARIBOR
Aleksandrova cesta 43
kupi takoj in plača raj.
bolje:
hranilne knjižice;
bank in hranilnic;
vrednostne papirje;
3 odst. obveznice, bo-
ne, srečke, delnice itd.
Prodaja srečk državne
razredne loterije. 302-16

Zajam -
gotov novac
dobiti svi državni grad-
ski namizni, pen-
sionisti, učitelji, oči-
šandari, financij in dr.
Dugoročno ev. bez kam-
na do 5000 din. Upate
daje ADRIA, Zagreb, Ju-
poteča 8. Priložiti mar-
ku. 26552-16

Dolgoročna
posojila
vsem državnim usluž-
benom in upokojencem
samoupravni namo-
ščencem daje Slovenska
banka »Mojo dom«. Po-
sajnila daje zastopnik
Dravinec, Puji, Majstrov-
va 5. 26468-16

Družabnica (co)
za manjše podjetje iš-
čem. Potrebno 3000 din.
Ponude pod »Sajna
bodočnost na ogli. odd.
Jutra. 26631-16

15% obrestovanje
Gostilna -
center Ljubljana
14 prostorov, hlev za 14
glav; v gotovini 200.000
hipoteka 400.000 din.

Hiša v centru
pripravna za stanovanja
avtomobila, tiskarno,
pekarno, trgovino ali si-
steno. Gotovina 100.000.—,
hipoteka 300.000.—. Pri in-
vesticiji 400.000 din se
rentabilnost dvigne nad
15 odstotkov.

Prodaja
Realiteta pisarna,
L J U B L J A N A
Gospodarska 3
26743-16

Družabnika
išče dobro idoča in vpe-
ljana gaiterijaska trgo-
vina na veliko in malo
Ponude na ogli. odd.
Jutra pod »Redka pri-
lika.« 26857-16

3% obveznice
za plačanje kmetijskih
dolg kupujemo in prodaj-
mo po ugodni ceni. Ru-
dolf Zore, Ljubljana, Gleda-
liška 12. 26941-16

Družabnika
sodelujočega ali tihga -
sprejemam za lukrativni po-
sl. Potrebno nekaj kapi-
tala ali kredit. Ponude na
ogli. odd. Jutra pod »Šifro
»Bancni posil.« 26866-16

Vaš denar
je najbolje in najvred-
nejše naložen v zemlji.
Zemlja je zlato. Obrnite
se zaupno na mojo ob-
lastveno dovoljeno pisar-
stvo na ogli. odd. Jutra
pod »Gledališka 12.«

Hlev
oddam. Kladezna ul. 24.
26787-17

Trgovino in
gostilno
vpeljavno, oddam v To-
mačevem 12. Prednost
imata dve zmožni ženski.
26581-17

Gostilno
s kegljiščem v Strelči-
ki ul. (bivša Turkova) re-
novirana, oddam. Infor-
macije Aškerčeva 42. I. na-
dstr. 26496-17

Natakarica
išče gostilno na račun,
najraje v bližini Celja
ali Maribora. Cenj. po-
nude na ogli. odd. Ju-
tra pod »Dobro idoča
gostilna.« 26750-17

Dve kleti
suhi, zračni in sredi, od-
dam takoj. Dopise na ogli.
odd. Jutra pod »Blizu
centra.« 26835-17

Prostor
s pritlikinami, primeren
za oddam v Kolo-
dovski ulici 11. 26915-17

Več prostorov
za delavnico v centru
oddam. Naslov v vseh
posil. Jutra. 26671-19

Slaščičarno
na prometni točki na-
prodaj ali v našem po-
udni ceni oddam. Na-
slov v vseh posil. Jutra
26539-16

Gostilno
na prometni cesti dan-
na našem Ponude na po-
dr. Jutra Maribor pod
600. 26539-16

Mlekarno
dobro vpeljavno, ugodno
prodam. Naslov v vseh
posilovalnih Jutra. 26697-19

Brivnico
brez konkurence, v le-
vem kraju prodam z
vsem inventarjem. Na-
slov v vseh posilovalnih
Jutra. 26597-19

Mlekarno
prodam po nizki ceni.
Naslov v vseh posiloval-
nih Jutra. 26700-19

Enosobni lep lokal
v strogem centru Ljub-
ljane, s post. prostorom,
telefonom, na ulici, v
I. nadstr., oddam. Vpra-
šati Seme, Ljubljana, I.
pošt. predal 218. 26677-19

Mlekarno
na prometni točki radi
potovanja prav potovam.
Naslov v vseh posiloval-
nih Jutra. 26713-19

Lokal in
1-sobno stanovanje
takoj oddam. Celovška 49.
26863-19

Lep trgovski lokal
oddam v novi hiši. Vpra-
šati: hišnik, Pražakova 12.
26859-19

Krčma ali bufet
najpomembnejše zagreb-
sko središče, pri Jelaci-
čevem trgu in mestni
tržnici, dobro idoča, na-
prodajo takoj zaradi
odhoda v vojsko za 12
tisoč din. Izvrstna pozici-
ja. Poslovniška Pavle-
kovič, Zagreb, Illica 144.
26625-19

Trgovski lokal
lep in cenjen, s telefo-
nom takoj oddam na
Miklošičevi cesti. Ponu-
be na ogli. odd. Jutra
pod »Dobra točka.« 26836-19

V večji
trgovski hiši
na življani Tržaški cesti
v Ljubljani bi oddal ve-
liki lokal trgovcu ali o-
brtniku. Dobro idoča, na-
prodajo lokal sam preurediti.
Dopise na ogli. oddel.
Jutra pod »Renovirani«

Več lokalov,
delavnice
in stanovanj odda:
Realiteta pisarna,
L J U B L J A N A
Gospodarska 3
Kupoprodaja nepremič-
nin, stanovanja itd. 26744-19

Galanterijsko
trgovino
v središču vpeljavno radi
presele, prodam, lah-
ko samo proti garanciji.
Ponude na ogli. oddel.
Jutra pod »Sigurna ek-
sistencija.« 26858-19

Posestvo
odnosno tvoj parcelo za
100.000 din kupim. No-
vak, Ljubljana, Gledali-
ška 4. 26591-20

Posestvo
100 orlov, hiše, vse
zgradbe, gozd, ob rekli,
v središču, v centru, in-
dustrijo opke, več sta-
novan oddam. Plašite:
Agrarja, Doboj. 26596-20

Kupil bi malo
v Sloveniji (Gorenjsko)
ev. z vikend hišico za
eno družino. Ponude s
ceno na Publicitas, Za-
greb pod »54397.« 26538-20

Rentabilno hišo
v Ljubljani s 50.000 din
čistega donosa po ceni
prodaja realiteta pisarna
Tribuč, Tržaška cesta 42
telefon 26-05. 26712-20

Veliko poslopje
primerno za mizarstvo
ali kovništvo, s stanova-
njem, v Zg. Šiški, ugo-
no prodam. Pojasilila:
Jurčkova pot 55. 26238-20

Polovico hiše
tristanovanske, prodam, lep
vrt, manjši dvor 1150
din v Šiški, cena zmerna.
Ponude na ogli. odd. Jutra
pod »Takoj 43.« 26843-20

Hišo
enotnostanovno s več-
jim lokalom na zelo
prometni točki centru
Ljubljane prodam. Po-
sajnila: 250.000 din ali zame-
njam za manjšo eno-
družinsko hišo ali samo
parcelo proti doplačilu
zveznega dolga. Ponu-
be na ogli. odd. Jutra
pod »Trgovska enodu-
žinska.« 26822-20

Ugodno napred-!!
Hiša novozidana, petstan-
ovanska donos 24.000.—
netto. Potrebno 200.000.—
ostalo hipoteka.
VILA Štritarstvanjska, do-
nos 30.000. Cena 435.000.
Bežigrad
Brezplačne informacije daje
Realiteta pisarna ADAM
Ljubljana Gospodarska 7
vis-avis Slamiča, Telefon
48-79. 26834-20

Enonadstropne hiše
z velikim vrtom ob držav-
ni cesti izven Ljubljane, tik
mestne prodam. Naslov v
vseh posilovalnih Jutra.
26742-20

Enodružinska vila
z lepim vrtom, sončna
mizna lega, blizu parka
Tomislav drevored Mar-
ibor, prodam. Naslov v
vseh posilovalnih Jutra.
26818-20

Parcelo
1300 kv. m. predam ali za-
menjam za hišo v Ljub-
ljani. Naslov v vseh po-
silovalnih Jutra. 26880-20

Vinogradno
posestvo
arondirano, oca 18 ha, z
vsem pridelkom 50 do
60 hl, živilom in nepre-
mičninami ugodno pro-
dam. Ponude na ogli.
odd. Jutra pod »Zelo
ugodno 900.« 26900-20

Visokopritlično vilo
blizu kolodvora Petru-
vci pri Celju poceni pro-
dam. Naslov Jožef Za-
ger, Petroyce. 26926-20

Večje število parcel
kompleksov parcel gro-
dov trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vili ima
napredaj gradbeno stro-
kov izobražen posede-
valci.

KUNAVR LUDVIG
Cesta 29 oktobra 6. Te-
lefon 37-33.
Poblaščen graditelj in
sodni cenitelj za naravne
brezplačno na rasploga
125-36

Nova hiša
enonadstropna, v centru
mesta, 3 lokali, 4 kleti,
2 dvosobna stanovanja,
elektrika, voda, dvorišče,
vrt, sadovnjak, itd. vse
v najboljšem stanju za
trgovino ali obrt, pro-
dam. Ispod cene za din
160.000.—. Zlibert, Radeče
Zidani most, 26908-20

Stanovanjsko hišo
novo, enonadstropno, 8
km od Celja, na krajini,
državne ceste, v kate-
ri se lahko odpre obrt.
trgovino ali gostilno, od-
dam v našem. Ponude
na podruž. Jutra v Cel-
ju pod »Obrt.« 26927-20

Tri lepe parcele
ob glavni cesti v bliž-
ni mesta Celja naproday
Naslov se daje v vseh
posil. Jutra. 26434-20

V mestu Šuštanj
na najlepšem kraju ob
železnici tik izliva poto-
ka Bečevica v Pako, se
prodaja stavbni prostor v
meri čez 7000 m². Za-
radu zelo ugodno lega
ob dveh potokih, bi bi-
lo pripravnno za tekstil-
no tovarno ali kaj ali-
nega. Cena in plačnili
pogoji ugodni. Obratiti
se je na Obrtno hranil-
nico in poslovalnico v Šo-
stanju 26535-20

Trgovska hiša
na prometnem kraju -
brez konkurence se radi
nemogućnosti prodaja
od 1. maja. Trgovina z
inventarjem, več stano-
vanj, klet, gospodarska
poslopje, sadni in selski
njivni vrt. Ogleda se
pri Antonu Zagreju Be-
nica 25, pošta Dobru-
nje. 26445-20

Parcelo
ob Ilzanski cesti, ugodno
prodam zaradi prezadobi-
velik. Naslov v vseh posil-
ovalnih Jutra. 26731-20

Novo hišo
lep vrt, dve garaži, na
lepiem sončnem kraju v
Ljubljani takoj prodam.
Primerno za privat ali
obrtinika. Naslov v vseh
posilovalnih Jutra. 26620-20

Posestvo
odnosno tvoj parcelo za
100.000 din kupim. No-
vak, Ljubljana, Gledali-
ška 4. 26591-20

Posestvo
100 orlov, hiše, vse
zgradbe, gozd, ob rekli,
v središču, v centru, in-
dustrijo opke, več sta-
novan oddam. Plašite:
Agrarja, Doboj. 26596-20

Kupil bi malo
v Sloveniji (Gorenjsko)
ev. z vikend hišico za
eno družino. Ponude s
ceno na Publicitas, Za-
greb pod »54397.« 26538-20

Rentabilno hišo
v Ljubljani s 50.000 din
čistega donosa po ceni
prodaja realiteta pisarna
Tribuč, Tržaška cesta 42
telefon 26-05. 26712-20

Veliko poslopje
primerno za mizarstvo
ali kovništvo, s stanova-
njem, v Zg. Šiški, ugo-
no prodam. Pojasilila:
Jurčkova pot 55. 26238-20

Polovico hiše
tristanovanske, prodam, lep
vrt, manjši dvor 1150
din v Šiški, cena zmerna.
Ponude na ogli. odd. Jutra
pod »Takoj 43.« 26843-20

Hišo
enotnostanovno s več-
jim lokalom na zelo
prometni točki centru
Ljubljane prodam. Po-
sajnila: 250.000 din ali zame-
njam za manjšo eno-
družinsko hišo ali samo
parcelo proti doplačilu
zveznega dolga. Ponu-
be na ogli. odd. Jutra
pod »Trgovska enodu-
žinska.« 26822-20

Ugodno napred-!!
Hiša novozidana, petstan-
ovanska donos 24.000.—
netto. Potrebno 200.000.—
ostalo hipoteka.
VILA Štritarstvanjska, do-
nos 30.000. Cena 435.000.
Bežigrad
Brezplačne informacije daje
Realiteta pisarna ADAM
Ljubljana Gospodarska 7
vis-avis Slamiča, Telefon
48-79. 26834-20

Enonadstropne hiše
z velikim vrtom ob držav-
ni cesti izven Ljubljane, tik
mestne prodam. Naslov v
vseh posilovalnih Jutra.
26742-20

Enodružinska vila
z lepim vrtom, sončna
mizna lega, blizu parka
Tomislav drevored Mar-
ibor, prodam. Naslov v
vseh posilovalnih Jutra.
26818-20

Parcelo
1300 kv. m. predam ali za-
menjam za hišo v Ljub-
ljani. Naslov v vseh po-
silovalnih Jutra. 26880-20

Vinogradno
posestvo
arondirano, oca 18 ha, z
vsem pridelkom 50 do
60 hl, živilom in nepre-
mičninami ugodno pro-
dam. Ponude na ogli.
odd. Jutra pod »Zelo
ugodno 900.« 26900-20

Visokopritlično vilo
blizu kolodvora Petru-
vci pri Celju poceni pro-
dam. Naslov Jožef Za-
ger, Petroyce. 26926-20

Večje število parcel
kompleksov parcel gro-
dov trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vili ima
napredaj gradbeno stro-
kov izobražen posede-
valci.

KUNAVR LUDVIG
Cesta 29 oktobra 6. Te-
lefon 37-33.
Poblaščen graditelj in
sodni cenitelj za naravne
brezplačno na rasploga
125-36

Nova hiša
enonadstropna, v centru
mesta, 3 lokali, 4 kleti,
2 dvosobna stanovanja,
elektrika, voda, dvorišče,
vrt, sadovnjak, itd. vse
v najboljšem stanju za
trgovino ali obrt, pro-
dam. Ispod cene za din
160.000.—. Zlibert, Radeče
Zidani most, 26908-20

Stanovanjsko hišo
novo, enonadstropno, 8
km od Celja, na krajini,
državne ceste, v kate-
ri se lahko odpre obrt.
trgovino ali gostilno, od-
dam v našem. Ponude
na podruž. Jutra v Cel-
ju pod »Obrt.« 26927-20

Tristanovansko
hišo v Celju
podklesano s lantnim
vodovodom, električno na-
pajlavo in velikim vr-
tom, 20 min. od kolo-
dvoza ugodno prodam.
Ponude na ogli. odd. Ju-
tra v Celju pod »Šifro
tisoč.« 26930-20

V zdravilišču
Slatina
pri Banja Luki je na-
prodaj pod vrednostjo 100
rondirano posestvo ob-
sega juče hišo, mlin in
gospodarska poslopja in
10 ha izredno plodnega
zemljišča z vinogradi,
velikim sadovnjakom
brekev in drugega sad-
nega drevja. Informa-
cije pri Štreklju, Ljub-
ljana, Zvonarska 11.
26558-20

Stanovanje
v Siskij
oddam s novembrom
dvosobno lepo stanova-
nje z vsemi pritlikinami
Cena 600 din. Naslov v
vseh posilovalnih Jutra.
26892-21

Dvosob. stanovanje
takoj odda »Sava«, Ro-
žna dolina, Predjamska
32. 26895-21

Trisobno stanovanje
oddam s 1. novembrom
pri novi gimnaziji. Sve-
tosavska ulica pri Gju-
ri. 26823-21

Dvosob. stanovanje
komfortno za 1. novem-
ber oddam. Polzve se
Aleksandrova 4. 26916-21

4-sobno stanovanje
s kopalnico za nizko ce-
no oddam. Ponude na
ogli. odd. Jutra pod »Pro-
storno.« 26911-21

2-sobno stanovanje
modern, sončno s kopa-
lnico v centru oddam.
Ponude na ogli. oddel.
Jutra pod »Mirno.« 26912-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, plin, elektrika,
terasa, oddam. Cesta v
Rožno dolino 26-1. 26882-21

Enosob. stanovanje
solčno, oddam novembra
restni, isti stranki dveh
osob. Pojasilila: Celov-
ška 44. 26883-21

Soba s kuhinjo
v novi hiši oddam stranki
brez otrok. Malejeva ulica,
Kodeljevo. 26940-21

Stanovanje
3 sobe na Mirju oddam 1.
novembra. Naslov: Tavčar-
jeva ulica 6-1. 26947-21

Trisobno stanovanje
udobno, plin, oddam s
1. novembrom. Malga-
jeva 40, blizu beži-
grajske šole. 26889-21

Enosob. stanovanje
v centru, oddam. Poizved-
ba: Dr. Cerne, Tavčarjeva
ulica 5. 26564-21

Dvosob. stanovanje
oddam za 1. november.
Ogled od 1. novembra. I.
vprašati Stari trg 15 dvor-
šče. 26745-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico oddam s
novembrom. Podmil-
škova 40, blizu beži-
grajske šole. 26698-21

Stanovanje 2 sob
kopalnica in pritlikina, od-
dam. Einspelerjeva 20, Be-
žigrad. 26765-21

Dvosob. stanovanje
s kabinom in kopalnico
oddam s 1. novembrom
v centru. Podmilškova
32. 26819-21

Stanovanje
obstoječe iz 3 velikih in
2 manjših sob, s pritli-
kinami oddam s 1. no-
vembrom. Pieterškova
32. 26819-21

Dvosob. stanovanje
s kabinom in kopalnico
oddam s 1. novembrom
v centru. Podmilškova
32. 26819-21

Stanovanje 2 sob
kopalnica in pritlikina, od-
dam. Einspelerjeva 20, Be-
žigrad. 26765-21

Dvosob. stanovanje
s kabinom in kopalnico
oddam s 1. novembrom
v centru. Podmilškova
32. 26819-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje, oddam v
pritliku za 1. november.
Vodovodna cesta 22. 26782-21

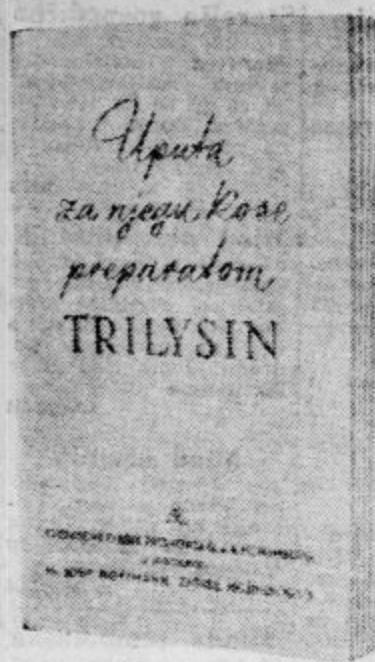
Dvosob. stanovanje
v prazno sobo s poseb-
nim vdomom in štedilni-
kom oddam. Sv. Petra
cesta 18. 26515-21

Dve stanovanji
s kegljiščem v Strelči-
ki trisobno in dvosobno na
Gospodarski c. oddam
s 1. novembrom v na-
jem. Ponude na ogli.
odd. Jutra pod »6.«
26498-21

Enosob. stanovanje
oddam solitni stranki.
Rožna dolina c. VII. 13.
26547-21

Štirisob. stanovanje
komfortno, v vili z vrtom,
garažo, oddam. Naslov v
vseh posilovalnih Jutra.
26733-21

Štirisob. stanovanje
kopalnice, pritlikin, oddam
po ceni tako, da obrem-
sam kot podnajemnik eno
soba (event. dve) Ponude
na ogli. odd. Jutra pod
šifro »620.« 26725-21

Vsem ki uporabljajo Trilysin

Kako pravilno operem lase? Kaj je tipično moško izpadanje las? Kako se zavrže premočno izločevanje maščobe kože na glavi? Kako se prepreči škodljivi vpliv raznih, glivicam podobnih organizmov na lase?

Na ta in mnoga druga vprašanja boste dobili odgovor v novi Trilysin-brosuri. Ona vsebuje znanstveno ugotovljene podatke o vsem, kar bi bilo treba vedeti v pogledu ohranitve in nege las. Radi Vam bomo brezplačno in neobvezno dostavili to brošuro. Izvolite nam poslati čitljivo izpolnjen odrezek.

Mr. JOSIP HOFFMANN, ZAGREB, Mošinska 5. »J«
Prosim, da mi pošljete brezplačno novo Trilysin-brosuro!
Točen naslov:

NOVA UČINKOVITA SNOV VARUJE VASE LASE!

JAVNA ZAHVALA

Dolžnost nam je, da se najiskrenejše zahvalimo gospodu DR. JOZETU DE GLERIU, zdravniku na Bledu, ki je polnih sedem let zdravlil brezplačno mojega invalida Marolta Franca-Kosmačeva, kateri vso to dobo ni zapustil postelje. Bog Vam plačaj Vašo dobroto!

BLED, dne 28. IX. 1939.

MAROLTOVI-KOSMAČEVI.

EPILEPSIJO - (PADAVICO)

celo zastaran »SEN« (šajn) imenovan, kakor »živčno bolne«, je danes mogoče v najkrajšem času »zdravljenja«, stooctotno ozdraviti.

Narava sama pomaga trpečim, ne da samo olajša njih težko trpljenje, temveč: Povrne istim zopet prejšnjo popolno zdravje, če sami to očelijo! GLOVEK, ki trpi na eni teh bolezni, pač ne bo nikakor odbijal take pomoči, katero mu daje narava.

Pišite še danes, ko to čitate na posrednika: BOLNIH in NARAVO da Vas ozdravi! Naslov Vam daje: Oglasi oddelček »Jutra«.

KOLESA NAJNOVEJSI OTROSKI VOZICKI

MOTORJI
TRICIKLI
SIV. STROJI

IGRACNI VOZICKI, SKIROJI, AVTOMOBILSKI, KOLESI DELI
TRIBUNA F. B. L. LJUBLJANA
PODRUŽNICA: MARIBOR CENIKI FRANKO!

PERJE

Koščice, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čehano.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko.

Dobavlja se v vsaki množini.

E. Vajda, Čakovec

Telefon štev. 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLACNO!

Natečaj

za sprejem 25 oseb v službo Poštanske štedionice v Beogradu na mesta uradniških pripravnikov, dnevničarjev in nadničarjev.

Za ta tečaj se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo sledeče pogoje:

- 1) da je državljan kraljevine Jugoslavije;
 - 2) da je dovršil trgovsko akademijo ali popolno srednjo šolo z abiturijskim tečajem odnosno dvorazredno trgovsko šolo.
- Prošnje morajo biti napisane lastnorčno, kolkovane s kolkom za din 10.— in opremljene z originalnim šolskim spričevalom, krstnim listom in navedenim spričevalom. Ostale dokumente, ki so določeni po zakonu o uradnikih, bodo spredložili naknadno izbrani kandidati. V prošnji mora biti točno naveden naslov kandidata.
- Prvenstvo imajo kandidati, ki se niso prekorčili 25. leto starosti, obvladajo tuje jezike ter stroje in ki so odslužili vojsko.
- Prošnje, ki so opremljene s priporočili ali vezane na kakršnokoli pogoj ali ki so pisane s pisalnim strojem, ne bodo upoštevane.
- Od prijavljenih kandidatov bo izbrala Poštanska štedionica 50, ki bodo pripuščeni k polaganju sprejemnega izpita. Po doseženih uspehih bo sestavljen rangovni spisek kandidatov, od katerih bo izbranih prvih 25. Izbrani kandidati bodo postavljeni za dnevničarje in nadničarje.

Vsa potrebna obvestila bodo prejeli kandidati pisмено od Generalne direktije Poštanske štedionice v Beogradu, kamor je treba poslati prošnje. Program in dan polaganja sprejemnega izpita bo sporočen vsem kandidatom, ki bodo izbrani.

Prošnje se sprejemajo najdalje do 15. oktobra t. l. zaključno. Iz Poštanske štedionice kraljevine Jugoslavije. Štev. 6751/I z dne 28. septembra 1939.

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

LJUBLJANA

Prešernova ulica 44

MARIBOR

Vetrinjska ulica 30

INSERIRAJ V »JUTRO«!

Znani SALVAT CAJ proti žolčnim kamenom in boleznim žolčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku Lekarna pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17. — Zastonj pošljemo prospekte o zdravljenju.

O. t. d. št. 27870-1936 Rn 3487

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

MOŠKI

Pri spolni nesposobnosti. Pri spolni slabosti poskusite hormonske pilule

„HORMO-SEKS“

Dobivajo se v vseh lekarnah. — 30 pilul din 84.—, 100 pilul din 217.—, 300 pilul din 560.—. Po pošti diskretno razpošilja.

LEKARNA BAHOVEC
Ljubljana

Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT« — Zagreb — Langov trg 3.

Ogl. reg. S. br. 5846-39.

INSERIRAJTE V »JUTRO«!

ZAHVALA

Ob bridkem udarcu, ki me je zadel z nepričakovano smrtjo mojega prebлага moža, gospoda

DR. IVANA HOJNIKA

državnega tožilca v Mariboru

sem prejela toliko izrazov sočustvovanja, da se ne morem vsakemu posebej zahvaliti. Zahvaljujem se tedaj vsem, ki so me v težkih urah in dneh s toplo besedo tolažili. Posebno pa se zahvaljujem gg. zdravnikom dr. Lutmanu, dr. Dernovskemu, dr. Keržetu, dr. Cundriču ter častitim sestram: nadalje g. župniku Orli, državnemu tožilcu g. dr. Zorjanu, s.o.s. g. Juhartu za globoko občutne žalne govore; nadalje vsem darovalcem cvetja ter sploh vsem, ki so prebлага pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

MARIBOR, dne 27. septembra 1939.

ZALUJOČA VDOVA IN OTROCI

ZAHVALA

Za vse pismene in ustmene dokaze iskrenega sožalja, ki sem jih sprejela povodom teške izgube našega predragega soproga in papana, gospoda

ALOJZIJA MIDOFERJÁ

KROJ. MOJSTRA, POSESTNIKA IN SVETNIKA ZBORNICE TOL.

kakor tudi za poklonjene vence in cvetje, ter darovane maše zadušnica se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujem. Prav posebno zahvalo sem dolžna vsemu obrtničkemu udruženju in korporacijam, za tako vzorno organiziran žalni sprevod, pevcev in godbenemu društvu za v srce segajoče žalostinke, obema govornikoma za njune tople poslovilne besede, vsem ostalim društvom, meščanom in vsem onim, ki so prihiteli od blizu in daleč, da spremijo nepozabnega pokojnika v tako velikem številu na njegovi poslednji poti. Še enkrat vsem naša najiskrenejša zahvala.

NOVOMESTO, dne 30. septembra 1939.

ASJA MIDOFER, soproga s hčerka

Ivanka Zorè

uradnica barutane

Nadsvé drago pokojnico bomo spremili v mnogo prerani grob jutri v nedeljo 1. oktobra ob 5. uri popoldne na kamniško pokopališče Zale. Na iskreno željo nje in vseh domačih prosimo tihega sožalja.

KAMNIK — LJUBLJANA — JESENICE

Zalujoče rodbine

Zorè - Stekar - Pikel

ZAHVALA

Vsem, ki so nas ob bridki izgubi naše prebлага mame, stare mame, sestre, tašče, gospe

Marije Banovec

kakorkoli tolažili, izrekamo tem potom najglobokejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo gg. primariju dr. Magajni in dr. Hribarju za zdravniško pomoč, opernemu dirgentu g. A. Neffatu ter g. F. Rusu za vodstvo petja, gg. solistom in članom opernega zbora za prekrasne žalostinke in vsem, ki so z venci, cvetjem in z mnogobrojnim spremstvom na zadnji poti počastili spomin blage pokojnice.

Zalujoče rodbine:

BANOVEC, STRNISA, SIMNOVEC, HARMEL, VALUŠNIK

Danas je nakon duge i teške bolesti naš dragi suprug, otac i djed, gospodin

Martin Gugger

privatnik

primioši sv. zakramente u 80 godini života blago preminuo.

Sprovod neprežaljenog pokojnika obaviti će se u ponedjeljak 2. oktobra u 4 sata posle podne iz mrtvašnice gradskog groblja u Celju.

Celje, Zagreb, Graz, dne 30. septembra 1939.

ELISA GUGGER, supruga

Prof. ROBERT SERENKO, sin

FRIEDA SERENKO, snaha

MIA pl. MACELJSKI, hčerka

GUSTAV pl. MACELJSKI, industrijalac, zet

TRAUTE, NADA, DRAGAN, MILAN,

ROBERT, ROTRAUT, unuci.

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

Tralica — Svetločistično

Vata

tablah in za odeje, vedno na zalogi — Zahtevalje vzorce in cenik.

Arbeiter — Maribor.

Novi naslov:

Črničanska ul. 3.

Brezplačen prikaz v igraču

Zahtevalje brezplačno

MEINEL-HEROLD

d.o.o. za trgovino glasbi

MARIBOR št 101

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

PODRUŽNICE: Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split. Vloge obrestite do 4% vezane na odnove do 5%

Dovoljuje kratkoročne kredite v tekočem računu — Eskontira trgovske menice

NOVE VLOGE ZNASAJO Din 67,000.000.—

DELNISKA GLAVNICA DIN 20,000.000.—

Vrši vse bančne posle najkulantneje

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inšeratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Iz Ljubljane

Učinkovita premiera v kinu. Za otvoritev sezone je pridobil kino Matica znameniti ameriški film »Poslednja zapoved«. Že dolgo nismo videli filma iz zadnje svetovne vojne, ki bi bil tehnično tako odlično izdelan in po igralskih sposobnostih vseh nastopajočih tako močan in prepričevalen. Sledovi Shakespeara je moči so v onih stvaritvah Angličanov in Američanov, ki nam umajo podati veličino človeške tragedije, poantirano s številnimi vstavki razbrzdanega humorja. Film »Poslednja zapoved« nam nazorno, da bolj ni mogoče, prikazuje življenje in žrtvovanje v letalskem oporišču za francosko fronto. Sino priče obupnega veseljačenja in popivanja mladih letalcev, ki se dan za dnem spuščajo v borbo in se zdecimirani vračajo. Vedno novi prihajajo, vedno mlajši, in vedno bolj se redi garda junaške mladine. Zapletkov te pretresljive vojne drame, katere ideja pa je prepričevalno pacifistična, ne bomo opisovali. Film je treba videti. Igralca Errol Flynn in Basil Rathbone, ki su poznano že iz »Robina Hooda«, sta se nam pokazala kot polnokrvna dramska umetnika, ki ne uživata zaman simpatij med ljubljanskim občinstvom. Premiera filma je imela svečan okvir. Uvodno besedo, ki je zbudila mnogo iskrenega pritrjevanja, je izpregovoril šef letalskega centra g. dr. Stane Rape. Predstavi so prisostvovali številni ugledni predstavniki, zlasti je bila častno zastopana naša vojska od generalitete do naše letalske posadke in orožništva. Prišli so tudi predstavniki banske uprave. Zlasti je bil častno zastopnik Aeroklub ter razne nacionalne organizacije.

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

ALI STE SI ŽE OGLEDALI MODERNO PREUREJENO

delikatesno in specerijsko trgovino

RAJKA KORETIČA

v palači Viktoriji

na Aleksandrovi cesti?

Že bogato založene izložebe Vam pričuejo o največji izbiri. — Ogledajte jih še danes!

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Kaj storijo biciklisti in različni motoristi, da prehlad preprečijo? ČIK-bonbone žvečijo!

Glavna zaloga JERAS MAKŠ v Ljubljani, Miklošičeva c. 24

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

MODERNA in RITMIČNA GIMNASTIKA

za dame, gospode in otroke v tečajih in posameznih urah.

HANA PAJK, Salendrova ul. 4/II, prijava od 11.—15.

OCETOV ORODINACIJO JE PREVZEL med. univ.

dr. Kazimir Derganc

ordinira od pol 3. do pol 4. popoldne LJUBLJANA — KOMENSKEGA 4, Sanatorij Emona — Telefon 36-23.

Dr. IGOR TAVČAR

ZOPET REDNO ORDINIRA Breg 8. Telefon 35-95

GIMNASTIKA

Individualne vaje za vse telesne hibe. Vaje za prožnost in linijo. Dihalne vaje. Tečaj, privatne ure. — Znižane cene za večerne tečaje. — Pojasnila med 17.—19. uro.

ILSE DRUSKOVIČ, dipl. učiteljica telodabne, Kersnikova ul. 8.

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

VSE za fotografijo

v edini specialni trgovini

JANKO POGAČNIK

LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 20.

Kvalitetna amaterska dela.

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Dr. KALLAY

do preklica ne ordinira

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

SPALNE VREČE in ZLOŽLJIVE POSTELJE

posebno priporočljive za vojake, lovce, turiste — v veliki izbiri v sportni trgovini

KOLB PREDALIČ, Ljubljana KONGRESNI TRG 4 — tel. 35-61

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

DEŽNE PLAŠČE

iz balonske svile, spalne vreče v veliki izbiri tudi sportna trgovina

B. KOLB PREDALIČ LJUBLJANA Kongresni trg 4

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Reprezentativen lokal

nov, prostoren, nasproti hotela Union se odda za november. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »LOKAL 19«.

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Iz Celja

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Učinkoviti tečaj za izobrazbo pisarniških moči, dnevni in večerni, se odprlo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christoforo učni zavod« v Ljubljani. Domobranska 15. Pojasnila daje ravnateljstvo. (—)

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

Naša poročila po polnoči

Načrti Nemčije in Rusije

„Manchester Guardian“ o razdelitvi interesnih področij med Nemčijo in Rusijo od Baltika do Indijskega oceana

London, 30. sept. z. Diplomatski sodnik »Manchester Guardian« razpravlja o nemško-ruskih načrtih in poudarja, da se je Rusija odločila za spremembo reda v vzhodni Evropi. Rusija je tudi v prvi vrsti odgovorna za zlom poljskega odpora in je s tem zadala precejšen udarec Angliji in Franciji. Kar se tiče vpliva Rusije na Balkanu, smatra pisec, da se ruski vpliv ne bo mogel uveljaviti brez pristanka Nemčije. Rusija bo mogla le preprečiti, da Nemčija ne bo prodrla do Črnega morja in ograjala nevtralnost balkanskih držav. Turčija se vsekakor ne bo mogla upirati ruskenju vplivu.

»Manchester Guardian« ne smatra za izkl

